Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, September 1, 1992

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 36 (2219) 1992 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 1 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA – $1.00

Aptemusi sukaktis

Kai žmogus ką nors planuoja, tikisi, ko nors laukia, nors ir abejonių apsuptyje – bus ar nebus – ir niekas neišsipildo, viskas tartum griūva, yra skaudu. Tačiau daug skaudesni yra nelaukti smūgiai, sukeliantys kartėlį ir nusivylimą.

JAU vieneri metai, kai Lietuvos nepriklausomybė tapo pripažinta visų pasaulio valstybių, įskaitant ir persitvarkiusius, dar tikro veido neparodžiusius, okupantus. Staiga pasikeitusi politinė padėtis iš vienos pusės kėlė džiaugsmą, iš kitos gi – nemažus rūpesčius ir daugybę neišspręstų klausimų bei ateities pramatymų, su nugalėtojo ar laimėtojo jausmu ir su bekylančia nedrąsa – kaip mes vieni patys išsiversime. Atrodė, kad laisvėje gyvenančiai ir neblogai ekonomiškai susitvarkiusiai išeivijai nieko kito nebelieka kaip tik vienytis Lietuvos atstatymo pagalbai, mobilizuoti atitinkamus asmenis, kurie tuoj pat galėtų būti naudingi okupacijų sužalotai tautai. Ta linkme iš tikrųjų ir pasisuko visa išeivijos veikla, įgavo aiškią pirmenybę prieš visus kitus "naminius" užmojus. Tačiau netrukus iškilęs finansinės pagalbos ir profesinės talkos entuziazmas pradėjo atslūgti. Formaliai dar ir šiandien nedaug kas yra pasikeitę, bet požiūriai į skubią paramą ir talką atsidūrė savikritikos verpetuose, kurie ėmė atvėsinti įkaitusius užmojus. Pasigirsta balsų, kad žiūrėti į visa kitaip verčia nusivylimai, ir tai dažni, įvairūs ir kone kasdieniniai. Buvusią užuojautą, kad tautai teko 50 metų kentėti bolševikinę priespaudą, ima pakeisti skaudi nuostaba: kaip iš vergijos išsilaisvinęs lietuvis negali vienas kitam rankos paduoti, kaip kiekvienas planuoja tik sau gyventi, kaip sumaišties ir netikrumo mėnesiais gali šaltai graibstyti gėrybes, savintis, kas jam nepriklauso. Šita baisi dvasinio nuskurdimo infliacija persimeta ir į valdomuosius veiksnius, kur po partijų ir frakcijų priedanga šakojasi nemalonūs dalykai.

IŠGIRSTAMAS ir kitas gana skaudus, galbūt pusiau slaptas, valstybės atstatytojų nuosprendis: išeivija – tai smulkmena. Paskleidžiama nepasitenkinimo, kam išeiviai bando kištis ne į savo reikalus, kam šoksta kritikuoti, mokyti, skelbtis žinovais. Tiesa, ne viskas ten priimtina, kas iš čia siūloma. Tai normalu ir suprantama. Stebina tik tonas ir laikysena, kažkaip lyg dalinanti tautą į tikruosius ir netikruosius. Kaip išnarplioti, kaip atskirti – kur vienokie, kur kitokie? Negi gyvenvietės ir teritorijos čia turėtų teisingą skirstymą padaryti. Net ir nebe pilietybė, kuri visiems prieinama. Kiek žinome, oficialioji nuomonė išeivių atžvilgiu yra palanki. Tačiau, kai deputatai, čia dar taip neseniai gražiai sutikti ir priimti, taško dujas į akis kitaip manantiems tautiečiams – oficialumas nublunka, ir nebežinia, kas ir kaip rytoj gali apie mus kalbėti. Vienas dalykas nepamirštinas visiems ir visam laikui: išeivija nėra dolerius auginantis sodas. Kad taip yra, greitai įsitikina čia kiek ilgiau paviešėję tautiečiai. O kadangi čia ne dolerinis sodas, tai veikėjai išeiviai jokių algų negauna, laikraščiai jokių honorarų bendradarbiams nemoka. O savų pridėti per 50 metų visiems reikėjo. Ir tai dėl Lietuvos. Toji "smulkmena" išugdė kilnų patriotinių užmojų supratimą, verčiantį ir dabar dar sielotis dėl tautoje susikaupusių negerovių. Vienerių metų išsilaisvinusios Lietuvos pripažinimo sukaktis galėjo būti šviesesnė. Kas temdo, kas apsunkina nepriklausomybės atstatymo darbus, ką daryti, kad taip nebūtų? Į kaimynus dairytis – laiko gaišinimas. Vienintelė išeitis – žiūrėti kas po kojom. **Č.S.**

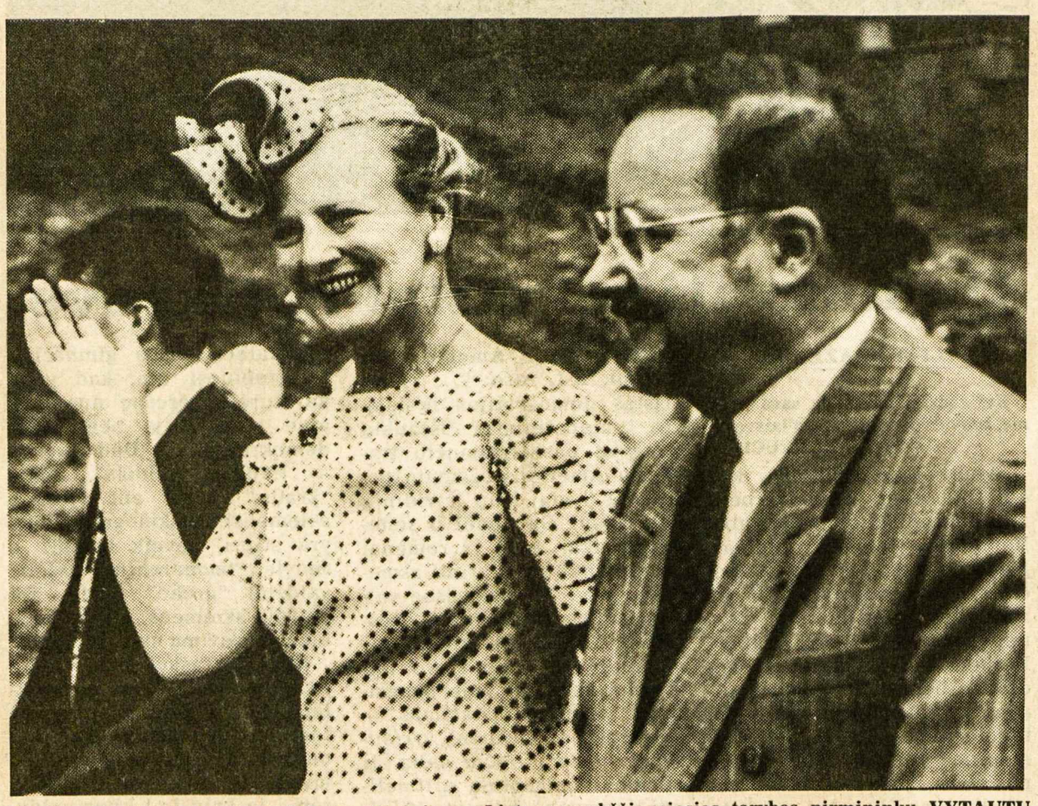

Danijos karalienė MARGARITA II Vilniuje su Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininku VYTAUTU LANDSBERGIU
Nuotr. V. Kapočiaus

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Nuosavybės problemos

"The Globe and Mail" rugpjūčio 27 d. laidoje išspausdino savo korespondento Latvijoje G. Fitzpatrick straipsnį apie ūkines problemas naujuose demokratiniuose kraštuose.

Latvijoje buvo surengtas seminaras, kuriame dalyvavo Vidurio, Rytų ir Vakarų Europos nedidelės grupės architektų, advokatų ir planuotojų. Seminaro tikslas — rasti tinkamus kelius pereiti iš sovietinės sistemos į laisvos rinkos ekonomiką.

Pasak straipsnio autoriaus, Rytų demokratijos aplamai patiria didelį buvusių nuosavybių savininkų ir jų įpėdinių antplūdį iš Vakarų. Kai kurie rytų kraštai jiems pripažįsta pilnas teises į nuosavybę, jei yra pateikiami įrodymai. Kiti kraštai reikalauja, pvz. atsiėmus žemę, kad su ja kas nors būtų daroma, kad nebūtų tik savo teisių atgavimo sentimento reikalas.

Atsiranda žemės, kurios niekas neatsiima. Tokia žeme turės rūpintis savivaldybės, kurios, pasak straipsnio, nėra tam pasiruošusios. Vienas estas seminare pareiškęs — kai veikė sovietinė tvarka, tai viskas buvo sprendžiama iš centro. Savivaldybių tarnautojai tik pažymėdavo gimimus, vestuves ir mirimus. Todėl naujoje sistemoje tarnautojai neturi jokio patyrimo. Kai kurie politikai jais visiškai nepasitiki.

Buvo galvojama, kad laisvos rinkos ekonomika savaime viską išspręs. Bet taip nėra. Užsieniečiai, kurie nori investuoti, pageidauja tvarkos, aiškumo ir tam tikrų garantijų.

Nežiūrint visko, matyti ir aiški pažanga. Nauji nuosavybių savininkai tvarko pastatus, juos remontuoja bei gražina. Tvarkomi ir sodai. Esą užtruksią laiko, kol nauji savininkai susirūpins ir savivaldybių reikalais ir dalyvaus jų sprendimuose.

Šiaip ir tarnautojai stengiasi daryti pažangą. Tik nėra kur kreiptis dėl patarimų. Pasak vieno latvio planuotojo, vakariečiai šiuo atžvilgiu yra laimingi. Iškilus problemai, visuomet galima pasitarti su atitinkamų sričių žinovais. Latvijoje tokių galimybių nėra.

Pasak straipsnio, vakariečiai su savo žiniomis ir patyrimu galėtų padėti naujiems demokratiniams kraštams. Tokioje geroje pozicijoje esanti Kanada, kurioje gyvena daug etninių grupių iš Rytų Europos. Pvz. užsienyje gyvenančių latvių daugiausia gyvena Toronte. Ryšys tarp latvių bendruomenės Kanadoje ir Latvijos jau užmegztas. Tik jį reikėtų nuolat stiprinti.

1990 m. įsteigtas Kanados urbanistikos institutas su visais technikos patarimais labai padėjo Lenkijai ir Vengrijai. Tokia pagalba rengiama ir Latvijai. Reikia tik Kanados užsienio reikalų ministerijos patvirtinimo.

Kreipėsi į Jungtines Tautas

Estijos, Latvijos ir Lietuvos Jungtinių Tautų ambasadoriai E. Jaakson, A. Baumanis ir laikinasis patikėtinis A. Gureckas nusiuntė šios organizacijos gen. sekretoriui B. Butros Ghali laišką, kuriame prašoma įrašyti į 47-sios sesijos darbotvarkę užsienio kariuomenės galutinio išvedimo iš Baltijos šalių klausimą.

Prie laiško pridėtas memorandumas, paaiškinantis Baltijos valstybių poziciją. Pažymima, kad svetimos kariuomenės buvimas Baltijos kraštų teritorijose kelia grėsmę taikai bei tarptautiniam saugumui. Iki šiol šiuo klausimu derybos su Rusija dar nedavusios konkrečių rezultatų.

Baltiečių ambasadoriai taipogi nutarė asmeniškai painformuoti Rusijos ambasadorių J. Voroncovą apie jų prašymą įtraukti į darbotvarkę Rusijos kariuomenės išvedimo klausimą.

Susitikime rugpjūčio 25 d. dalyvavo Lietuvos ambasadorius A. Simutis ir patarėjas A. Gureckas, Latvijos ambasadorius A. Baumanis, estų ambasadorius E. Jaakson, Rusijos ambasadorius J. Voroncovas ir įgaliotas ministeris E. Ordzonikidze.

Rusijos ambasadorius išreiškė nusistebėjimą, kodėl tai padaryta, nes Rusija yra sutikusi išvesti kariuomenę. Taip pat jam esą sunku suprasti, iš kur kylanti baltiečiams grėsmė. Jam buvo pasakyta, kad pats Jungtinių Tautų generalinis sekretorius ragina problemoms užbėgti už akių. Be to, aukšti rusų karininkai ir kai kurie valdžios atstovai kalba apie strateginius punktus, Rusijos saugumo zoną.

Pokalbis vyko ramioje nuotaikoje. J. Voroncovas pakartotinai pareiškė, kad dėl kariuomenės išvedimo nėra politinio nesutarimo. Tėra tik praktiškos problemos. Baltiečiai pareiškė dėkingumą prezidentui B. Jelcinui už paramą Baltijos kraštų išsilaisvinimo kovoje.

Pabaigoje ministeris Ordzonikidze įspėjo, kad Rusijos parlamentas pavedė Rusijos delegacijai iškelti generalinėje sesijoje žmogaus teisių pažeidimus Pabaltijyje.

Pakeliui į lito įvedimą

Reuterio agentūros pranešimu, Tarptautinis valiutos fondas — IMF pasirengęs padėti Lietuvai įvesti savus pinigus. Taip rugpjūčio 21 d. Vilniuje paskelbė IMF vadovas M. Camdessus. Pastarasis patenkintas lietuvių užmojais privatizuoti krašto ekonomiką ir subalansuoti valstybinį biudžetą.

Jis neatvykęs į Lietuvą spausti jos vyriausybę daryti sprendimus finansiniuose ir ekonominiuose reikaluose, bet padėti jai apsispręsti ir pasidalinti patyrimu. Yra žinomos, pasak fondo vadovo, kitų kraštų padarytos klaidos, kurių buvo galima išvengti.

Lietuvoje, kai kuriuose sluoksniuose, buvo kalbama, kad bus suteikta 85 mil. dol. pagalba. M. Camdessus atsisakė paneigti ar patvirtinti žinią, pažymėdamas, jog tai priklausys nuo vykdomos ekonominės politikos Lietuvoje.

Lietuvos vyriausybė kartu su IMF ekspertais iki rugsėjo 1 d. turėjo paruošti respublikos ekonominės politikos memorandumą ir įteikti jį Tarptautinio valiutos fondo vadovybei.

Atviras imperialistas

Rugpjūčio perversmo Maskvoje metinėse Helsinkio spaudoje pasirodė M. Gorbačiovo pokalbis, kuriame jis perspėja neišvesti rusų kariuomenės iš Baltijos kraštų, nes tai galėtų sukelti "didelį karą... ir kraujo praliejimą". Rusų kareiviai esą stabilizuoja šios srities būklę ir apsaugo rusų žmones.

Lietuvos vadovas Vytautas Landsbergis atsako: "M. Gorbačiovas Helsinkyje pasisako prieš Helsinkį. Jo draugai Vakaruose stebėsis, kad bu-

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Konstitucijos derybų atomazga?

Kanados konstitucijos reformų derybas išjudino konstitucinių reikalų ministerio J. Clarko liepos 7 d. pasiektas susitarimas su devyniais anglišk̨ųjų provincijų premjerais senato klausimu. Pirmą kartą buvo sutartas senatorių skaičiaus lygybės principas visoms provincijoms. Kiekviena provincija būtų turėjusi po aštuonis senatorius, teritorijos — po du. Šiuo susitarimu buvo pašalinta pagrindinė Kanados konstitucijos reformų kliūtis.

Ministeris pirm. Brian Mulroney tada į derybas susigrąžino jas po Meech Lake sutarties atmetimo ignoravusį Kvebeko premjerą Robertą Bourassą. Jis užkulisy laukė šiai provincijai priimtinų pasiūlymų. Lemtingoji ministeio pirm. B. Mulronio, visų provincijų premjerų ir indėnų vadų konferencija įvyko Otavoje rugpjūčio 17-22 d.d. Ji dabar vadinama maratonine, per vieną nepilną savaitę atnešusia provizorinius susitarimus visais konstitucijos reformos klausimais. Liko tik oficialaus sutarties teksto paruošimas su visomis detalėmis.

Šį kartą visą Kanados parlamentą palietė jos vadų priimta senato reforma. Dabar kiekviena provincija turės po šešis išrinktus senatorius, dvi teritorijos — po vieną. Tad iš viso bus tik 62 senatoriai. Valdžios paskirtų senatorių Kanada galėjo turėti 104. Daugiausia senatorių prarandančioms Ontario ir Kvebeko provincijoms parlamento atstovų skaičius kiekvienai padidinamas aštuoniolika naujų narių, Britų Kolumbijai — keturiais, Albertai — dviem. Taip Kanados parlamento atstovų skaičius nuo 295 padidės iki 337.

Kvebekas dabartiniuose Kanados parlamento atstovų rūmuose turėjo 75 narius, Ontario provincija — 99, Britų Kolumbija — 32, Alberta — 26. Dabar Kvebekas turės 93, Ontario — 117, Britų Kolumbija — 36, Alberta — 28. Kitoms provincijoms paliekamas tas pats narių skaičius atstovų rūmuose. Didžiausia nuolaida yra padaryta Kvebeko provincijai. Konstitucijos reformos sutartis jai visada leis turėti nemažiau kaip vieną ketvirtadalį visų narių Kanados atstovų rūmuose. Tokios proporcijos negalės pakeisti net ir gyventojų skaičiaus sumažėjimas šioje prancūziškoje Kanados provincijoje. Tas mažėjimas yra jau prasidėjęs. Kvebekas dabar turi 6.912.300 gyventojų, Ontario provincija — 10.062.000. Bendroje statistikoje Kvebe-

(Nukelta į 9-tą psl.)

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaitė Lietuvoje

Juodojo kaspino diena – rugpjūčio 23-ioji. Šiemet sukako 53 metai, kai buvo sudarytas slaptasis Molotovo-Ribbentropo paktas, atėmęs mūsų laisvę, pasmerkęs kančioms. Ši skaudi data paminėta visoje Lietuvoje. Vilniuje, prie Adomo Mickevičiaus paminklo, susirinko pirmojo viešo minėjimo, įvykusio čia prieš penkerius metus, dalyviai, daug vilniečių. Kalbėjo kun. Grigas, N. Sadūnaitė, P. Cidzikas ir kiti, tada dar sovietų okupacijos sąlygomis, viešai prabilę apie baisiąsias tautų dalybas. Po to arkikatedroje buvo atlaikytos Mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Po pamaldų susirinkusieji Katedros aikštėje išklausė Sąjūdžio seimo tarybos pirmininko J. Tumelio kalbą, trėmtinių choro giedamas giesmes. Antakalnio kapinėse buvo padėtos gėlės ant Sausio 13-ąją žuvusiųjų kapų.

Pagerbtas Lietuvos savanorio atminimas. Artūras Sakalauskas žuvo prieš metus, baigiantis perversmui, gindamas parlamentą nuo omoninkų. Liūdna sukaktis paminėta ir Alytuje, kur palaidotas kritęs savanoris.

Paskirtas Rusijos ambasadorius Lietuvai – Nikolaj Obertyševas. Baigęs Maskvos tarptautinių santykių institutą, jis dirbo URM sistemoje, pastaruosius trejus metus – generaliniu konsulu Miunchene. Paskirtas ambasadorius ir Estijai.

Švedijos karalius Carl XVI Gustav ir karalienė Silvija lankysis Lietuvoje spalio viduryje. Dabar į Lietuvą yra atvykęs Švedijos ministeris pirmininkas K. Bildtas. Vieši ir Šiaurės tarybos kultūros komiteto delegacija, į kurią įeina Švedijos, Danijos ir Suomijos parlamentarai. Vizito tikslas – parengti kultūros ir mokslo bendradarbiavimo programą.

Lietuvoje lankėsi Lenkijos muitininkų delegacija, vadovaujama respublikos muitinės departamento pirmininko Miroslavo Zielinskio. Buvo apžiūrėti kai kurie muitinių postai, tartasi dėl tolesnio bendradarbiavimo.

Saugumo problemos atominėse jėgainėse. Suomijos specialistai kuria tiesioginio specialaus ryšio sistemą, sunjungsiančią Kolos, Sankt Peterburgo ir Ignalinos atomines elektrines su Suomijos radiacinio saugumo centru. Ši sistema įgalins gauti informaciją apie padėtį ir nelaimingų atvejų situacijas jėgainėse. Ignalinos AE lankėsi ir Švedijos atominės energijos inspektorato atstovai, buvo tariamasi, kaip toliau gerinti elektrinės darbo saugumą.

Europos bendrijos energetikos centras atidarytas ir Vilniuje. Tokie centrai jau veikia Maskvoje, Sankt Peterburge, Budapešte, Varšuvoje. Juos rengiamasi steigti Taline, Rygoje ir kt. Centrų uždavinys – ieškoti būdų, kaip tausoti energiją buityje, pramonėje, transporte ir kt., remiantis naujomis pasaulyje sukurtomis technologijomis. Kaip taupyti šilumą akivaizdžiai parodė Vokietijos statybos bendrovės "Eterlit" specialistai: jie tvarkė penkiaaukščio namo fasadą Vilniuje, Karoliniškių rajone.

Amerikiečiai – anglų kalbos mokytojai. Vilniuje, Menininkų rūmų Baltojoje salėje, prisaikdinti ir palydėti į darbą 15 pirmųjų Lietuvoje "Peace Corps" savanorių. Iškilmėse dalyvavo JAV ambasadorius Lietuvoje Darryl Johnson, atsakingi Taikos korpuso ir Respublikos kultūros ir švietimo ministerijos darbuotojai. Savanoriai kurį laiką mokėsi kalbų dėstymo metodikos, lietuvių kalbos, sėmėsi žinių apie Lietuvą. Nuo rugsėjo 1-osios šie amerikiečiai iš 12 valstybių dirbs anglų kalbos dėstytojais ir mokytojais ne tik stambesniuose miestuose, bet ir Trakuose, Raudondvaryje, Druskininkuose, Pakruojyje ir Kazlų Rūdoje.

Mokysis muitinės pareigūnai. Iki šiol Respublikoje nebuvo mokymo įstaigos, kuri rengtų šios svarbios srities specialistus. Vilniuje atidaryta Lietuvos muitinės mokykla. Joje mokysis būsimieji muitininkai, kels kvalifikacijas muitinių darbuotojai.

Orkestrų gastrolės. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, vadovaujamas J. Domarko, išskrido į Ispaniją koncertuoti Kolumbo metų renginiuose. Prof. S. Sondeckio Lietuvos kamerinis orkestras, austrų kvietimu poilsiaudamas Alpių papėdėje, koncertavo šeimininkams.

Sporto sensacija. Pasaulio futbolo čempionato atrankinės rungtynės tarp Latvijos ir Europos čempionės Danijos komandų pasibaigė nelauktu rezultatu 0:0. Nežinia ar ilgam, tačiau dabar trečiojoje grupėje pirmauja Lietuvos futbolistai, aplenkę ispanus, airius, danus ir kt. varžovus.

Šią savaitę orai atvėso, visoje respublikoje tai vienoj, tai kitoj vietoj palijo, dirva nors iš paviršiaus sudrėko. "Lietuvos aidas" jau praeitą savaitę rašė: "Šiemetinė sausra" baigėsi, pasiekusi kelis rekordus. Ji tęsėsi apie tris mėnesius. Tokios ilgos sausros nebuvo užregistruota per 111 stebėjimo metų (nuo 1881 m.)". **Genovaitė Laučkienė**

Šiame numeryje:

Aptemusi sukaktis
Lietuvos pripažinimo sukaktis galėjo būti šviesesnė
Konstitucijos derybų atomazga?
Liko tik oficialus sutarties teksto paruošimas kanadiečiams
Demokratija – mitai ir tikrovė
Politinio susikalbėjimo stoka
Technikos studijos Lietuvoje
Geros galimybės studijuoti užsienio lietuviams
Laisvė Lietuvoje
Lietuvės straipsnis "The Hamilton Spectator" dienraštyje
Druskininkai
Vienas geriausių Lietuvos kurortų
Ąžuolai subrandina giles
Partizanų kovų aidai
Proveržis į laisvę
Dešimtasis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" tomas
Išradingas fotografas
Foto metraštininkas V. Tamašauskas Lietuvoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata →$35, pusmetinė – $20, rėmėjo – $40, garbės – $50 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – $110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular $35.00, supporter $40.00, honorary $50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Rugpjūtis sausros paliestoje Lietuvoje — Nuotr. V. Kapočiaus

Demokratija - mitai ir tikrovė

VILIUS BRAŽĖNAS

Kai žodžiai praranda savo prasmę, žmonės praranda savo laisvę.
KONFUCIJUS

Šventraštyje skaitome, kad dėl statytojų nesusikalbėjimo sugniužo ambicingas Babelio bokšto statymo projektas. Neabejotina, jog atsistatančiai Lietuvai būtina, kad jos atstatytojai susikalbėtų. Tam nepakaks vien geros valios. Reikia, kad dauguma vienodai ar bent jau panašiai suprastų diskusijose vartojamą ideologinę, politinę bei ekonominę terminologiją. Teko pastebėti, jog tos rūšies susikalbėjimo gerokai stokota ir išeivijos spaudoje. Tai gali paveikti Lietuvą.

Pastaraisiais metais, ypač griūvant bei dabar jau sugriuvus Sovietų Sąjungai, pasaulinėje idėjų rinkoje nepasisuksi neišgirdęs triukšmingų demokratijos piršimų. Deja, per dažnai ji peršama lyg ta "katė maiše". Kartais atrodo, kad kyla demokratizmo religija. Apie tai rašyti paskatino 1991 m. išėjusi Erik Kuehnelt-Leddihn knyga "Leftism Revisited" ("Vėl aplankytas kairumas"). Joje Kuehnelt-Leddihn (trump. K-L), iškelia labai svarbų ir įsidėmėtiną faktą: klaidinga automatiškai sieti demokratiją su laisve. Lietuviai iš patirties turėtų žinoti, kad sovietų okupacijos metų "demokratiškiausi rinkimai" neturėjo nieko bendro su laisve, lygiai kaip ir Rytų Vokietijos komunistinė "demokratija". Dabar, ypač iš Amerikos, girdimas misionieriškas šauksmas būtinai skleisti demokratiją pasaulyje gali nustelbti net ir istorijos bei patirties balsą.

Neseniai matėme nuo kolonizmo išsivadavusioje Afrikoje naujas demokratijas staiga pavirstant į aršiausias totalistines diktatūras. Tad ne be pagrindo JAV dešinieji komentatoriai ne kartą yra perspėję apie "one man, one vote, one time" demokratiją. (Išvertus reikštų — "kiekvienas asmuo turi vieną balsą, pabalsuoja vieną kartą"... o po to — tironija). Anot K-L, demokratija savyje turi totalizmo pradus. Pavyzdžiui, matėme, kaip "demokratiškai" valdžion atėjo Hitleris.

K-L rašo: "Demokratija kaip abstraktus principas turi laikytis lygaus teisingumo, negali būti šališka. Todėl turi pakęsti politines partijas, kurios siekia demokratinės santvarkos panaikinimo. Jeigu 51%, ar dar geriau du trečdaliai, žmonių įbalsuoja valdžion vieną ar kelias antidemokratines partijas, ateina galas demokratijai. Kitaip tariant, *demokratija gali demokratiškai nusižudyti!*"

Pavyzdžiui, girdime daug balsų, jog cenzūra yra nedemokratiška. Tačiau, pagal demokratijos principus, jeigu 51% balsuotojų nutaria įvesti kokią nors cenzūrą, pastaroji tampa "demokratiška". Jau vien tai parodo, jog K-L yra teisus pabrėždamas, kad *demokratija negarantuoja laisvės.* (Čia terminas *laisvė* vartojamas *asmeninei individo laisvei* nusakyti.

Remdamasis Amerikos patirtimi, K-L rašo: "... Nepagrįstas demokratijos ir laisvės sutapatinimas iššaukia daugybę pasikartojančių tragedijų Amerikos užsienio politikoje (lygiai kaip ir vidinių negerovių). Gal todėl ir senovės graikai, kaip ir romėnai po jų bandė užsitikrinti asmeninę laisvę ir pastovesnę valdymosi formą, pereidami į respubliką. Respublikoje, jos originalioje, o ne sovietinių "respublikų" sąvokoje, pagrindinis valstybės įstatymas — konstitucija *suvaržo vyriausybės, o ne piliečių galią.* Ji apriboja balsuotojų aritmetinės daugumos galią ir užtikrina mažumoms teises. Neapribota daugumos galia yra tiek pat baisi, kaip ir žiauriausio tirono neribota galia. Gal todėl Herman Melville rašo: "Geriau būti saugiam vieno karaliaus valdžioje, negu būti išstatytam smurtui 20-ties milijonų monarchų, nors ir pats būtum vienas iš jų".

Pasirodo, demokratijai nebūtina, kad kiekvienas žmogus balsuotų. Neteko girdėti, kad kas nors būtų kaltinęs nedemokratiškumu Šveicariją, kur pilnu piliečiu buvo laikomas tik ginklą nešiojęs asmuo. Todėl ilgą laiką moterys neturėjo balsavimo teisių. Esą tik 29% šveicarų turėjo teisę balsuoti, ir tiktai 19-20% balsuodavo. Tad nenuostabu, kad 1950 m. popiežius Pijus XII savo kalboje pasaulio federalistams pasisakė prieš "one man, one vote", reiškia prieš kiekvieno žmogaus teisę balsuoti sistemą ("Acta Apostolicas Sedis"). Demokratinė lygybė apriboja asmeninę laisvę, lygiai kaip ir totalistinė sistema.

Čia tiktų priminti Hermano Funke pastabą: "Diktatūroje žmogus turi staugti su vilkais, o demokratijoje — bliauti su avimis". Jau prancūzų revoliucijos įsismaginę "demokratiniai" giljotinistai planavę sulyginti prancūzus aprengdami juos visus vienodais drabužiais. Tai pagaliau įgyvendino Mao-tse-Tung iš dalies Vietnamo Ho-chi-Minh.

Matyt, ir graikai turėjo nepasitikėjimo demokratija. Remdamasis dabartiniais graikų kalbos žinovais, o ne savo kalbos kursu gimnazijoje, stebiuosi tuo, kad graikai turėjo geresnę nuomonę apie monarchiją negu apie demokratiją. "Demokratija — liaudies valdžia". Žodis "kratos" (kirtis ant pirmojo skiemens) reiškia galią, kuri yra stipri, beveik brutali, o žodyje "monarchija" (vieno valdžia) "arche" (kirtis ant antrojo skiemens) labiau reiškia vadovavimą negu valdymą.

Iš kurio taško bežiūrėtume į šių dienų demokratinę karštligę, gal turėtume perspėti Lietuvos atstatymo vadovus nesiremti vien demokratijos mitais ir svajonėmis, o žiūrėti į ją kaip ir į kitas valdymosi formas, remiantis istorine realybe ir pasveriant pasirinkimą pagal tai, kuri valdymosi forma labiausiai užtikrintų politinį pastovumą ir asmeninę piliečių laisvę. Atrodo, teigdami siekią "demokratinės Lietuvos", turime galvoje nepriklausomą Lietuvą su *laisvais piliečiais — laisvą Lietuvą.* Demokratija nėra ideologija, o tik tam tikra valdymosi sistema. Sakydami — Lietuva turi būti "demokratinė", tikrumoje sakome, jog norime matyti Lietuvoje *daugumos balsuotojų nuomonės ir valios įgyvendinimą be jokių suvaržymų daugumai.* Vargu ar daug kas mūsų tikrumoje to siekiame.

Net ir geriausiai visų laisvę ir teises užtikrinanti (reprezentacinė) respublika nebūtinai garantuoja neišsigimimą į tironiją. Ne be reikalo Ben Franklin, po JAV konstitucijos pasirašymo, vienos moters paklaustas "Ką jūs mums davėte?", atsakė: "Respubliką, Ponia... jeigu sugebėsite ją išlaikyti..." Reiškia informuotų piliečių dalyvavimas krašto reikalų tvarkyme ir jų budrumas yra būtinas laisvei užtikrinti. Ne be pagrindo jau anais laikais Konfucijus perspėjo, kad žodžių esmės iškraipymas gresia žmonių laisvei. Dėl to būtinas budrumas ir terminologijos įsisavinime bei vartojime.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –
"TŽ" leidėjai

Politiniai dabarties vingiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vęs reformistas dabar kalba kaip atviras imperialistas. Kas dėl konfliktų, tai juos galėtų sukelti nebent vienų gyventojų grupių kurstymas prieš kitas, kartu nelegaliai apginkluojant. M. Gorbačiovo vadovaujama komunistų partija planavo ir vykdė tokią politiką nuo Vidurinės Azijos ir Kaukazo iki pat Karaliaučiaus. Baltijos šalyse ji visai nepasisekė, ir todėl suprantamas M. Gorbačiovo nepasitenkinimas, noras palaikyti karinę įtampą. Bet mes nenorime palaikyti nei įtampos, nei destabilizacijos, nei kurstymo ir ginklų platinimo. Todėl sieksime, kad 1992 m. liepos 10 d. Helsinkyje priimtas susitarimas dėl greito, tvarkingo visiško Rusijos kariuomenės išvedimo būtų įvykdytas. O bet kurios tautybės Lietuvos gyventojus apsaugo mūsų įstatymai ir tarptautiniai įsipareigojimai".

Kultūros centras

Žydų muziejuje Vilniuje atidarytas žydų kultūros centras. Vilniaus rabinas David Smith atidengė naujos žydų bibliotekos lentą su lietuvių, anglų, jidiš bei įvrito kalbų įrašais.

"Man džiugu, kad viena senųjų Vilniaus ir Lietuvos kultūrų — žydų kultūra — įgyja naujus namus", — sakė kultūros ir švietimo ministeris Darius Kuolys. Apie simbolišką žydų bendruomenės atgimimą Lietuvoje kalbėjo JAV ambasadorius Daryll Johnson, Lietuvos vyriausybės ministeriai, Izraelio ir JAV žydų bendruomenių, Lietuvos tautinių bendruomenių atstovai.

Vilniaus rabinas D. Smith įteikė ministeriui Kuoliui 5 tūkstančius dol. panaudoti fondui, kuris rūpinasi žydų kultūros knygų vertimu į lietuvių kalbą.

Mirė lietuvių draugas

Islandijos sostinėje Reikjavike mirė Lietuvos garbės konsulas Jurundus Hilmarsson, daug Lietuvai pasidarbavęs žmogus. Būdamas vertėju, daug laiko buvo paskyręs lietuvių kalbos studijoms Vilniaus universitete. Jis yra į islandų kalbą išvertęs Kazio Borutos romaną "Baltaragio malūnas". Islandijos spaudoje taipogi yra paskelbęs straipsnių apie Lietuvos kovą už nepriklausomybę. Reikjaviko universitete dėstė lietuvių kalbą.

Kitos žinios

— Rugpjūčio 13 d. iš Latvijos į Lietuvą malūnsparniais perkelta apie 100 Rusijos kareivių. "Tokie neleistini, nesankcionuoti veiksmai nuolat pažeidžia Lietuvos suverenitetą ir pasitikėjimą Rusija kaip derybų partneriu. Galbūt kariškiai, kurie ėmėsi šio veiksmo kitą dieną po Rusijos ir Lietuvos delegacijų derybų Vilniuje, nori pademonstruoti, kad yra nebaudžiami nė iš vienos pusės. Galbūt jie rengiasi ir didesnėm jėgos demonstracijom, kuriomis pažymės nepavykusio pučo metines..." — pareiškė AT pirmininkas Vytautas Landsbergis.

— Ministerio pirmininko pavaduotojas Br. Lubys priėmė Belgijos ambasadorių Lietuvai K. Criel. Pastarasis pažymėjo, kad naujai užmegztais ryšiais reikėtų pilnai pasinaudoti, ypač ekonominėje srityje. Į Lietuvą greitai rengiasi atvažiuoti Belgijos finansininkų ir verslininkų grupė. Bus svarstomos ir laivybos linijos tarp Klaipėdos ir Antverpeno.

— Lietuvos miškininkų delegacija, vadovaujama miškų ūkio ministerio R. Klimo, išvyko į Švediją, kur domėsis naujausiomis medienos gamybos, popieriaus ir celiuliozės pramonės technologija.

— Į Nepalą išskrido grupė alpinistų. Pirmą kartą Lietuvos alpinizmo istorijoje bus bandoma įkopti į Everestą.

— Vilniuje įvyko Lietuvos nepriklausomybės gynimo Sausio 13-sios brolijos suvažiavimas. Ši humanistinė organizacija, turinti apie 2000 narių, pakeitė savo įstatus ir tapo visuomeniniu-politiniu judėjimu, kuris galės dalyvauti ir seimo rinkimuose.

— Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybių vadovai rugsėjo mėnesį susirinks Taline aptarti muitų, vizų ir sienų reikalus.

— Admirolas V. Grishanov'as, Baltijos rusų laivyno vadas, pareiškė rusų laikraščiui "Argumenty i fakty", kad Rusija nori parduoti keletą karo laivų Lietuvai. Lietuvos gynybos ministeris A. Butkevičius patvirtino, kad tokios derybos vyko tarp Lietuvos ir Baltijos rusų laivyno.

— Iš 12 kviestų užsienio bendrovių 5 sutiko dalyvauti varžybose kaip išgauti naftą Lietuvoje. Varžybų laimėtojas bus paskelbtas rugsėjo pabaigoje ar spalio pradžioje.

— Premjeras A. Abišala priėmė D. Britanijos ambasadorių Lietuvai M. J. Poart. Pasikeista nuomonėmis, kaip plėtoti abiejų kraštų bendradarbiavimą. Svarstyta dėl metodinės paramos pertvarkant Lietuvos banką, vyriausybės aparatą, ministerijų ir žinybų tarnautojų paruošimą. D. Britanija remsianti Baltijos šalių reikalavimą kaip galima greičiau iš jų teritorijų išvesti svetimą kariuomenę. **J.A.**

RELIGINIAME GYVENIME

Į Kauno kunigų seminariją, išlaikę lietuvių kalbos ir tikėjimo pagrindų egzaminus, 1992 m. liepos 2 d. įstojo 30 jaunuolių. Į Vytauto Didžiojo universiteto teologijos-filosofijos fakultetą priimti 127 abiturientai. Trijuose jo kursuose dabar studijuos 190 studentų.

Katechetų konferencija Kaišiadoryse liepos 2 d. pradėta pamaldomis katedroje, kur Mišias aukojo vysk. J. Matulaitis. Po pamaldų vyskupo rūmuose katechetai išklausė prof. A. Žygo paskaitą ir pasitarė apie ateities darbus.

Kaišiadorių skyriaus "Caritas" liepos 4 d. surengė Invalidų dieną. Po pamaldų įvyko vaišės, skambėjo muzika ir dainos. Liepos 5 d. 64 vaikai ir paaugliai priėmė pirmąją šv. Komuniją.

Vysk. S. Tamkevičius, kreipdamasis į katalikišką jaunimą, įspėjo, kad įvairių "mokytojų" niekada netrūko. Rytų "mokytojai" skelbė, kad Dievo nėra. Buvę visiems aišku, ko jie siekia. Tačiau Vakarų "mokytojai" bando nejučiomis pasėti abejones, nepasitikėjimą krikščionybe, propaguoja žmogaus orumą žeminančius dalykus.

Prof. Arvydas Žygas kalbėjo 400 Lietuvos moksleivių, susirinkusių liepos 9-12 d.d. Marijampolėje dvasiškai pasiruošti šv. Tėvo atvykimui į Lietuvą 1993 m. ir evangelizaciniam žygiui po Lietuvą. Kalboje pabrėžė kristocentriškumą. Jaunuomenė dėl medžiaginės gerovės pasirinkusi dvasinį skurdą. Apaštalauti tokiame pasaulyje nelengva. Praradus dvasingumą dabar, maža vilčių Lietuvai kada nors atsinaujinti.

Marijampolės katalikiško jaunimo sąskrydyje liepos 9-12 d.d. tuo metu ten viešėjęs AT pirm. V. Landsbergis paragino ateitininkus nelikti abejingais ir suprasti savo pareigas tautai. Lietuvai reikalingi pasiaukojantys žmonės. AT deputatas A. Patackas perspėjo, kad laisvė esąs didžiausias išbandymas, kvietė nebijoti juodo darbo, brandinančio dvasines savybes.

Europos "Caritas" delegacija liepos 15-16 d.d. viešėjo Lietuvoje, aplankė kard. V. Sladkevičių, popiežiaus nuncijų arkivyskupą J. M. Garcia, Vilniaus arkivyskupą A. Bačkį, vyskupus V. Michelevičių ir S. Tamkevičių. Kaune susitiko su Lietuvos "Caritas" taryba. Svečiai pažadėjo remti kai kuriuos projektus. Oldenburgo vyskupijos direktorius P. Schneider atgabeno labdaros krovinį. Su juo atvyko ir 7 vokiečių jaunuoliai, vėliau prisijungę prie ateitininkų keliaujančių stovyklų.

Katalikų televizijos studija, remiama JAV vyskupų konferencijos, yra steigiama neseniai atgautame pastate Kaune Raguvos gatvėje. Pastatas reikalingas remonto, kuriam gali prireikti 15-20 tūkstančių dolerių. Priimtas TV programų specialisto T. Bourret, SJ, projektas televizijos specialistų ir programų kūrėjų paruošimui. Apmokymas numatomas pradėti 1993 m. pradžioje.

Socialinių darbuotojų kursai pradedami rengti šį rudenį Vytauto Didžiojo universitete. Norima paruošti specialistus senelių ir vaikų našlaičių globos įstaigoms, sveikatos apsaugos sistemai, pramonės įmonėms, kalėjimams ir visoms kitoms sritims, kur lengviausiai pažeidžiami harmoningi žmogaus santykiai su aplinka. Paruošimo kursas tęsis trejus metus. Iniciatyvos ėmėsi Lietuvos "Caritas" federacija, kuriai JAV vyskupų konferencija yra paskyrusi $309.520. Akademinis specialistų parengimas patikėtas Lojolos un-to profesoriui R. Constable ir Ilinojaus unto profesorei Reginai Kulienei.

Prancūzijos karitatyvinės organizacijos "Secours Catholique" atstovai A. M. Michel ir J. P. Butez liepos 28 d. lankėsi Kaune Lietuvos "Caritas" būstinėje, norėdami susipažinti su padėtimi Lietuvoje ir nustatyti, kuo tarptautinės karitatyvinės organizacijos galėtų konkrečiai padėti Lietuvai. Taipgi jie pasiūlė parengti projektus ir programas rugsėjo 24-29 d.d. įvyksiančiai Budapeste Europos "Caritas" organizacijų konferencijai.

(Žinios apie religinę veiklą Lietuvoje — iš informacijos centro žiniaraščio "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje").

MYLIMAM TĖVUI

A†A
JONUI KAZLAUSKUI
mirus,

dr. SIGITUI ir dr. ANGELEI KAZLAUSKAMS reiškiame gilią užuojautą –

Juozas ir Angelika Sungailos

A†A
MYKOLINAI MISTAUTIENEI
Lietuvoje mirus,

jos sūnų ZIGMĄ MISTAUTĄ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

KLB Windsoro apylinkė

A†A
VIRGILIJUI ŠONTAI
Lietuvoje tragiškai žuvus,

jo seserį JŪRATĘ BARISIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

KLB Windsoro apylinkė

A†A
ROBERTUI BUDRECKUI
mirus,

jo žmoną ALMĄ, dukrą, vaikaičius ir gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

A. B. Vitkai *K. M. Andruškevičiai*

MYLIMAM BROLIUI

A†A
ANTANUI BUDREIKAI
mirus,

ZOSEI AUGAITIENEI, jos vyrui PETRUI, dukroms – BIRUTEI su šeima, DAINAI ir visiems giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime –

Uršulė Bleizgienė
kun. Algimantas ir Rūta Žilinskai

AMBER GLOBUS
Latvių įstaiga
PATARNAVIMAI Į BALTIJOS VALSTYBES

Head office: 2300 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1P2.
Tel. (416) 604 9750 FAX (416) 604-9748
Branch: 1880 Queen St.E., (prie Woodbine), Toronto, Ont. M4L 1H2.
Tel. (416) 698-3563 FAX (416) 694-2878.

- **SIUNTINIAI LAIVU – MŪSŲ SUKAKTIES PROGA rugpjūčio – rugsėjo mėnesiais $6.50 už kubinę pėdą**
- Persiuntimo kaina nepriklauso nuo siuntinio svorio.
- Pagal susitarimą paimame iš namų ir pristatome.
- **Siuntos (container) išplaukia rugsėjo 23 d.**

PINIGŲ PERVEDIMAS naujuoju valiutos kursu – garantuota JAV ir Kanados doleriais.
NAUJOS MAISTO SIUNTINIŲ KAINOS – pradedant $45. Reikalaukite naujausio kainoraščio.
Nuolatiniams klientams specialios nuolaidos.

SIUNTINIAI LĖKTUVU
– greitas būdas padėti jūsų draugams ir giminėms.
Sekantys išsiuntimai: rugsėjo 1, 15, ir 29 d.d.

STERLING LITHUANIAN AIR LINES
CHECH. AIR
Kelionių suplanavimo specialistai – į Baltijos kraštus ir iš jų
Geriausios galimos kainos
Įvairūs maršrutai
KALĖDOS LIETUVOJE?
Specialios kelionės
Skambinti: Mr. J. A. Jansons – 416-698-3563
Bilietai – INTRA the Travel Source
S. A. S.
LUFTHANSA AIR CANADA FINNAIR

Technikos studijos Lietuvoje

J. V. DANYS

Kauno technologijos universitetas persitvarko • Dideli pasikeitimai praeityje • 11,000 studentų • Dabar programos keičiamos pagal Vakarų modelius • Geros galimybės studijuoti užsienio lietuviams

Universiteto lygio techniški mokslai po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 1918 m. pradėti 1922 m. Kaune įsteigtame Lietuvos universitete. Tada buvo Lietuvoje didžiausias trūkumas tokio lygio inžinierių.

1932 m. pradėjau studijas tada jau Vytauto Didžiojo universiteto technikos fakultete. Pastarasis buvo jau perorganizuotas didesnei specializacijai, taikantis prie progresuojančių Lietuvos salygų. Technikos fakultetas, po penkerių studijų metų, įskaitant diplominį projektą, suteikdavo diplomuoto inžinieriaus vardą.

Fakultetą baigęs buvau priimtas į mokomąjį personalą, o 1941 m. – paskirtas Hidrotechnikos katedros vedėju. Tas pareigas ėjau iki pasitraukimo iš Lietuvos.

Po 48 metų

Atvykus po 48 metų, buvo labai įdomu aplankyti savo "Alma mater", kuri iš Technikos fakulteto per 70 metų išaugo į Politechnikos institutą, o dabar persitvarko į Technologijos universitetą. Platesne prasme "Alma mater" būtų Vytauto Didžiojo universitetas , bet sovietai ne tik jo vardą panaikino, bet ir praktiškai jį uždarė. Tik prieš trejus metus jis vėl pradėtas atkurti su humanitarinėmis programomis.

Pirmas žvilgsnis į vykusius pasikeitimus buvo susitikime su mano buvusiais hidrotechnikos kursų klausytojais bei diplomantais. Mano buvęs studentas ir diplomantas, jaunesnysis asistentas, o dabar profesorius, ir Hidraulikos katedros vedėjas dr. Juozas Macevičius surado Kaune dar esančius penkis mano paskaitas klausiusius studentus. Ką gi, pusšimtis metų paliko savo ženklus – visi jau per 70 metų . . .

Hidrotechnikos-melioracijos skyrius sėkmingai veikė keliolika metų, bet palaipsniui kursai buvo išskirstyti į įvairius Kauno ir Vilniaus institutus, prisitaikant prie sovietinės sistemos.

Vėliau turėjau išsamų pokalbį su Kauno technologijos universiteto (KTU) rektoriumi prof. dr. Kęstučiu Kriščiūnu apie Politechnikos instituto formavimąsi bei augimą, taip pat ir apie dabar vykdomas reformas, kad Technologijos universitetas prilygtų Vakarų universitetams.

Dėl dirbtinos Lietuvos izoliacijos per kelis dešimtmečius labai mažai tikslios informacijos pasiekdavo mus, gyvenančius Vakaruose. Tik dabar galima pamatyti technikos mokslų raidą Lietuvoje. Ta raida buvo stipriai veikiama sovietinės sistemos. Bet matome ir tautos pastangas kurti savo gerovę, kelti išsilavinimą, kaip pagrindą pažangai. Technikos fakultete 1939 m. buvo apie 700 studentų (vėliau skaičius didėjo).

Politechnikos instituto su visais skyriais ir filialėmis kituose miestuose išaugimas iki 11,000 studentų, įsigijimas daug pastatų, laboratorijų ir 15 bendrabučių studentams yra stebinantis. Sovietinėje sistemoje studijų pobūdis ir linkmė neatitiko Vakarų lygio, ir KTU vadovybė tai pertvarko.

Institutai

Atgavus Vilniaus kraštą 1939 m., iš Kaune esančio VD universiteto kai kurie fakultetai buvo perkelti į Vilnių, atgaivintas lietuviškas Vilniaus universitetas. Kaune liko Technikos, Medicinos ir kai kurie kiti fakultetai. Sovietams užėmus Lietuvą 1944 m., pradžioje leista veikti maždaug ta pačia Kauno universiteto struktūra, tik neleista vadintis Vytauto D. universitetu.

1951 m. sovietai paliko tik Vilniaus universitetą, o Kaune įsteigė Politechnikos ir Medicinos institutus. Vyko tolimesni pakeitimai – prisitaikymas prie sovietinės aukštųjų technikos mokyklų sistemos. Ypač dideli pakeitimai įvyko 60-jų metų pabaigoje. Įsteigta daug fakultetų su daugybe skyrių ir su labai gausia specializacija. Kauno institute buvo 11 fakultetų, o politechniniai fakultetai (daugelio specialybių) – Vilniuje, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje. Studentų skaičius išaugo iki 11,000, dėstytojų – 1,100, tyrimo darbus dirbančių – 300. Vilniuje politechninis fakultetas persiorganizavo į savarankišką Politechnikos institutą. Prieš porą metų Klaipėdoje politechninis fakultetas kartu su kitomis aukštosiomis mokyklomis įsteigė Klaipėdos universitetą.

Dabar Lietuvoje 80% dirbančiųjų inžinierių yra Kauno politechnikos instituto absolventai.

Sovietų Sąjungoje politechnikos institutai ruošė inžinierius siaurom specialybėm, nekreipdami dėmesio į platesnių bendrų žinių ir ne technikos įsisavinimą. Galima sakyti, buvo ruošiami profesionalai specialistai "technokratai". Lietuvai teko taikytis prie programos, suplanuotos didžiulei, labai centralizuotai valdomai valstybei.

Universitetas

— Mes siekiame pamiršti senąją sovietinę studijų struktūrą ir sukurti modernią vakarietiško tipo technikos mokslų universitetą, – aiškino KTU rektorius prof. Kriščiūnas. Vienas pagrindinių skirtumų yra tai, kad mes stipriname humanitarinę dalį bei bendrąjį mokslinį išsilavinimą, platiname horizontą. Neužmirštame ir specializacijos, nors mažiau skiriame laiko siauriems specialybės klausimams.

Skiriame 20% humanitariniams mokslams. Tai labai daug, bet manome, kad po ilgametės sovietinės švietimo sistemos to reikia dabartinėje paveldėtoje padėtyje. Šalia lituanistikos, kalbų bus dėstoma ir filosofija. Vėliau, kai vidurinės mokyklos tinkamai paruoš moksleivius lituanistinėje ir Lietuvos kultūros srityse, to reikės mažiau, o kai kurių tų dalykų KTU dėstyti ir nereikės. Bendramokslinėms technikos studijoms skiriame 40% studijų laiko, o likusius 40% skiriame specialybės dalykams.

Laipsniai

Po ketverių metų studijų bus išleidžiami inžinerijos bakalaurai su plačiu universitetiniu išsilavinimu. Inžinerijos bakalauras dar nebus visiškai paruoštas praktiniam darbui pramonėje, gamyboje ar firmose. Todėl norintiems toliau studijuoti ir gilintis specialybėje turėsime dvi galimybes. Po vienerių metų tolimesnių studijų, skiriant pusę metų studijoms ir pusę metų diplominiui projektui, bus teikiamas diplomuoto inžinieriaus laipsnis. Tai jau profesinės, konkrečios į būsimą karjerą orientuotos studijos. Studijuojantis pats pasirenka specializaciją.

Kita studijų šaka po bakalauratūros yra magistratūra. Tai dvejų metų studijos. Dabar magistratūros studijos bus daug kuo skirtingos nuo ankstyvesniųjų. Sovietinėje sistemoje buvo labai pabrėžiamas tyrimo darbas. Manome, kad magistratūroje studentas turi įgyti kvalifikaciją. Bus dėstoma aukšto lygio 6-8 kursai, ir turės būti parengta tezė.

KTU turi ir daktaratūros programą. Šalia privalomų kursų, turės būti paruošta tezė. Ji bus žymiai platesnė už magistratūros tezę, bet mažesnė už iki šiol reikalautą disertaciją. Po daktaratūros bus suteikiamas daktaro laipsnis, kuris turėtų prilygti Amerikos Ph.D. Magistro ir daktaro laipsnių programos maždaug orientuotos pagal Amerikos struktūrą.

Magistratūros ir daktaratūros studijoms vadovaus penkių asmenų komisija, kuri ir įvertins jų darbus.

Pabrėžiame tai, kad išduodamuose diplomuose bus įrašyta tezės pavadinimas ir vertintojų komisijos narių pavardės. Senojoje sovietinėje sistemoje buvo įrašoma tik, kad suteikiamas laipsnis ir įrašoma specialybė labai plačia prasme. Nebuvo minima, kas konkrečiai padaryta, kas laipsnį pripažino. Diplomai buvo pripažįstami ir išduodami Maskvoje – mums tai buvo neleidžiama. Diplomai buvo pasirašomi valdininko Maskvoje. Tai buvo savotiškai anonimi-nis pažymėjimas.

KTU teiks ir habilitacijos daktaro laipsnį turintiems daktaro laipsnį, kurie bus parašę eilę vertingų mokslo studijų ir knygų. Tam tikslui bus sudaroma komisija iš 7 asmenų.

Kiti reformų bruožai

Dabar įvedamoje naujoje mokslų programoje (rugsėjo mėnesį) pirmo kurso mokslo programos bus vienodos visuose fakultetuose, išskyrus chemijos. Taip studentai galės metų gale pereiti į kitą fakultetą. Antrame ir pusėje trečio kurso jau yra suvaržymų. Atskiri fakultetai turi savo privalomus kursus. Aplamai, pirmieji trys kursai susideda beveik visiškai iš privalomų kursų. Čia įeina pagrindiniai bendrieji kursai, reikalingi technikos mokslams. Po trečio kurso bus daug pasirinktinų dalykų. Įtaigojame, kad studentas yra pats atsakingas už savo kaip profesinio specialisto formavimą. Po ketvirto kurso bus dar daugiau pasirinktinų dalykų, siekiant diplomuoto inžinieriaus, magistro ar daktaro laipsnio.

Visuose fakultetuose bus dėstoma vadyba (management).

Dabar Kaune KT universitete yra 11 fakultetų: administracijos (mažosios pramonės, įstaigų), automatikos, radijo, elektronikos, kompiuterių (informatikos), statybos, energetikos, lengvosios pramonės, mechaninės technologijos, chemijos, inžinerinės ekonomikos, mašinų gamybos, mechanikos. Dviejuose provinciniuose fakultetuose Šiauliuose ir Panevėžyje yra mašinų gamybos, statybos, radijo-elektronikos grupės.

Dabartiniai fakultetai su įvairiais skyriais bus pertvarkomi, grupuojami pagal atliekamas funkcijas, šalinant paralelizmą, pasikartojimus.

Diplomai užsienyje

Dabar daugiau orientuojamės į Europą. Bendradarbiaujame su daugelio kraštų universitetais ir sąjungomis, akredituojančioms diplomus, – informavo rektorius. Yra skirtumų tarp atskirų kraštų, bet lygis yra nustatomas pagrindiniais kursais. KTU programos atitinka tą lygį. Europos bendruomenė yra pareiškusi, kad pripažins mūsų diplomus. Užmezgėme ryšius su viena Amerikos akredituojančia sąjunga ir turime jos instrukcijas. Plėsime ryšius ir su kitomis Amerikos atitinkamomis institucijomis.

Stiprūs išradimuose

Kauno politechnikos institutas visą laiką buvo vienas pirmaujančių išradimų srityje Sovietų Sąjungoje, – aiškino rektorius Kriščiūnas. – Pralenkdavome ir Maskvos technikos mokslų institutą, kuris turėdavo didelę finansinę paramą iš sovietų armijos. Kasmet KTU tyrinėtojai padarydavo po 300-400 išradimų. Bet sovietinėje santvarkoje buvo labai sunku juos panaudoti, nes pramonės administracija vengė išradimus praktiškai pritaikyti. Iš centro jiems buvo nustatomi metiniai planai, gamybos kiekis, atitinkamai paskiriama medžiagos. Nedrįsta bandyti ko nors naujo, nes bijota, kad nustatytas gamybos planas nebūtų sukliudytas.

Kokybinė gamyba

Neaišku ar nenusistovėjusiose ekonominėse sąlygose bus galima išlaikyti studentų skaičių. Rektorius Kriščiūnas mano, kad būtų klaidinga dirbtinai drastiškai studentų skaičių mažinti. Tegul rinkos pareikalavimas atliks studentų skaičiaus nustatymą.

Mes dabar didžiuojamės, – tęsė rektorius, – kad lietuviai turi gerą išsilavinimą. Kalbame, kad lietuvių tauta turi būti sudėkingų produktų gamintoja, todėl turime būti sumanūs. Turime ruošti ir pakankamą skaičių, ir aukšto lygio inžinierius.

Išeivijos studentai

KT universitete jau studijuoja Libano ir kitų valstybių studentai. Iš jų už viską metams imama 3,000 dolerių (JAV). Kviečiami studijuoti lietuviai, gyvenantieji už Lietuvos ribų (žiūr. informaciją "Tėviškės žiburiuose", 1992 m. 25 nr., 3 psl.). Dabar, susitarus su Lietuvos vyriausybe, iš užsienio lietuvių nebus imama jokio mokesčio už mokslą, bendrabutį ir pan. Pirmame kurse dalykai dėstomi nemokantiems pakankamai lietuvių kalbos ir angliškai.

Kauno Technologijos universiteto rektorius prof. KĘSTUTIS KRIŠČIŪNAS pokalbyje su JUOZU DANIU (deš.), svečiu iš Kanados 1992.VII.2
Nuotr. R. Dačinsko

J. V. Danys, buvęs VDU Hidrotechnikos katedros vedėjas, adjunktas profesorius, po 48 metų susitinka su kai kuriais savo buvusiais studentais-hidrotechnikais Kaune 1992.VI.26. Iš kairės: doc. R. DAČINSKAS, dipl. inž. P. KARBAUSKAS, J. V. DANYS, prof. dr. J. MACEVIČIUS, doc. PETRULIS ir dipl. inž. BUOŽĖ

Laisvė Lietuvoje

"The Hamilton Spectator" š. m. rugpjūčio 1 d. laidoje paskelbė Reginos Varanavičiūtės-Haggo straipsnį "Lithuanian freedom" su Kryžių kalno ir Kauno senamiesčio vaizdais. Jo turinys čia pateikiamas skaitytojams RED.

Straipsnio įžangoje "The Hamilton Spectator" skaitytojai supažindinami su bizantinio stiliaus Įgulos šventove Kaune, užbaigta statyti 1895 m., ir Kauno miestu, įkurtu 960 m. ant Nemuno upės kranto, kuris po I D. karo nepriklausomybės laikais buvo Lietuvos laikinoji sostinė. Gilų įspūdį jai paliko Įgulos šventovė savo bizantinio stiliaus grožiu, po II D. karo komunistų valdžios paversta meno galerija. Lankymo metu čia vyko pagrindinis remontas, nes šventovė grąžinta Katalikų Bendrijai. Autorė su savo vyru, vadovo padedami, siaurais Įgulos bokštų laiptais pasiekė virš stogo iškilusius kupolus, susipažino su jų konstrukcija, darė daug nuotraukų, nes ji yra bizantinio meno bei architektūros profesorė, 12 metų skaičiusi paskaitas iš šios srities N. Zelandijos universitete (šiuo metu Hamiltone).

Kaunas yra patrauklus užsienio turistams miestas, kuriame yra daug krautuvių, kavinių tvarkingame senamiestyje. Priemiesčių daugiaaukščių butų pastatai labai vienodi. Jų nuobodumą paįvairina skulptūriniai kūriniai. Restoranuose maistas yra skirtingos kokybės ir skonio, nes tai priklauso nuo superkamų produktų. Pavyzdžiui, restorane itališka "pica" buvo neskani dėl blogo pomidorų skonio. Kitame restorane buvo labai skanūs pietūs, ir už keturiem asmenim patiekalus sumokėjo tik tris JAV dolerius. Stalai švariai ir gražiai paruošti, padavėjos labai mandagios.

Važiuojant į Šiaulius, apie 150 km į šiaurę nuo Kauno, turistų dėmesį atkreipia greitkelių ženklai prie miestelių savo skirtinga skulptūrine išvaizda. Šiauliuose, kur gyvena 150.000 gyventojų, krautuvių iškabos — metalinės, skulptūriškai vaizduojančios parduodamas prekes: daržovių — kopūstas ir pan.

Gilų įspūdį turistams daro prie Šiaulių Kryžiaus kalnas, apsodintas daugybe įvairaus dydžio kryžių: vieni labai aukšti, o kiti kaip piršteliai, prikabinti prie didesnio.

Už Šiaulių miesto ribų buvo susipažinta su lietuvišku ūkiu. Čia svečiai buvo pavaišinti įvairiais gėrimais ir pietumis. Prie pietų stalo "užvirė" diskusijos apie Lietuvos politinius rūpesčius. Kiekvienas įsijungė į svarstybas: savininkai ir jų šeimos nariai, samdiniai ir kaimynai, net ir vaikai, išskyrus 4 metų berniuką, kuris buvo užpultas agresyvaus gaidžio ir skundėsi įvykusia skriauda.

Politinės diskusijos vyko visur: namuose, butuose, prekyvietėse, gatvėse, prie parlamento rūmų Vilniuje. Svarstybos vyksta, pasikeičiant nuomonėmis žmonių nuo 8 iki 80 metų amžiaus, nes visi susirūpinę Lietuvos valstybės ateitimi.

Lietuvos žodžio laisvė yra nauja pokomunistinė laisvė kalbėti be baimės, nevaržomai apie politiką su savais ir užsieniečiais. Tai labai jaudinantis pergyvenimas, nes praeityje tokie pokalbiai, ypač su užsieniečiais, buvo labai pavojingi. Sovietų okupacijos metais turistai buvo varžomi, sekami, negalėjo laisvai kalbėti ir keliauti.

Anglų kalba Lietuvoje yra populiariausia užsienio kalba, kurios mokoma visose mokyklose. Svečiai iš Kanados buvo pakviesti aplankyti vieną pradžios mokyklą Kaune. Čia jie buvo sutikti mokytojų ir mokinių su didele pagarba, kurie kalbėjo lietuviškai ir angliškai. Anglų kalba yra pagrindinė užsienio kalba, pakeitusi rusų kalbą.

Lietuva pergyvena persiorganizavimo laikotarpį, po 50 metų komunistinio okupacinio režimo pereidama į kapitalistinę santvarką. Tai negali įvykti per vieną naktį. Per komunizmo valdymo dešimtmečius visi žmonės, kurie privačiai pirko ir pardavė gaminius, buvo laikomi kriminalistais. Socializmo-komunizmo galvojimo ir įpročių liekanos trukdo demokratinės santvarkos įtvirtinimui.

Lietuva yra panaši į kitas Europos valstybes. Daugelis vietų primena Britaniją ir N. Zelandiją. Lietuvos gamtovaizdis panašus į Skotijos lygumas, slėnius. Žmonių gyvenimo sąlygos ir jo eiga mažai skiriasi nuo N. Zelandijos ir kitų mažų kraštų santvarkos.

Lietuva, atgavusi nepriklausomybę, atidarė duris užsienio turistams, kuriems patartina aplankyti Lietuvą, kraštą, turtingą savo istorija ir kultūra, kur turistinė viešnagė labai pigi.

P.S. Straipsnio autorė – meno istorikė Regina Varanavičiūtė su savo vyru dr. Doug Haggo žurnalistikos ir mokslo reikalais lankėsi V. Europoje. Pirmą kartą jie nuvyko į Lietuvą, kur 7 dienų laikotarpyje, giminių padedami, susipažino su Kauno, Šiaulių miestais ir jų apylinkėmis, politinėmis, ekonominėmis problemomis. Jų nuomone, nežiūrint sunkumų, Lietuva pasieks, atgaus pilną nepriklausomybę, galutinai sutraukys Rusijos vergijos pančius. **J. Karklius**

Prekyba gintaro dirbiniais Klaipėdoje — Nuotr. V. Kapočiaus

BVL ELECTRICAL ENGINEERING
Licence E-2392
Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti **Vytui tel. 236-9071** arba (page) **237-2121**, Toronte.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

Nemokamas siuntinių paėmimas iš jūsų namų
POLIMEX
PREKYBA • KELIONĖS • SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitas Baltijos valstybes
laivu ir lėktuvu – greitas pristatymas.
Mes esame patyrę siųsti ir tvarkyti siuntinius bei kargo, į Rytų Europą, pradedant nuo mažų siuntų iki konteinerio.
Žemiausios kainos Kanadoje
$1.34 už svarą*
Head office: 141 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario M6R 2L2
Tel. (416) 537-7914
Branch: 3615 Dixie Rd., Unit 11
Mississauga, Ontario L4Y 4H4
Tel. (416) 238-6683
*Plius pristatymas į namus.

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukas bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PANEVĖŽIO "SAKALAS"

Panevėžyje duris atvėrė naujoji medžioklės ir žūklės reikmenų parduotuvė "Sakalas". Jos paskirtį atspindi "Akcento" kooperatyvo dailininkų sukurta freska. Bendras parduotuvės plotas viršija tris šimtus kvadratinių metrų. Sparčiai auga ne tik klientų skaičius, bet ir įvairių kooperatyvų tiekiama prekių pasiūla.

SUTARTIS SU VOKIETIJA

Vilniuje liepos 28 d. pasirašyta Klaipėdos uostui svarbi Lietuvos ir Vokietijos jūrų transporto vystymo sutartis. Ją pasirašė Lietuvos susisiekimo ministeris Jonas Biržiškis ir vokiečių delegacijai vadovavęs susisiekimo ministerio pirmasis pavaduotojas Wolfgang Groebel. Pagrindinis dėmesys teko Vokietijos apmokamam Rusijos atitraukiamos kariuomenės pervežimui per Lietuvos teritoriją. Svarstytas didesnis laivų kelto Klaipėda-Mukranas panaudojimas. Dabar tas keltas, Klaipėdą jungiantis su Mukranu buvusioje Rytų Vokietijoje, beveik neturi darbo. Vieną kelto laivą norima panaudoti konteinerių pervežimui. Nemažą pelną Klaipėdai ir Lietuvai atneštų į Rytų šalis tranzitu pervežami kroviniai. Galvojama ir apie naujos laivų kelto linijos Klaipėda — Hamburgas atidarymą.

SVEČIAI IŠ URUGVAJAUS

Liepos mėnesį Lietuvoje lankėsi septyniolikos Urugvajaus lietuvių grupė, vadovaujama Vytauto Dorelio. Spaudoje rašoma, kad "Aušros" muziejui Šiauliuose buvo atvežta ir įteikta dalis Urugvajaus lietuvių archyvinės medžiagos. "Aušros" muziejus tikisi gauti ir kitų Pietų Amerikos valstybių lietuvių kolonijų archyvus. Šiuo reikalu su lietuvių vadais tarėsi Pietų Amerikoje viešėjęs Šiaulių miesto tarybos pirm. J. Tručinskas. Archyvų perkėlimui Šiaulių "Aušros" muziejun pritaria Lietuvos kultūros ir švietimo ministerija. Tikimasi, kad archyvinės medžiagos atranką galės padaryti pas Pietų Amerikos lietuvius nusiųsti du "Aušros" muziejaus darbuotojai. Kryžių kalną papuošė iš Urugvajaus lietuvių gautas kietmedžio kryžius Lietuvos nepriklausomybės aukoms atminti. Jį pagamino Urugvajaus aklųjų instituto nariai, pridėdami įrašą ir Brailio raštu: "Urugvajaus aklieji laimina Lietuvos nepriklausomybę". Urugvajaus lietuvių viešnagės metu jų kryžius buvo pašventintas Šv. Petro ir Povilo šventovėje Šiauliuose ir pastatytas Kryžių kalne prie Meškuičių.

KARALIAUČIAUS LIETUVIAI

Liepos 31 d. "Tiesa" paskelbė "ELTOS" pranešimą "Žinios iš Karaliaučiaus", skaitytojus supažindinantį su šioje srityje gyvenančių lietuvių švietimo reikalais. Oficialiai ji vadinama Kaliningrado sritimi, bet "ELTOS" pranešime pateikiami lietuviškieji vietovių pavadinimai, rusiškuosius įjungus į skliaustelius. Lietuvos pilietybę atgavo 562 šios srities gyventojai. Karaliaučiaus (Kaliningrado), Tilžės (Sovetsko), Ragainės (Nemano), Lazdynų (Krasnoznamensko), Stalupėnų (Nestorovo), Gastų (Slavsko) rajonuose veikia Kaliningrado srities lietuvių bendrijos padaliniai. Bibliotekose galima gauti ir lietuviškų knygų. Karaliaučiaus miesto bibliotekos lietuviškų knygų skyriui, turinčiam apie 300 nuolatinių skaitytojų, vadovauja veikli visuomenininkė Birutė Stankevičienė. Kaliningrado srities dvidešimt dviejose bendrojo lavinimo mokyklose yra lietuvių kalbos būreliai, mokiniams ji gali būti dėstoma fakultatyviniu laisvo pasirinkimo būdu. Mokytojų susilaukiama iš Lietuvos. Šiais mokslo metais lietuvių kalbos būreliui Kalininingkų (Prochladnoje) vidurinėje mokykloje vadovauja Ona Mikšienė, Gastose fakultatyvines lietuvių kalbos pamokas dėsto Marija Gimbutienė. Stalupėnuose šiuo metodu lietuvių kalbos pamokas jau dvejus metus dėstė Arūnas Urbaitis. Šiais mokslo metais jis tikisi suorganizuoti pirmąją lietuvišką klasę. Eitkūnuose (Černyševskoje) jau nuo 1968 m. veikia lietuviška pradžios mokykla, kurioje dirbo pensijon išeinanti mokytoja Aldona Skauronienė. Naują mokytoją atsiųs Kybartų pedagogai. Šią mokyklą baigusieji lietuviškų šeimų vaikai mokslą tęsia Kybartuose. Gumbinėje (Guseve) lietuvių kalbą dėstys iš Marijampolės važinėjantys mokytojai.

"MRS. LITHUANIA 92"

Lietuvoje jau tradicija tapo metinis gražiausios lietuvaitės "Miss Lithuania" rinkimas, o š. m. liepos 25 d. Palangoje pirmąkart buvo išrinkta ir gražiausioji lietuvė "Mrs. Lithuania 92". Taisyklės reikalauja, kad šiose varžybose dalyvautų tik ištekėjusios ir vaikų turinčios 21-35 metų amžiaus moterys. Į atrankines varžybas įsijungė beveik šimtas kandidačių iš visos Lietuvos, o baigminei rungčiai Palangos vasaros koncertų salėje liko tik tuzinas. Gražuolėm įprastas elegancijos ir grakštumo rungtis šį kartą papildė laisvalaikiams skirti pomėgiai. Kandidatės rodė laisvalaikiais sukurtus dailės kūrinius, mezginius, gėlių puokštes, dainavo ir net žaidė krepšinį. Rinkimų renginio režisieriumi ir vertintojų komisijos pirmininku buvo pakviestas Algirdas Guzauskas. Renginį suorganizavo ir rėmė firmos "Nigma" ir "Sekvencija". Gražiausia lietuve su "Mrs. Lithuania" titulu Europos varžyboms buvo išrinkta dvidešimt devynerių metų vilnietė Vilija Stankuvienė, dirbanti uždaroje akcinėje bendrovėje "Akademia femina". Ji prieš šešerius metus ištekėjo už prekybininko Žydrūno Stankaus, augina trejų metukų dukrelę Rūtą, žaidžia krepšinį, atlieka mankštos ir bėgimo pratimus. Į konkursą įsijungė dėl vyro Žydrūno mesto iššūkio: "Įrodyk, kad esi graži." Iš tikrųjų tai buvo jau antras to "įrodymo" bandymas. Mat 1988 m. ji dalyvavo "Gražiausios vilnietės" rinkimuose ir buvo iškopusi į gražiausiųjų eiles. **V. Kst.**

"Gintaro" stovyklą aplankė Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Liauba, OFM. Kairėje stovi vadovė O. Stanevičiūtė

Nauja labdaros organizacija

"S.O.S. Lithuania, Inc.", labdaros organizacija, užregistruota Floridoj 1991 m. liepos 22 d. Jos pagrindinis tikslas yra gauti humanitarinės, medicininės ir mokslinės pagalbos Lietuvos žmonėm. Valdybą sudaro Ariana Kumpis, dr. Birutė Pautienytė, Rūta Gustaitytė-Meyer; direktoriai – kun. Antanas Čepanis, Eglė Dudėnienė, dr. Peter Mosienko, Ellen Šukienė.

1991 M. PROJEKTAI

1. Klausos aparatūra – vertė $20,000: a) 60 klausos aparatų buvo nusiųsta į Lietuvą ir išdalinta negirdintiems vaikams; b) 1,500 baterijų klausos aparatams; c) 1 audiometras – "Maico" MA27; d) 1 "Noise Stick" – kūdikiams klausos-regėjimo įrankis; e) medžiaga klausos aparatų ausų kanalų formoms; f) mokslinių medžiagų profesionalams klausos ir ausų srityje.

2. Mediciniškos medžiagos ir vaistai: $50,000 vertės mediciniškų medžiagų ir vaistų nusiųsta Vilniaus vaikų ligoninei ir Kauno poliklinikai.

3. Humanitarinė pagalba: Prisidėjo prie pietinės Floridos lietuvių pastangų išsiųsti du 40 pėdų konteinerius Lietuvos senelių prieglaudoms, našlaičių namams, mokykloms.

4. Aukų rinkimas: a) "Casino Night" buvo surengta kun. Čepanio salėje "Saint Lucy" parapijoje, Highland Beach, Floridoje, 1991 m. spalio 26 d. Pelnas – $4,000; b) 20,000 atvirukų atspausdinta Kolumbijoj. Lietuvos vaikai nupiešė vaizdus atvirukam. Bendradarbiavom tame projekte su buvusia organizacija "SOS vaikai" Bostone, dabartine "Lithuanian Children's Relief Fund".

1992 M. PROJEKTAI

1. Suorganizavo ir išsiuntė ligoninės aparatų į Klaipėdos ligoninę, Vilniaus vaikų ligoninę ir Kauno kliniką. Houston, Texas, Veteranų ligoninė paaukojo $250,000 vertės aparatūros.

2. Tęsiamas klausos aparatų telkimo projektas. Išsiųsta dar įvairių klausos ir kalbėjimo aparatūros, mokslinių žaislų, juostelių, knygų.

3. Atvirukai parduodami telkiant lėšas. Norint įsigyti šių atvirukų (10 už $8.50), kreiptis: 9187 SW 96 St., Miami, FL 33176 arba skambinti (305) 596-2882, arba (305) 475-9685. (Dešimt atvirukų paketų $75). **Inf.**

Aplink pasaulį

Dvi Lietuvos jachtos su 200 kitų laivų dalyvavo lenktynėse, paminint Kolumbo 500 metų kelionės sukaktį į Naująjį pasaulį. Lenktynės prasidėjo Ispanijos uoste Cadiz, baigėsi Bostone.

Jachta "Laisvė", vadovaujama kapitono Igno Minioto, iš Bostono išplaukė liepos 17 d. į Liverpool'į, Angliją, iš kur rugpjūčio gale turėjo pasiekti Klaipėdos uostą.

Antroji jachta "Lietuva", vadovaujama kapitono Stepono Rudzevičiaus ir Klaipėdos jachtų klubo pirm. Rimo Dargio, taip pat išplaukė iš Bostono, bet Karibų jūros kryptimi. Šios jachtos užduotis — kelionė aplink pasaulį. Pirmoji jos sustojimo vieta — St. Croix sala. Čia jūreiviai Karalių šeimoje ir kitose vaišingose šeimose pailsėjo, pakeliavo po tropikų salą. Rugpjūčio 12 d. 12 jūreivių išplaukė Panamos kanalo link.

Kitais metais balandžio mėn. keliautojai numato grįžti į Klaipėdos uostą.

(Pagal Pr. Karaliaus informaciją, St. Croix, US Virgin Islands).

Hamilton, Ontario

"GINTARO" VASAROS DIENOS mokykla liepos 6-31 d.d. vėl sutraukė gražų vaikučių būrį. Jau treti metai, kai ši stovykla sėkmingai vyksta. Šiais metais užsiregistravo net 40 šaunių hamiltoniečių vaikų. Jie domėjosi tautiniais šokiais, gamta, jūros dugnu ir olimpiada Barcelonoje. "Dalyvavo" keturios komandos: raudoni vyčiai, violetiniai kryžiuočiai, oranžiniai Trakų pilys ir mėlyni Gedimino stulpai. Buvo ir nuostabių padėjėjų: Ievutė Godelytė, Lina Pohl, Julytė Enskaitytė ir Virgutė Enskaitytė. Klebonas kun. J. Liauba, OFM, mus aplankė ir palaimino. Tikimės kitų metų vasarą iškelti Lietuvos ir Kanados vėliavas!

Ona Stanevičiūtė

MEDŽIOTOJŲ - ŽŪKLAUTOJŲ KLUBAS Giedraitis rugsėjo 13, sekmadienį, rengia šių metų sezono uždarymo gegužinę klubo sodyboje, prie Kaledonijos, ir kviečia visus tautiečius atvykti ir praleisti sekmadienio popietę jaukioje nuotaikoje, gražios gamtos aplinkoje. Atvykę galės pamėginti savo laimę gausių laimikių loterijoje, dalyvauti pramoginiame šaudyme, o jaunimas galės išmėginti laimę klubo tvenkinyje žvejodami. Už didžiausias pagautas žuvis bus skiriamos premijos. Liepos mėnesį klubo gegužinėje buvo apdovanoti jaunieji žvejai – J. J. Fielding ir M. Svilas. Vykdami į gegužinę, nepamirškite pasiimti meškerių. Visi turės progos pasivaišinti lietuviškais užkandžiais, pyragais. Klubas Giedraitis laukia visų. **J.P.**

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki...3%	asmenines paskolas 12.5%
santaupas 3%	nekiln. turto pask. 1 m. 7%
kasd.pal.taupymo s-ta 2.5%	nekil.turto pask. 3 m. ... 8.75%
90 dienų indėlius 4.5%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų*
1 m. term. indėlius 5%	*apmokėjimo patarnavimas.*
1 m. term.ind.mėn.pal. 4.5%	*Nemokama narių gyvybės*
3 m. term.indėlius 6.25%	*drauda pagal santaupų*
RRSP ir RRIF (pensijos).....3%	*dydį iki $2.000 ir*
RRSP ir RRIF 1 m. 5%	*asmeninių paskolų*
RRSP ind. 3 m. 6.25%	*drauda iki $25.000.*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Taikoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Šakiečių klubas Čikagoje aptarė savo veiklos planus. Pirmiausia visi posėdžio dalyviai pasidžiaugė šakiečių gretas padidinusiais naujais nariais — Ema Balzariene, Stasiu Černeckiu ir Jonu Kvietkausku. Posėdžiui vadovavo klubo valdybos pirm. Bronė Žemgulienė, finansinius reikalus aptarė ižd. J. Jurkšaitis. Buvo konstatuota, kad finansai nesudaro problemos tolimesnei klubo veiklai.

Tradicinę Jūros dieną Union Pier "Gintaro" vasarvietėje prie Mičigano ežero liepos 12 d. surengė J. Mikulio vadovaujama Čikagos jūros šaulių kuopa "Klaipėda". Mišias atnašavo čikagietis kun. Juozas Vaišnys, SJ, su Vatikano radijo lietuvių skyriaus vedėju kun. Kaziu Ambrasu, SJ, sakiusiu pamokslą apie lietuvių tautos kančias sovietinėje okupacijoje. Žuvusieji Lietuvos kariai, jūrininkai, šauliai ir partizanai buvo prisiminti į Mičigano ežerą nuleistu gėlių vainiku. Tada visi dalyviai nuvyko į Tarptautinį draugystės sodą Mičigano mieste Indianoje pagerbti trijų Lietuvos prezidentų atminimo. Ten jiems yra pastatyti trys cementiniai paminklėliai ir paties prez. Antano Smetonos pasodintos dabar jau eglėmis išaugusios eglutės. Prie paminklėlių buvo padėtos gėlių puokšės. Kalbėjo ramovėnų pirm. Edmundas Vengianskas, šaulių pirm. Mykolas Abarius, L.D.K. Birutės draugijos vardu žodį tarusi Z. Juškevičienė.

LKVS "Ramovės" skyrių atstovų suvažiavimas įvyko Čikagoje gegužės 1-10 d.d. Sąjungos ramovėnus VLIKo vardu sveikino V. Jokūbaitis, ALTos — dr. V. Dargis, Mažosios Lietuvos draugijos — A. Regis, Amerikos lietuvių tautinės sąjungos — M. Marcinkienė, DLK Birutės draugijos — Z. Juškevičienė, Lietuvos miškininkų — J. Žebrauskas, Detroito ramovėnų skyriaus — M. Abarius. Raštu buvo gautas ir prieš pat mirtį išsiųstas a.a. V. Brizgio sveikinimas. Jo atminimas pagerbtas susikaupimo minute. Suvažiavimo dalyviai oficialiai sustabdė išeivijoje leisto "Kario" administracinį darbą, likusį turtą lygiomis dalimis paskirdami Lietuvoje leidžiamiems žurnalams — "Kardui", "Kariui" ir "Trimitui". Lietuvių jėzuitų koplyčioje kun. Petro Daugінčio atnašautomis Mišiomis prisiminti žuvusieji kariai, šauliai ir partizanai. Jų atminimas taipgi buvo pagerbtas ir Jaunimo centro sodelyje uždegtu Lietuvos laisvės paminklo aukuru. Naujojon ramovėnų centro valdybon buvo išrinkti ir ją, pasiskirstę pareigomis, sudarė: pirm. Edmundas Vengianskas, vicepirm. Juozas Mikulis, sekr. Apolinaras Skopas, ižd. Valkavickas, kultūrinių reikalų vadovas Steve Rudokas ir mirusiųjų narių kartotekos vedėjas Juozas Bagdžius. Suvažiavusieji ramovėnai džiaugėsi, kad jie, būdami Lietuvos kariuomenės palikuonys, išeivijoje galėjo saugoti ir puoselėti jos tradicijas. Jų dabar nepažįsta Lietuvoje atkurtos sąjungos veteranai kariai, daugiausia tarnavę jau ne jos kariuomenėje.

Australija

A. a. Vosylius Jeršovas rugpjūčio 2 d. mirė Melburno priemiestyje, sulaukęs septyniasdešimt trejų metų. Velionis gimė Ukmergėje, baigė Kauno "Aušros" berniukų gimnaziją, dirbo buhalteriu "Maiste". Šios įmonės sporto klube pasižymėjęs futbolo komandoje, buvo pakviestas į Lietuvos futbolo rinktinę. Su ja Lietuvai atstovavo įvairiose tarptautinėse ir Baltijos šalių futbolo varžybose. Velionis su žmona Sofija, buvusia M. K. Čiurlionio ansambliete, Melburne išaugino dvi dukreles. Jis taipgi pasižymėjo medžio drožiniais kaip talentingas tautodailininkas. Jo lietuviški kryžiai, koplytėlės, tautiniai ženklai puošia daugelio lietuvių namus. Daug jų lietuvių vardu yra dovanota žymiems kitataučiams. Velionis palaidotas Springvale kapinėse, ten palydėtas gausaus lietuvių būrio. Mišias atnašavo ir apeigas atliko kun. dr. Pranas Dauknys. Visų lietuvių vardu su velioniu atsisveikino jaunystės sporto dienų bičiulis Leonas Baltrūnas.

Britanija

Londono lietuvių namuose liepos 13 d. lankėsi Vilniaus J. Tallat-Kelpšos aukštesniosios muzikos mokyklos choras, vadovaujamas Veronikos Tauragienės, šią vasarą dalyvavęs tarptautiniame chorų festivalyje Valijos Llangollene ir ten laimėjęs II vietą. Savo programon choras buvo įjungęs Balio Dvariono "Patarles", Stasio Šimkaus "Ožėlį", Jeronimo Kačinsko "Beržą", kitų dabartinių kompozitorių kūrinius — J. Kalco "Salve Regina", J. Sviderio "Cantus gloriosus". Vilniečių chorui buvo pasiūlytos dvi koncertinės kelionės: viena — Šveicarijon, kita — Istambulan į "Pasaulio žvaigždžių" festivalį.

DBLS Nottinghamo apylinkės narių metiniame susirinkime Latvių klube veiklos pranešimą padarė valdybos pirm. A. Važgauskas. Išrinktą naują valdybą sudarė: pirm. J. Damaševičius, vicepirm. A. Važgauskas, sekr. P. Grokauskas, ižd. B. Ciganskas ir reikalų vedėjas V. Bilevičius. Revizijos komisijon įsijungė Algis Važgauskas, D. Gecevičius, J. Butkevičius.

Lenkija

Pirmąsias Mišias Seinų bazilikoje gegužės 31 d. atnašavo lietuvis kun. Robertas Rėkus, teologiją studijavęs Romoje ir ten, atrodo, įšventintas kunigu. Seinų bazilikoje jį prie altoriaus sveikino Seinų ir Krasnagrūdos mokyklų mokiniai. Jie, vadovaujami A. Veverskytės, jam sugiedojo keletą giesmių. Jaunąjį kunigą taipgi sveikino Seinų parapijos klebonas kun. J. Rogowskis ir kun. Z. Parakevičius. Lietuvių visuomenės vardu kun. R. Rėkų pasveikino mokytojas A. Nevulis. Panašios iškilmės įvyko ir Žagarių šventovėje. Kun. R. Rėkus yra gimęs mišrioje šeimoje, bet save laiko lietuviu, nors jo tėvas yra lenkas. Jis netgi turi Lietuvos pasą, yra išvertęs lietuvių kalbon ir padėjęs išleisti tikybos vadovėlius pradinėms lietuviškoms mokykloms. Paskutinis lietuvis kun. Vincas Mazurkevičius, gimęs Jonaraistyje, Lomžos kunigų seminariją baigė 1939 m. ir dėl prasidėjusio II D. karo kunigu buvo įšventintas Lietuvoje 1940 m. Deja, pas Seinų lietuvius jis negrįžo. Dėl karo buvo paskirtas dirbti Alytaus parapijoje. Prasidėjus Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karui, jį ir kleboną sušaudė vokiečiai, Alytaus šventovėje radę du pasislėpusius sovietų karius.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

KAIRYS *Siuntiniai į Baltijos kraštus*
BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Tel. (416) 643-3334
FAX (416) 664-6097
PRISTATOM JŪSŲ PAČIŲ SUDARYTUS SIUNTINIUS Į NAMUS GAVĖJUI, KURIAM NEREIKIA PRIMOKĖTI.
- $2.80 už kg laivu, per 6-8 sav. nuo išsiuntimo.
- $5.90 už kg lėktuvu, per 2-3 sav. nuo išsiuntimo.
- Mažiausia siunta – $15, maksimumo nėra.
- Siuntiniuose gali būti naujų ir vartotų drabužių, batų, patalynės, asmeninių bei namų ruošos reikmenų, maisto ir vaistų.
- Sudarom įvairius maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Pristatom pinigus į rankas jūsų giminėm Lietuvoje.

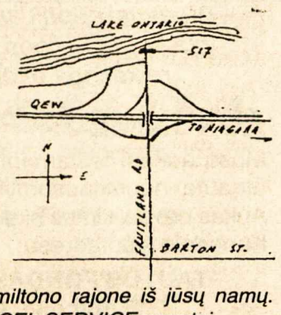

Skambinti 9 v.r. – 8 v.v.;
pristatyti – 10 v.r.- 6 v.v.;
šeštadieniais – 10 v.r.- 3 v.p.p.
Iš anksto susitarus priimsime visada.
Už mažą užmokestį paimsime Hamiltono rajone iš jūsų namų. Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

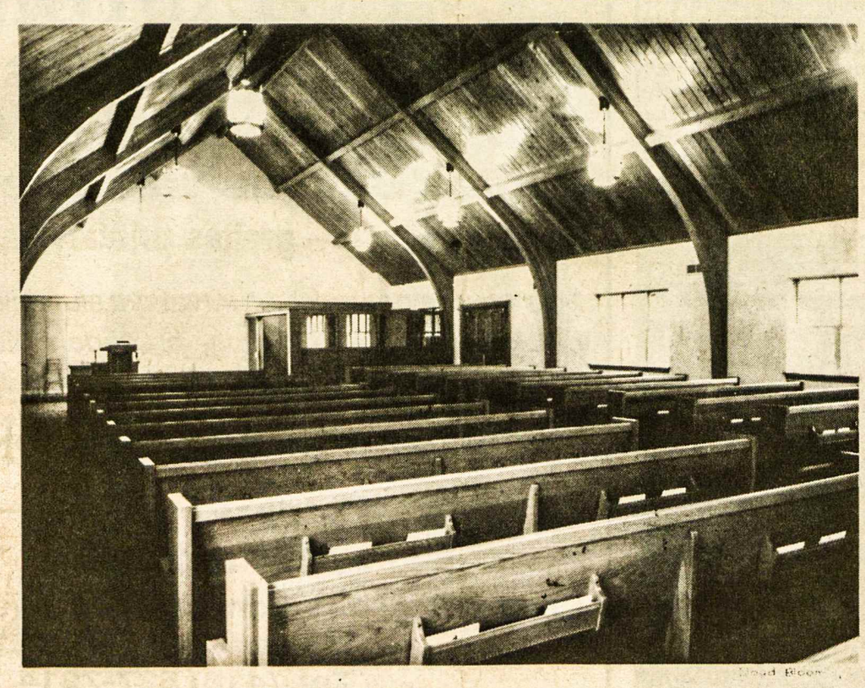

The J. B. MARLATT Funeral Home, (1985 Ltd.)
615 Main Street East, HAMILTON, Ontario, Telefonas: 528-6303
195 King Street West, DUNDAS, Ontario, Telefonas: 627-7459
Laidotuvių namai ir koplyčia

Susipažinkime iš arčiau su Baltijos šalimis pasinaudodami
PEDERSEN world tours inc.
savaitiniais skrydžiais iš TORONTO į
VILNIŲ, LIETUVĄ –
centrinę Baltijos kraštų dalį, jungiančią
Taliną, Rygą.
Ypatinga pasiūla
Kaina $799 + mokesčiai
Išskrendame iš Toronto pirmadieniais,
sugrįžtame 1992 m. rugsėjo 16 d. arba 23 d.
Į šią kainą įeina vienos nakties nakvynė bei pusryčiai Kopenhagoje ir nemokamas įėjimas į pasaulinio garso TIVOLĮ
STERLING AIRWAYS / LITHUANIAN AIRLINES
Informacijų reikalu skambinti
tel. (416) 882-5470.
Dėl rezervacijų kreipkitės į savo kelionių agentūras.

Lietuvos ir išeivijos vilniečių veikėjai, posėdžiavę Vilniuje 1992 m. gegužės 26 d. Sėdi iš kairės: prof. A. Griška, Br. Saplys, E. Devenienė-Vileišytė-Grigaitienė, E. Bulotienė, D. Juknevičiūtė, D. Dulkytė, K. Grigaitis; stovi: St. Buchaveckas, G. Valiukevičius, K. Gvalda, S. Morkūnas, A. Augulis, J. Vercinkevičius, doc. St. Abramenskas, E. Gečiauskas, dr. St. Trepšys, A. Šakėnas, K. Garšva, A. Kairys, dr. A. Budreckis, J. Tonkūnas

Ieškinys, sukėlęs naują bylą

Didž. Britanijos spaudoje ir televizijos laidose plačiai nuskambėjo Skotijos Edinburge gyvenančio Antano Gečo (Gecevičiaus) byla. Pastarasis II pas. karo metu leitenantu tarnavęs XII-jame lietuvių savisaugos batalione, kaip pokarinis išeivis vėliau įsikūręs Skotijoje ir dirbęs kalnų inžinieriumi, pasipiktino Skotijos televizijos 1987 m. rodytu filmu, kuriame jis apkaltintas žydų žudymu. Karališkame Skotijos teisme A. Gečas iškėlė 600,000 svarų ieškinį už faktų iškraipymą ir šmeižimą.

Karališkojo teismo delegacija, vadovaujama lordo Milligan'o, 1992 m. vasario 11-12 d.d. Vilniuje atliko kai kurių gyvų liudininkų apklausą ir susipažino su medžiaga, reikalinga tolesnei bylos eigai. A. Gečui atstovavo advokatas John Simpson, Skotijos televizijai Colin Campbell. Po apklausų ir surinktos medžiagos byla buvo tęsiama Skotijoje ir baigėsi liepos mėn. A. Gečo pralaimėjimu.

Čia pateikiame kai kurias vietinės spaudos ištraukas, kurias "Tėviškės žiburiams" atsiuntė Skotijoje gyvenantis K. Savonis.

"Evening Times" liepos 17 d. laidoje stambia antrašte praneša apie A. Gečo pralaimėjimą ir čia pat iškelia kaltinimus A. Gečui, karo nusikaltėliui. Suglaustai peržvelgiami bylos parodymai, kuriuose ryškinama A. Gečo praeitis. Tarnavęs nacių daliniuose, kurių uždavinys buvęs žudyti nekaltus žmones Gudijoje ir Lietuvoje II pas. karo metu. A. Gečas paneigęs, kad XII-tasis lietuvių savisaugos batalionas dalyvavęs žudynėse ir tvirtinęs, kad korespondentas Bob Tomlinson ir Skotijos TV buvę KGB klaidinami. Žydų pareiškimas Skotijos teismui: Slucko apylinkėse moterys ir vaikai lietuvių bataliono buvę žudomi taip žiauriai, kad net SS skundęsi aukščiausiajai vokiečių karinei vadovybei.

Kitoje spaudoje A. Gečas advokato Campbell tvirtinimus apie jo dalyvavimą žudynėse pavadinęs nesąmone. Jo uždavinys tebuvęs saugoti pasmerktuosius. Tačiau į advokato C. Campbell pareiškimą, jog A. Gečas žinojęs, kad žydai buvę vežami iš geto ir jo bataliono šaudomi, pastarasis paaiškinęs: "Až nežinau, ką mano batalionas darė. Aš nesu atsakingas už savo batalioną". Juozas Aleksynas, tarnavęs batalione, betgi paliudijo, kad Gečas įsakinėjęs žudyti žydus. Į tai Gečas atsakęs, kad liudininką papirkusi STV.

Remiantis paskelbtais parodymais, nustatyta, kad Gečas dalyvavęs žudynėse Gudijoje 1941 m., kur buvo nužudyta daugiau kaip 5900 žydų; kad buvo tapęs masinio žydų likvidavimo dalyviu; kad Uzlany-Rudensk apylinkėje padėjęs nužudyti 650 žmones, negalėjusius įrodyti asmens tapatybės; kad Minsko apylinkėje buvę nužudyti 800 komunistų partizanų ir žydų. Parodymuose pabrėžiama, kad A. Gečas entuziastingai dalyvavęs žudynėse 1941 metais. Gordon McIlwraith rašo, kad į pensiją išėjęs kalnų inžinierius A. Gečas buvęs apdovanotas vokiečių Geležiniu kryžiumi ir lenkų kariuomenės kryžiumi, karo pabaigoje kovojęs sąjungininkų pusėje. Jo batalionas 1944 m. buvęs pasiųstas į Italiją. Kadangi lietuvių interesas buvęs kovoti su sovietais, batalionas pasidavęs amerikiečiams ir po to įsijungęs į Italijoje kovojančią lenkų armiją.

A. Gečui ieškinio bylą pralaimėjus ir teisminei eigai pasisukus kita linkme, šiandien sunku dar pasakyti, ar advokato John Simpson'o siūlymas teismą grąžinti į Lietuvą tolesniems parodymams telkti galės būti įvykdytas. Viena yra aišku, kad vienaip ar kitaip karo nusikaltimuose dalyvavusiems, arba visai arti jų buvusiems, tikėtis kompensacijų už viešą žiaurių darbų atskleidimą tėra apgailėtinas naivus neapdairumas. **Snk.**

'SAMOGITIA'

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus.

A. Plenys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

Ateitininkų savaitė Kennebunkporte

Tradicinė ateitininkų savaitė ir šiais metais buvo suorganizuota gražioje Tėvų pranciškonų vienuolyno vasarvietėje Kennebunkporte, Maine, rugpjūčio 8-15 d.d. Pagrindinis organizatorius ir vadovas dr. Č. Masaitis ir komendantas dr. A. Stankaitis rūpestingai globojo visus suvažiavusius. Atrodė, kad niekam neteko nuobodžiauti ar pervargti. Užteko laiko ir pasimelsti, ir paskaitų pasiklausyti ar pasimaudyti, gal ir šaltokoje jūroje ar sūriame baseine. Norintys galėjo pasivaišinti plačiai išgarsintais Main'o vėžiais čia pat esančiame miestelyje ar pasigrožėti uolėtom jūros pakrantėm.

Savaitė prasidėjo šeštadienio vakare vokaliniu koncertu didžiojoje vienuolyno auditorijoje. Lietuvaitė solistė A. Aleksa Pattch, sopranas, kilusi iš Seinijos krašto, baigusi Varšuvos muzikos akademiją, o dabar gyvenanti Bostone. Jai akompanavo L. I. DiGragorio. Programoje buvo lietuvių liaudies dainos ir svetimų kompozitorių kūriniai bei operų arijos. Po koncerto vaišinomės kavute su įvairiais priedais, susipažinome su bendraminčiais, atvykusiais iš įvairių vietovių. Kiekvieną rytą vienuolyno koplyčioje buvo atnašaujamos Mišios kapeliono kun. V. Pikturnos ir trumpas pamokslas tema "Malda".

Popiečiais (2 v.p.p.) stovyklautojai turėjo progos žiūrėti vaizdajuostėse įvykius iš Lietuvos, diskutuoti politines aktualijas ir aptarti ateitininkijos problemas ir rūpesčius. Kiekvienam vakarui buvo numatyta paskaita su klausimais ir pastabomis įvairomis temomis. Tai sudarė progą aktyviau įsijungti ir auditorijai. Prof. J. Zdanis kalbėjo apie Lietuvos PEN klubo ir Yale universiteto mokslinius ryšius su Lietuva, paminėdamas modernią lietuvių poeziją bei jos vertimus į svetimas kalbas. Dr. E. Vaišnienė pateikė eilę minčių apie rūpesčius ir problemas Kanadoje, Lietuvoje ir JAV-se ryšium su atsikuriančia tėvyne. Dr. M. Girniuvienė savo paskaitoje "Stasio Šalkauskio mintys šių dienų gyvenime" ieškojo jo minčių pritaikymo čia ir Lietuvoje.

Vienos vakarienės metu visus maloniai nuteikė iš Lietuvos atvykęs Tėvų pranciškonų prieauglis — 12 jaunų novicijatų. Jie padainavo keletą gražių dainų ir su visais pabendravo.

Paskaitoje "Ateitininkai mano prisiminimuose" A. Masionis davė trumpą apybraižą savo išleistos knygos, kurioje jis aprašo ateitininkijos (moksleivių ateitininkų) veiklą nepriklausomoje Lietuvoje. Šią knygą artimiausiu laiku bus galima įsigyti parapijų kioskuose. Tema "Ar esame pasiruošė naujam poslinkiui" kalbėjo tik neseniai iš Lietuvos grįžęs Ateitininkų federacijos kapelionas dr. kun. V. Cukuras. Jo žodžiais, dvasiniam ir doroviniam atgimimui Lietuvoje kelias bus ilgas ir labai sunkus, juo labiau, kad šitam darbui pasiruošusių žmonių labai maža. Po jo kalbos buvo įspūdinga žvakių procesija su bendra malda už dvasinį tautos atgimimą.

Ateitininkų savaitės užbaigimo proga, penktadienio vakare, rengėjų rūpesčiu, suruoštas Ginos Čapkauskienės koncertas, akompanuojant dr. S. Cibui. Po to atsisveikinimo vaišės su linkėjimais ir pažadais vėl ten pat pasimatyti 1993 metais. Ateinančių metų savaitės data numatyta rugpjūčio 14-22 d.d. Dalyvių buvo apie 70. **Dalyvis**

Laiškas iš Lietuvos savo artimiesiems

Naujieji ūkininkai

MIELIEJI,

pas mus šiemet kiek neįprastai dedasi. Štai iš lauko grįžta visi nešini mediniais plaktukais, kuriais daužė sudžiūvusią žemę, kad galėtų sudygti bulvės. O jau liepos pradžia. Kitais metais tokiu laiku prisikasdavom ankstyvųjų, o dabar vos dygsta. Taigi dar taip neatsimename – jau du mėnesiai beveik nepalijo. Tai šis gal didžiausias rūpestis. O taip viskas lyg ir gerai, jei pamiršti senatvės ligas.

Prieš dvi savaites mums vėl atvežė į namus keturias dėžes dovanų nuo jūsų. Jau visi tik aikčiojo. Dvi dėžes atidarėme ir apžiūrėjome priešpiet, o kitas dvi pavakaryje. Tuo laiku atostogavo kauniškė dukra su Ritute, tik alytiškės nebuvo žiūrėjime. Grožėjomės, matavomės kas kam tinka, mintyse dėkodami jums, kad taip gausiai vis iš naujo mus apdovanojate. Gal ir geriau būdavo po vieną, pagalvoji, nes gavus vis naujas džiaugsmas, o čia keturi iš karto, apstulbina. Nuoširdžiai nuoširdžiai dėkojame už viską, kad mūsų nepamirštate.

Kažkaip skaudu, kad mūsų laiškas ilgai jūsų nepasiekė ir nežinojote mūsų jauniausios atžalėlės vardo. Dabar pranešu, kad vardą išrinko martelė ir metrikuose įrašyta Dovilė. Pradedame visi pamažu priprasti prie naujo vardo. Svarbu, kad mergaitė sveika, mėlynakė, labai panaši į jos tėtuką. Martelė – rūpestinga mama, vaikučius gražiai augina.

Vyresniosios visur pilna. Čia, žiūrėk, kambaryje, o už minutės jau tvarte, prie karvių lovio stovi, nieko nebijo. Kartais nepamatai kur nubėga, tai šauksi, šauksi . . .

Labiausiai toji dvimetė myli senelį (žinoma, po jos mamytės). Su juo ir miegučio norom eina ir pasivaikščiot. Tas pačias pasakas išmokė, kurias savo vaikams sekdavo, ir kauniškei anūkėlei pasakoja.

Žodžiu, einame tais pačiais dar prosenelių takeliais. Kartais lyg ir laimingi būname, bet prasiveržia vėjai, ir mūsų ramiam gyvenymėlyje kyla uraganai. Tuomet jau niekas nemiela, nieko nesinori, atrodo, kad tik greičiau akis užmerktum. Taip būna dažnokai, bet imame priprasti. Nežinome ką kaltinti, tai kaltiname labiausiai patys save, kad gal nuo mažens sūnelį blogai auklėjome, per daug jam leidome, todėl dabar jau šaukštai po pietų. O gal, kad du šeimininkai po vienu stogu sunkiai besutelpa.

Rytoj maniškis vėl važiuoja tikrintis pas daktarą. Vis ta mažakraujystė. Jau prieš mėnesį reikėjo, bet sunku vyrus prišnekinti, o dar vis nebaigti darbai. Šią vasarą šieno nei vartyti nereikėjo (atsimenant, kai rašiau apie senimo ir jaunimo džiovinimą pernai, kai buvo labai įsiliję, nes dar nešienautas išdžiūvo. Prisivežė pilną kluoną, vėl 8-niems gyvuliams – karvėms ir prieaugliui.

Kiaulių ūkis šiemet nepasisekė. Apsirikome. Tik nuostolis. Jaunųjų planavimu priaugino apie 30 paršiukų, kurie buvo labai brangūs. Juos pardavę tikėjosi nusipirkti miegamojo baldus, bet, kadangi dabar, esant tokiai didžiulei sausrai žmonės ne tik kiaulytėms, bet ir patys galvoja, ką beturės valgyti, tai paršiukų paaugusių niekas neperka.. Du kartus vežiojo į turgų Alytuje, tai bent 11 pardavė, o dabar jau likusius nežinia kur dėti, nebent pusdykiai parduoti.

Esant tokiai sausrai miežiai neužaugo – vos vos iš žemės išlindę, nei kombainas nenupjaus. Rugiai, tai gražūs, bet nuo miško pusės vis šernai sulenda. Nuėjo tėtukas anąkart pažiūrėti, tai net apsirgo pamatęs. Anksčiau 30 arų, tai aptveri ir jau geriau, o dabar hektarai, neaptversi visko. Tai taip ir dalijamės su žvėreliais.

Miela skaityti jūsų laiškus, kur visi tokie laimingi ir taip viskas gerai sekasi. Linutės universitetas, broliukas gerai mokosi, pitsburgiškiai su savo gražia šeimynėle beganantys savo arklius po tarnybos. Žinoma, jie juos tik taip sau laiko, nes nei arti, nei akėti jais turbūt nesirengia. Mes vis vylėmės, kad gal pusbroliai pasimatyti galėtų, gal mūsiškis pramoktų iš aplinkos ūkininkų pabuvojęs (nors kalbos nemoka), bet tegul jau taip pasilieka. Kaip rašote, kad ūkininkavimo geriau pasimokyti iš vokiečių, olandų, ne iš amerikiečių. O kad ir tai nepasiekiame, gi su jumis telieka laiškais bendrauti ir jūsų dovanų gausybe bei pinigine parama džiaugtis.

Linkime jums daug sveikatos, kad būtumėt ir toliau mums visiems atrama ir gyventumėt laimingai. Laiškas iš jūsų – tai mūsų namuose didelė šventė.

Alytiškė dukra šiuo metu mėnesiui su našlaičiais stovyklauja, buvusiam kolūkyje šieną veža. O jos tas sirgalius vyras tiek išsigudrino, kad verslininku tampa – perka parduoda, parduoda perka ir t.t. Gal ir labai praturtės. Jie jau, kaip ir jūsų pitsburgiškė martelė, šunį kambaryje laiko Alytuje naujabutyje, kurį padėjome įsigyti. Jame ir mes tikėjomės prisiglausti. Pernai jį apvogė, nes pirmame aukšte.

Betgi su šunim bute tai visokių eibių pasitaiko, visko jis pridaro laisvalaikiu, priedui ir mūsų darželyje gladijoles išlaužė. Ogi ir mes laikome net tris. Vienas didžiulis, margas, kaip veršelis, visuomet priristas, naktimis staugia ir staugia . . . Kiti du palaidi laksto, irgi gėles darželyje išlaužo ir be alytiškio. Dargi šiemet, kai tokia sausra, taip viskas išdžiūvę, kad nespėji laistyti, tai ir gėlynai liūdnai atrodo. Va, jau liepos pradžia, o dar jurginai nežydi. Aplink net ir dirvonėliai išdžiūvę, žalitvorių lapukai suvytę – liūdnokas vaizdas.

Labai ačiū už knygas. Jūsų bičiulio Norimo jau perskaičiau. Gal jis irgi iš Dzūkijos, kad taip viską žino apie Alytų ir Alytį bei kitus ir tokius žiaurius kryžiuočių antpuolius.

Skaitau garsiai vakarais, tai ir tėtukas klauso, kol užmiega. Kitos dvi – vyskupų atsiminimai, tai daugiau istorinio pobūdžio. Skaitysiu tada, kai vėl reikės į ligoninę su prakiurusia iš naujo vena. Jau žaizdelė didėja ir nežinia kaip rudenėlio sulauksiu. Ligoninėje taip laikas sustoja, tai kad tik yra kas beskaityti. Kai guliu, mano žaizda greitai užgyja, bet pradedu vaikščioti, ir vėl vargelis atsiveria pamažu. Taip ir vargstu.

Ačiū už "Tėviškės žiburius". Labai nudžiugino ir mano pernykštis laiškas juose išspausdintas apie mūsų kūrimosi džiaugsmus ir vargelius gavus žemelės. Vis jau ir kiti mus pamato, tai net lengviau gyventi.

Pernai vasara buvo geresnė, ir traktoriai, įsigyti už jūsų dovaną, dar geriau dirbo, ir kombainas, o šiemet viską sunkiai sekasi remontuoti, nes nėra dalių, nes brangūs tepalai, degalai. Žinote, nusipirkimui 1 litro benzino mums reikia primelžti ir parduoti 4 litrus pieno. O kur karvučių priganymas! Kur augo dobilai, šiemet saulutėje viskas išdžiūvo.

Laukiame lietaus ir iš rytų vėjui pučiant, ir iš vakarų. Tėtukas vis spėdavo lietų pagal volungės giesmelę, bet ir toji šiemet nutilo, o jei ir gieda, bet lietaus neprišaukia. Sulaukėme tokios gamtos nelaimės, kad niekas neatsimena ir tokios karštos saulutės spiginimo per 2 mėnesius be lašo lietaus. Išdžiūvo ir bala už tvarto, kurioje buvo žuvų. Jos tik žiopčioja iš dumblo galvas iškišę, tik žiopčioja... Pavasarį bala buvo ištvinus net, o dabar ir šuliny jau vanduo drumsčiasi, tai dažnai iš Ilgų ežero parsivežam.

Labai mes patenkinti gautais gražiais batais. Juodi tėtukui tinka, kiti – sūnui. Kauniškei dukrai vieni labai gražūs ir tiko, o kiti – martelei, tokie margi. Beje, martelė su sūnum buvo piršliais pas jo draugę Žemaitijoje. Pasiruošti tai buvo sunku ir piniguėių nemažai reikėjo, bet grįžo laimingi, patenkinti vestuvių baliumi ir prisiklausę žemaitiškos šnekos, net ir namie žemaičiavo. Ir man tuo laiku buvo gera, nes martelė pagyrė sūnų, kad negėrė žmonėse ir nuotaikos buvo geros.

Sunku, kad negalime nusipirkti būtiniausių dalykų, nors ir pinigų turėtum. Dabar pvz. niekur negalime gauti lygintuvo, o jo taip reikia ir dideliem, ir mažiem. Kilo mintis paprašyti, gal jūs pasiųstute nors savo naudotą kokį, jeigu toks daiktas iš viso važiuotų į Lietuvą, t.y. ar muitinė leistų. Ir dar, gal turite ar galite gauti juodų džinsų velvetinių 48-50 dydžio. Štai kokie mes geruoliai, kad ir 4 dėžes iškraustę iš karto vis dar kokio daikto įsigeidžiame. Beje, ačiū už skarytes. Jos labai įdomių raštų. Dar neryšėjau. Bliuskutė balta su juodais taškučiais man labai tinka.

Brolis naudoja tuos vitaminus B-12, kuriuos atsiuntėte nuo mažakraujystės, o kad taip būtų vitaminų kitiems nuo išgėrimo, kad nesinorėtų degtinėlės...

Dar kartą linkime jums geriausios sveikatos ir dėkojame už visas gėrybes.

V-tė ir visi artimieji

Dabartinis Anykščių krašto ūkininkas, kaip ir anais laikais, veža šieną arkliuku

RE/MAX

Roseland Realty Ltd., Realtor
Independently Owned and Operated

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė

Patarnauja lietuvių kalba.

Burlingtono, Hamiltono ir Oakvillės apylinkėse.

Nemokamas namų įvertinimas

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

City of Toronto

You Too Can Help Run City Hall

Every year Toronto City Council advertises for applicants from the public and appoints citizens to various committees, boards and commissions that make decisions on a variety of matters, such as the management of public facilities, the physical layout of the City, and the development of community services. These appointments give Torontonians from a variety of backgrounds a chance to volunteer their skills to help run the City.

City Council wishes to ensure that its committees, boards and commissions reflect the diverse nature of Toronto's population and invites all **residents** to consider this opportunity. Applications from women, people with disabilities, native peoples, and racial and ethnic minorities are especially encouraged.

The City of Toronto's procedure requires that anyone interested in appointment, other than incumbents, **MUST** attend an introduction seminar relating to the agency of interest, where application forms will be available. The dates of the seminars are listed below for those agencies for which appointment must be made at this time.

An Introduction Seminar for the following agencies will be held on **Tuesday, September 8, 1992,** in the Council Chamber, City Hall, at the times shown.

Agency	Time	No. of Vacancies
Toronto Historical Board (three-year term)	7:00 p.m.	5
Planning Advisory Committee (3 positions for a three-year term) (1 position for remainder of term to expire on November 30, 1993)	8:00 p.m.	4

An Introduction Seminar for the following agencies will be held on Thursday, September 24, 1992, in the Council Chamber, City Hall, at the times shown.

Task Force to "Bring Back the Don" (two-year term)	7:00 p.m.	17*
Toronto Recycling Action Committee (three-year term)	8:00 p.m.	7
City Cycling Committee (two-year term)	9:00 p.m.	9**

*Applications are especially encouraged from people who are actively involved with environmental groups and/or live in communities adjacent to the Don River.

**Includes one (1) representative of the bicycle courier industry and one (1) representative of the Bicycle User Group Network.

The Nominating Committee of City Council will recommend qualified candidates for these positions. **Only RESIDENTS of the City of Toronto are eligible.** Attendance at the introduction seminar relating to the agency of interest **is a pre-condition to applying for appointment.**

If you have any questions regarding application procedures, you may call 392-0476.

TDD Users call 392-7354.

EUROPARCEL

ASF

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ*, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ

DABAR SIŪLOME
AIR CARGO
PATARNAVIMĄ -
TIK **4 95** už kg !

- PRISTATOME PER 2-3 SAVAITES
- Į VISAS VIETOVES
- GARANTUOTAI ŽEMIAUSIOS KAINOS
- PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ JEI PAGEIDAUJAMA

(LAIVU - $4.40 už kg)

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra nei maksimumo, nei minimumo svorio. Neskaitome už C.O.D.

MONTREALYJE 2600 RUE LEGER LASALLE, QUE.

Nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r.-4 v.p.p.

847-0881 Vytas Gruodis Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS

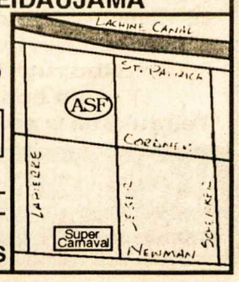

SKAUTŲ STOVYKLA prie Ulos upės Dzūkijoje 1992 metų vasarą — Nuotr. V. Kapočiaus

Kviečiame į Lietuvos kurortus

Druskininkai

Dr. VYTAUTAS MEŠKA

Pasaulį aš įsivaizduoju kaip didelę simfoniją: žmonės – tai gaidos, o gražiausia melodija – tai tolimieji Druskininkai. M. K. ČIURLIONIS

Vienas gražiausių panemunės miestų kurortų Druskininkai yra įsikūręs pietinėje Lietuvos dalyje, prie Nemuno ir Ratnyčios santakos. Susisiekimas iš Vilniaus – traukiniu (143 km) ir autobusu (132 km), iš Kauno – autobusu (134 km).

Dabartiniu metu Druskininkuose veikia 12 sanatorijų, nemaža pensionatų. Per metus kurorte gydosi apie 120.000 ligonių, apsilanko per 300.000 turistų.

Kurorte pastatyta gražių skulptūrų: M. K. Čiurlionio paminklas, "Poilsis" ir kt. Prie kurorto puošimo daug prisidėjo lietuviškojo vitražo meistrai – A. Mackėlaitė, S. Jankauskaitė, K. Morkūnas, A. Garbauskas, sukūrę bendrą darbą – 15 dalių kompoziciją lietuvių liaudies pasakos "Eglė žalčių karalienė" motyvus.

Gamta

Reikšmingas Druskininkų kurortinis veiksnys – jo gamta. Retai kur berasi tokį giliai miškuose paskendusį miestą–kurortą, apgaubtą ne vien tik legendomis, bet ir šimtamečiais pušynais, upeliais, kalvomis ir kloniais. Mūsų akys negali atsistebėti, žiūrėdamos į miškų ir laukų platybes, nepakartojamus Raigardo vaizdus, ramiai tekantį Nemuną, kaleidoskopiškus debesų piešinius, nuostabius saulėlydžius.

Jau vien tai sustiprina žmogaus dvasią, padeda "atsijoti grūdus nuo pelų", t.y. perkainoti kai kurias gyvenimo vertybes, pamiršti įvairias negandas, irzlias smulkmenas, nesibaigiančius darbo, buities ir šeimos rūpesčius, o neretai ir ligonį kamuojančius negalavimus.

Šią gamtos savybę ir panaudoja kurortologai, pavadinę ją "landšaftoterapija", kaip vieną modernių estetoterapijos formų. Galimas daiktas, jog kaip savo mintyse žymus lietuvių poetas ir prozininkas Justinas Marcinkevičius, parašęs šiame kurorte ne vieną savo kūrinį.

"Kas nėra verkęs gamtoje – skausmingai, tikrai beviltiškai, tas iš tikrųjų dar nėra pajutęs jos motiniško alsavimo virš savo galvos ir jos glostančių rankų ant savo širdies. Ant jos kelių, į jos žalią prijuostę įsikniaubiame nepakeliamos vienatvės, nepelnytos nuoskaudos, skausmingo netekimo valandą, ir kiekvienam ji randa žodžių nuraminti, paguosti, sutvirtinti", – rašė Justinas Marcinkevičius savo kūrinyje "Dienoraštis be datų".

Pažymėdami M. K. Čiurlionio gimimo 100-ųjų metinių sukaktį, dailininkai iš visos Lietuvos išdailino penkiolika galingų Dzūkijos ąžuolų kamienų įvairiausiais simboliais, saulutėm ir pastatė juos kelyje tarp Varėnos (joje gimė M. K. Čiurlionis) ir Druskininkų miestų, kuriuos taip mėgo kompozitorius ir dailininkas, praleidęs čia daug šviesių, o neretai ir sunkių kūrybinių valandų. Taigi gydanti gamta pasitinka mus dar gerokai prieš Druskininkus.

Klimatas

Antrasis Druskininkų kurortinis veiksnys – jo mikroklimatas ir gaivus oras. Jam būdingos miškingos lygumos kontinentinės zonos savybės.

Sausio mėnesio vidutinė temperatūra –5°C, liepos +18,2C. Santykinis oro drėgnumas žiemą 85-90%, vasarą – 70%. Per metus esti apie 200 saulėtų dienų. Gegužės ir birželio mėnesiais saulėtų ir mažai debesuotų dienų kiek mažiau negu Birštone, tačiau rudenį mažiau lietingų orų. Daugiausia kritulių iškrinta nuo birželio iki lapkričio mėnesio, o iš viso – apie 675 mm per metus.

Kaip ir visoje Lietuvoje, vyrauja pietvakarių vėjai. Kadangi Druskininkai plačiai apsupti miškų, kurorto atmosfera prisodinta oro "vitaminų" – fitoncidų, kurie sterilizuoja orą ir priklausomai nuo čia esančių augalų (natūralių ar specialiai pasodintų), gali skirtingai veikti įvairias organizmo fiziologines funkcijas, ypač neurodinamiką, t.y. aktyvinti arba raminti.

Didelės reikšmės turi ir Druskininkų kurorto atmosferoje esantis naudingas organizmui neigiamų ir teigiamų ionų santykis. Čia vyrauja neigiami elektros krūviai – lengvieji ionai. Jų Druskininkuose yra 5-10 kartų daugiau negu miestuose ir 30-300 kartų daugiau negu uždarose patalpose. Tai labai reikšminga gydant hipertoninę ligą, aterosklerozę, bronchinę astmą, neurosteniją bei įvairius funkcinius centrinės nervų sistemos sutrikimus.

Neogotinė šventovė Druskininkuose, pastatyta 1931 m. Architektas S. Šileris Nuotr. iš leidinio "Druskininkai"

Mineraliniai šaltiniai

Druskininkų kurorte gausu įvairios mineralizacijos, cheminės sudėties ir fizinių savybių sveikatos šaltinių. Žymiausi jų – mažos mineralizacijos "Dzūkijos", "Druskininkų" chloridiniai natrio, kalio, kalcio vandenys, vartojami gėrimui, ir "Sūručio" bei "Grožio" aukštos mineralizacijos bromidiniai–chloridiniai vandenys, naudojami vonioms. Efektyviai veikia, gydant įvairias uždegiminio ir degeneracinio pobūdžio ligas, gydomosios durpės. Kadangi apie mineralinio vandens ir gydomųjų durpių poveikį minėta aprašant Birštono kurortą, tad čia nebekartoju.

Medicininiai įrengimai

Visose sanatorijose veikia gerai įrengti fizioterapijos kabinetai su modernia medicinos aparatūra. Čia kompleksinio kurortinio (priešrecidyvinio) gydymo metu naudojamos induktotermijos, ultragarso, fonoforezės, ultraaukšto dažnumo elektromagnetinės bangos, elektros miego, centrinės ir periferinės elektroanalgezijos, magnetoterapijos procedūros, įvairių formakoterpinių preparatų elektroforezė ir kt. Visa tai teikia gamtiniams kurortiniams veiksniams norimą specifinį poveikį.

Lietuvoje plačiai žinomas Druskininkų gydomosios Kūno kultūros ir klimato terapijos parkas. Čia įrengtos gimnastikos ir sportinių žaidimų aikštelės, kaskadinės maudyklės, naudojamos įvairios kinezioterapijos procedūros. Gražiai sutvarkytos artimo turizmo maršrutas, vadinamas "Saulės taku" ir kelias "Žvaigždžių orbita".

Visi čia minėti kurortiniai veiksniai ir procedūros padeda pavieniai gydyti įvairias virškinimo, širdies ir kraujagyslių, centrinės ir periferinės nervų sistemos, sąnarių, raumenų, kaulų, ginekologines ligas, kai kuriuos medžiagų apykaitos sutrikimus, cukrinį diabetą.

Moksliniai tyrimai

Intensyvų ir vaisingą darbą čia atlieka Kurortologijos mokslinio tyrimo laboratorijos filialas: nagrinėjama aktuali kurortinei teorijai ir praktikai kurortinės psichologijos problema. Atliktų tyrimų rezultatai parodė, kad ligonių kurortinė pofilaktika, gydymas ir medicininis reabilitavimas didžia dalimi priklauso nuo paciento asmenybės struktūros, emocinės būklės, "vidinio" ligos vaizdo, pagaliau nuo ligonio požiūrio į savo ligą. Psichoemocinei atoveikai ypač tinka senas ir mūsų kurortologų atgaivintas metodas – muzikos terapija, o taip pat ir kitos estetoterapijos formos (biblisterapija, choreoterapija, landšaftoterapija). Nepamirštos ir kitos praktikai svarbios problemos: kurortinė gerontologija, etapinio gydymo sistemos tobulinimas, medicininė ligonio reabilitacija, kurortinė elektronika. Gauti tyrimų rezultatai per bazinę "Draugystės" sanatoriją sistemingai diegiami į kurortinį darbą.

"Lietuvos" sanatorija Druskininkų kurorte, pastatyta 1973 m. Joje yra 230 vietų Nuotr. iš leidinio "Druskininkai"

Kainos ir adresai

Norint gydytis Druskininkų kurorto sanatorijoje, reikia įsigyti kelialapį. Gydymo trukmė – 24 dienos, tačiau tai gali būti keičiama atsižvelgiant į ligos pobūdį, jos formą ir stadiją, o taip pat į bendrą organizmo stovį, jo reguliacinių sistemų būklę ir kitus ypatumus.

Bazinės "Draugystės" sanatorijos vyriausias gydytojas Z. Jančiukas (V. Krėvės 12, 4690 Druskininkai, tel. 5-23-78); "Vilniaus" sanatorijos vyriausias gydytojas – E. Dzekunskas (K. Dineikos gatvė 1, 4690 Druskininkai, tel. 5-15-29); "Dainavos" sanatorijos vyriausioji gydytoja – L. Stoškuvienė (Vilniaus al., 12/9, 4690 Druskininkai, tel. 5-23-26); "Nemuno" sanatorijos vyriausias gydytojas – A. Deščeras (Kosciuškos 6, 4690 Druskininkai, tel. 5-16-60); "Pušyno" sanatorijos vyriausias gydytojas – J. Valskys (Vilniaus al. 10, 4690 Druskininkai, tel. 5-35-69) ir kt.

Kelialapio kaina dviejų vietų kambaryje – 80-100 JAV dolerių. Į šią kelialapio kainą įeina gyvenimas sanatorijoje, dietinė ir subalansuota mityba (4 kartus per dieną), gydomosios mineralinio vandens, gydomųjų durpių, fizioterapijos, kineziaterapijos, psichoterapijos ir kt. procedūros.

PARTIZANINIŲ KOVŲ AIDAI

Ąžuolai subrandina giles

ANTANINA GARMUTĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Šmeižtų srautas

Partizanų teismo nuosprendžiu skundikė buvo nuteista mirti. Štai čia ir buvo paleisti apyvarton enkavedistų prasimanymai apie Lelešiaus dalyvavimą Meškelevičių šeimos išžudyme ir prievartavimus. Kad visa tai laužta iš piršto (Lelešius nedalyvavo įvykdant bausmę), paneigė vilkaviškiečiai mokytojai — Kostas Janulaitis, Antanas Žilinskas ir Z. žilinskienė. Jie atskleidė būdingą stalinizmo laikų šmeižto istoriją, kuri buvo sumaniai nukreipta diskredituoti kunigui Lelešiui — vienam iš žymiausių lietuviškosios antibolševikinės rezistencijos dvasinių vadų.

Remdamasis pseudoliudininkų parodymais, kunigą Justiną Lelešių sadistu jau po mirties, 1983 m., spaudoje stengėsi pavaizduoti sovietinis istorikas S. Laurinaitis.

"Istorikas" rėmėsi į Saugumo nagus gyvo patekusio partizano Benedikto Budrio — "Vytenio" parodymais, užrašytais tardymo protokoluose. Atgimstant Lietuvai, B. Budrys juodu ant balto prisipažino, kad jo "parodymai" neverti nė sudilusio skatiko, nes išgauti marinant badu vienutėje ir nardinant į vandenį surištomis rankomis ir kojomis!

Prasimanymai apie kunigą Justiną Lelešių dvelkia kruvina Rytų "egzotika", kuri niekada nebuvo būdinga darbščių ir santūrių žemdirbių kraštui — Lietuvai. Mūsų tautos didvyriui raudonieji išsigimėliai veltui stengėsi primesti ir savo nežmonišką moralę.

Žmoguje gyvena laisvė ir Dievas. Amžinesni už žmogų jie išlieka ir po fizinio žmogaus egzistavimo. Į savąją estafetę jie įtraukia naujas kartas, ir tauta, nugalinti visas negandas, paženklinta vilties ir tikėjimo ženklu, visais įmanomais būdais kovoja už teisę išlikti, už valstybingumą ir nepriklausomybę.

Žūtis slėptuvėje

Dabartis nutraukia paslapties šydą ir nuo kunigo Justino

Kan. FABIJONAS KEMĖŠIS (1879-1954), Žemės ūkio akademijos profesorius Dotnuvoje; okupantų atleistas iš pareigų, kunigavo Paberžėje, klebonavo Pandėlyje; kalintas Šilutės ir Kemerovo lageriuose. Palaidojimo vieta nežinoma

Lelešiaus — Grafo žuvimo aplinkybių.

Žuvo jis 1947 metų rugsėjo 24 dieną Daunorų sodyboje, Veiverių kaime, enkavedistams suradus Birutės rinktinės štabo slėptuvę. Grafas joje negyveno, atėjo iš vakaro, ketindamas ryte laikyti šv. Mišias.

Šeimininkų sūnaus liudijimu, apie 7 valandą partizanai per žiūronus pastebėję enkavedistus. Paprašę gerai užmaskuoti slėptuvės angą, pasislėpė. Tikėjosi, kad bus tiktai krata.

Keturi garnizonai apsupo sodybą. Slėptuvė jiems jau buvo žinoma. Karininkas parodė: "vot zdiesj". Leitenantas, pavarde Puniškis, perskaitė vadinamąją amnestiją, niekas neatsiliepė.

Atvarė šeimininkų sūnų kasti žemės. Iš vidaus trenkė kulkosvaidžio papliūpa. Tada kareiviai metė granatų ryšulį, ir buvo išmušta skylė. Per ją bandė išlįsti du partizanai, bet kaip mat juos nušovė. Iš slėptuvės iššoko tik Stepas ir atsišaudydamas leidosi bėgti. Kulkos jį pasivijo. Į slėptuvę enkavedistai sumetė kokius tris granatų ryšulius. Namiškius privertė iškelti sudraskytus lavonus. Jų kūnų dalis prilaikė tik uniformos.

Daunorų sodyboje tąsyk žuvo: Grafas — Justinas Lelešius, Anbo — Jonas Bulota, Stepas — Jonas Čižeika ir dar keli vyrai.

Stribai parsinešė iš Lelešiaus slėptuvės šventų paveikslų. Kai kuriuos atidavė žmonėms, kitus sudegino.

Skausmo kalnelyje kartu su kitais tautos didvyriais ilsisi kunigas Justinas Lelešius. Ant ąžuolinių garbės vartų jo pavardė įrašyta pirmoji. Netoli nuo čia, važiuojant plentu, akys ieško Daunorų sodybos, kur įvyko tragedija.

Garbės vartai

Laikau rankose ploną geros plaštakos dydžio ovalinį bronzos liejinį su Aušros Vartų Marijos atvaizdu. Jis rastas tame susprogdintame bunkeryje. Prieš daugelį metų jį lietė Jūsų, kunige, rankos. Sako, tą dieną, kai pirmąkart peržengėte seminarijos slenkstį, Jūs buvote liūdnas. Kaip sunku aukoti gyvenimą ir garbę Tėvynei, kunige Justinai . . .

Kunigai kovotojai

Didžioji dauguma Lietuvos kunigų aktyviai palaikė antibolševikinį partizaninį sąjūdį. Partizanams buvo renkamos aukos: pinigai, maistas, drabužiai.

Marijampolės apskrityje, Skardupių klebonijoje, kunigas Ylius, kartu su Vytautu Gavėnu — Vampyru, dalyvaujant kapitonui L. Tauniui ir Jonui Pileckui, įsteigė Tauro apygardą. 1945 metų pradžioje kunigas Steponas Rudžionis, Gegužinės klebonas, organizavo partizanų būrį Trakų apskrityje, Žaslių valsčiuje. Nuo jo neatsiliko Čiobiškio vikaras Liudvikas Puzonas ir Musninkų klebonas Alfonas Ažubalis, Ukmergės klebonas Edvardas Simaška, Anykščių klebonas Juozas Čepėnas bei daug daug kitų dvasiškių.

Ryžtingieji

Partizanų vado A. Ramanausko — Vanago ryšininkas buvo Varėnos rajono Nedzingės klebonas Zigmas Neciunskas, slapyvardžiu Elytė. Tai buvo nuostabus žmogus. "Jis spinduliavo meile Dievui ir artimui" — prisimena Irena Stankūnienė ir A. Zalanskas. Tai buvo žmogus, kuris visiškai atsižadėdavo savęs, atiduodavo savo artimui paskutinį kąsnį. Pats dažnai neturėjo ką valgyti. Net sirgdamas, turėdamas temperatūros, važiuodavo į miškus ir kaimų bunkerius teikti partizanams religinių patarnavimų. Patekęs į Sibiro lagerį, dirbdamas felčeriu, kaip begalėdamas gelbėjo kalinius. Jau grįžusį į Lietuvą kunigą Neciunską per gegužines pamaldas filmavo sovietinė televizija. Sukurtame "dokumentiniame" filme kunigas Neciunskas . . . kapojo galvas žmonėms. Dėl šio šmeižto jis labai pergyveno. Jo žodžiai: "Aš nesu nukirtęs galvos net vištai". Kunigas Neciunskas mirė Kalviuose. Palaidotas Santaikos kapinėse.

Partizanų ryšininkė Anelė Brudnytė-Pinkevičienė su ašaromis akyse prisimena taurų Suvalkijos kunigą Juozą Jakaitį. Jis padėjo partizanams, neišvengė lagerio. Ten iš mirties nasrų kunigas ištraukė ne vieną lietuvį. Gelbėjo vaistais ir maistu, stiprino tikėjimą ir viltį. Grįžęs į Lietuvą su palaužta sveikata, kunigas Jakaitis klebonavo Sasnavoje. Mirė ir palaidotas Kudirkos Naumiestyje.

Visokeriopai rėmė partizaninį judėjimą Plutiškių klebonas Antanas Mieldažys. Kunigas Justinas Lelešius buvo artimas jo draugas, o jo sesers Konstancijos vyras buvo Geležinio vilko rinktinės vadas Žiedas (Kardas) — Prienų gimnazijos mokytojas Juozas Stravinskas. Nors kunigas Mieldažys nekovojo su ginklu rankose prieš okupantus ir nieko nenužudė, tačiau karinis bolševikų tribunolas apkaltino jį žmogžudystėmis. Nuteisė be įrodymų. Teisme pasakė: "Tu žodžiu daugiau padarei nei ginklu". Iš tiesų — didelis buvo kunigų įnašas į Lietuvos laisvės kovas.

Lietuvos kunigai padėjo partizanams leisti rezistencinę spaudą. Jie taip pat parūpindavo kovotojams fiktyvius pasus, karinius bilietus, metrikus ir kitus reikalingus dokumentus. Vien tik kunigas Pranas Gustaitis, Pašilės klebonas Žemaitijoje, parūpino partizanams daugiau kaip 50 fiktyvių dokumentų. Tai dažnai išgelbėdavo žmonių gyvybes.

Nuo jaunų dienų, dar būdamas klierikas, kovai už Lietuvos laisvę ir teisybę gyvenimą aukojo monsinjoras Alfonsas Svarinskas. "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką" įsteigė ir redagavo dabartinis vyskupas Sigitas Tamkevičius.

Eisenoje į laisvę

Grįžtame iš vidinės tremties. Laisvėjame. Ir šiandien jie — kuklūs, orūs, susikaupę

Seserų kotryniečių vienuolynas Krakėse, kur pokario metais rasdavo prieglobstį bei gydydavosi sužeistos partizanės

Dievo tarnai — dalina mums išmintį ir laimina duoną, gelbsti nuo dvasios alkio ir padeda auginti gležną laisvės medį. Jie — su tauta. Ir tauta su jais. Neatsitiktinai Lietuvos atgimimo sąjūdis subrendo ir prasidėjo šventoriuose, o tik paskui minių minios užpildė gatves ir aikštes.

Kopia Lietuva į Taboro kalną. Į laisvę. Šioje tautos kelionėje dvasiškiai moko mus dorai gyventi, protingai mąstyti. Nes žmogus, kaip pastebėjo Paskalis, yra "mąstanti nendrė", galinti mąstyti įvairiai.

Stovime ant imperijos dekolonizavimo slenksčio. Politinių pūgų užuovėjose auginame Atminties medį. O į jį vis dar kėsinasi tamsiosios jėgos, panūdusios nualinti, nusiaubti, nukapoti šakas ir pakirsti šaknis. Išlieka tautoje tvirtas atminties kamienas. Tarsi galingas, visaapimantis Čiurlionio "Rex".

Mūsų eisenoje į laisvę žengia Lietuvos kunigai. Tai žmonės, kartu su savo tautiečiais atvargę okupaciją — su skaudžiais praradimais, kentėjimais, geležine Kristaus kario ištverme, su viltimi. Jie pasiryžę neviltyje išlikti ir išvesti teisybės keliu kitus, po šventovių skliautais saugoję, puoselėję laisvės, tiesos, dorovės idealus.

Išmušė Jūsų valanda, sudygo Jūsų kantriai pasėta sėkla. Ąžuolai subrandino giles. Auga jauni ąžuolynai. O patys tvirčiausi lietuviškos dvasios galiūnai naujai išskobtais Rūpintojėliais vėl rymo prie Lietuvos kelių. Dabar ir visados.

(Pabaiga)

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2

Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

• Visos paslaugos atsikviečiant jūsų giminės iš Lietuvos: iškvietimai, bilietai, drauda. • Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiškiams per trumpiausiai įmanomą laiką. • Iš mūsų valiutinės sąskaitos Vilniuje išmokam paramą jūsų giminėms Lietuvoje amerikietiškais doleriais arba dažnai skrisdami perduodam asmeniškai.

*Kreipkitės į **ALGĮ** ar **STEFĄ MEDELIUS** visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.*

Į Lietuvą skrendam spalio pradžioje.

Reikalingi patarnavimų nedelsdami skambinkite.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Pagal pageidavimą paruošiam keliones įvairiomis trasomis su vienu persėdimu: per Kopenhagą, Frankfurtą, Londoną, Berlyną, Ciurichą, Vieną, Varšuvą.

Nuo rugsėjo 17 - $1099 +mokesčiai

Nuo spalio 15 - $899 +mokesčiai

Teiraukitės ir apie likusių vietų išpardavimą $799

ALGIS MEDELIS

trečiadieniais 11-17 val. kreipkitės asmeniškai

Kennedy Travel Bureau Ltd.

296 Queen Street West

Toronto, Ontario M5V 2A1

Tel. (416)593-0600 FAX 593-0604

Proveržis į laisvę

Č. SENKEVIČIUS

Susipažinus su dešimtuoju "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" tomu

Po Vilniuje atstatytais Trimis kryžiais naująjį tėvynės pavasarį skelbia plevėsuojanti trispalvė — "1990 m. kovo 11 d." Tai seselės Mercedes aplankas dešimtam "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" tomui. Prielapiuose širdžiai malonūs tos pačios dailininkės Vilniaus šventovių siluetai šalia tamsioje naktyje iškilusio Laisvės angelo. Į kietus viršelius įrišto rinkinio sudėtį ir laikotarpį čia tuoj pat paaiškina "Kronikų" numeracija ir skaitmenys: nuo 76 iki 81, 1988-1989. Sekančiame prielapyje Vilniaus universitetą simbolizuojančiuose klasikinio braižo rėmuose skaitome, kad "LKB Kronikos X tomas skiriamas Lietuvos nepriklausomybės atstatymui paminėti". Verčiame lapą — Jo Eminencijos Vincento kardinolo Sladkevičiaus žodis; verčiame kitą — jo nuotrauka, toliau trumpa biografija. Iš kardinolo žodžio sužinome, kad "Kronikos" tomų leidyboje — jos organizavime pagrindinis rūpestis teko kun. Kazimierui Kuzminskui. Jam bei jo bendradarbiams reiškiama kardinolo padėka.

Ilgametis "LKB kronikos" redaktorius vysk. Sigitas Tamkevičius įvadiniame žodyje "Žingsniai į laisvę" pabrėžia, kad "ėjimas į laisvę prasidėjo pačiais pirmaisiais okupacijos metais". Partizanai palaikę kovos dvasią. Netiesa, kad anuometinis pasipriešinimas buvęs beprasmis. Okupantas kovojęs su "Bažnyčia kaip didžiausia tautinės sąmonės rėmėja". Katalikų Bendrijos persekiojimui buvo reikalinga tamsa. Sėkmingesnė kova su okupantu reikalavo blogį vesti į šviesą ir parodyti visam pasauliui melu uždengtą tikrovę. 1972 m. kovo 19 d. pasirodė "LKB kronika" ir be pertraukos ėjo iki 1989 m. Tai buvo kietos uždangos pralaužimas.

Nebesulaikomoje srovėje ėmė rodytis ir kiti leidiniai. Dėl darbo pogrindyje "į Gulagą pastoviai važiavo geriausi iš geriausių, be galo reikalingi Lietuvai žmonės, bet kitos išeities nebuvo". Savo glaustą apybraižą vyskupas baigia reikšdamas dėkingumą "tūkstančiams kuklių lietuvių katalikų, kurie sunkiausiose sąlygose nenustojo vilties, meldėsi ir dirbo, kad ne tik Bažnyčia, bet ir Lietuva liktų gyva".

Pateikiamos santraukinės visų "LKB kronikos" tomų apžvalgos, kuriomis trumpai supažindinama su jų turiniu, išleidimo išeivijoje organizavimu, finansine parama ir visai kitais rūpesčiais, iškeliant ypatingesnius kai kurių asmenų nuopelnus. Tai naudinga santrauka, ypač tiems, kurie neturėjo galimybės eilės tvarka susipažinti su ta visa okupanto melą atidengiančia dokumentacija.

Lietuvos Kronikos sąjungos valdybos vardu leidėjų žodis užbaigia įvadinę šio tomo dalį. Sužinome, kad per 17 metų susidarė 75.000 egz. tiražas ir kad tomai ispanų ir anglų kalbomis išsiuntinėti į 96 kraštus po visą pasaulį. Dėkojama visiems prie šio milžiniško darbo prisidėjusiems ir jį aukomis parėmusiems.

Šis dešimtasis ir jau paskutinis "LKB kronikos" tomas, apimantis nr. 76-81, prieš skaitytoją iškyla kaip lieptas, vedantis kovotojus iš tamsos į šviesą, kurioje staiga vienas po kito ėmė labiau ryškėti sąžinės prekiautojų veidai.

Žvelgdami kiek atskirai į kiekvieną šio rinkinio numerį, nesunkiai pastebėsime laisvėjimo procese kylančią aukštyn kreivę, kurioje jau ne visi taškai tamsūs. Žinios iš vyskupijų apie sankirčius su "drausmę" palaikančiais komunistais visuose numeriuose panašios, kompromituojančios raudonuosius komitetininkus, dvasiškai bankrotavusius pareigūnus. Kolektyvinis pareiškimų, protestų ir skundų intensyvus siuntinėjimas Gorbačiovui ir LTSR vadovybei atskleidžia galingą, nebesulaikomą proveržį į laisvę. Persitvarkymo užmojuose tikintiesiems numatytos lengvatos, jau net raštais pradėtos apibūdinti, 1987 m. praktiškai dar buvo varžomos tų pačių Maskvos patikėtinių.

Nr. 76. — Krikščionybės 600 metų sukaktis paminėta dar senuosius varžtus jaučiant. Jų ardymas atskleidžiamas kunigų pasirašytais pareiškimais Gorbačiovui, kuriuose atitaisomi melagingi pareigūnų tvirtinimai bei nepagrįsti kaltinimai. Skaitytojams čia pateikiami ištisiniai tekstai laiškų, rašytų Jungtinių Tautų komisijoms, gynybos ministeriui Jazovui dėl priverstinų naujokų priesaikų, dėl kunigų A. Svarinsko, S. Tamkevičiaus, bei J. K. Matulionio nuteisimo. Išspausdintos kai kurios lageriuose kalinto a.a. kun. J. Zdebskio laiškų ištraukos, liudijančios labai gilų velionies tikėjimą Amžinąja Meile.

Pranešimuose iš atskirų vietovių ryškėja jau drąsesnė laikysena ginant tikinčiųjų teises, atskleidžiami aštrūs ginčai su Religinių reikalų įgaliotiniu P. Anilioniu bei rajonų pareigūnais. Ateistams būdingas kovos "arkliukas" — ekstremistai atviresniuose pokalbiuose ėmė šlubuoti, kol pagaliau religiją niekinančių motyvų teko atsisakyti ir pradėti vaidinti "nekaltus avinėlius". P. Anilionis ginčuose su klierikais, argumentų pritrūkęs, tegalėjo pykti ir beviltiškai grasinti.

Nr. 77 — Aprašomas K. Bendrijos ir tautos didvyrių pagerbimas. Įvairiose vietovėse buvo prisiminti Pranas Dovydaitis, pal. Jurgis Matulaitis, Antanas Maceina, prel. Adomas Jakštas-Dambrauskas, kun. J. Zdebskis. Gana daug žinių iš teismo salės. Smulkiau aprašoma Petro Gražulio bylos eiga. Nuteistasis teismo salėje sėdėjusius kvietė švęsti Vasario 16. Dėl to kilusios grumtynės su saugumo pareigūnais, kurie prieš P. Gražulį pavartoję kaž kokias chemines medžiagas, atėmusias jam žadą.

Įsidėmėtinas Sovietų Sąjungos konstitucijos citatomis paremtas protesto raštas Tarpt. Helsinkio federacijos delegacijai apie tikinčiųjų padėtį Lietuvoje. Raštą pasirašė vysk. J. Steponavičius, visa eilė kunigų ir laisvės kovotojų pasauliečių. Specialiame Gorbačiovui skirtame pareiškime Vilkaviškio vyskupijos kunigai prašo, ruošiant naujus religinių susivienijimų nuostatus, juos derinti su K. Bendrijos kanonais. Kaišiadorių vyskupija reagavo į kun. R. Puzono, R. Grigo ir N. Sadūnaitės pagrobimą bei jų terorizavimą, pasiųsdama protesto pareiškimą Gorbačiovui. Išspausdinti kunigų kalinių S. Tamkevičiaus ir A. Svarinsko laiškai. "Kelią rodyti ir vesti gali tik aukos žmonės" (S.T.). "Reikia taip įtikėti rastąja Tiesa, kad už ją lengva širdimi galėtum lipti ant laužo" (A.S.).

Nr. 78 — Skaitome padėką Šv. Tėvui už kardinolo paskyrimą Lietuvai. Sveikinamas kardinolas, ir įdėtas jo pasakytas pamokslas 1988 m. liepos 12 d. Marijampolėje palaimintojo ark. J. Matulaičio pagerbimo iškilmėse. Pateikta vėl visa eilė pareiškimų ir protesto raštų, nusiųstų Gorbačiovui, dėl ateistų ir tikinčiųjų lygybės, dėl Vilniaus katedros sugrąžinimo; gen. prokurorui dėl P. Gražulio nuteisimo. Laiškai pasirašyti tūkstančių tautiečių. Nurodomos vietovės ir kiek iš kurios yra pasirašę. Išspausdintas Gintauto Iešmanto eilėraštis "Pranašas" . . . "ne dėl garbės ir traukei tu į žygį / ir ne dėl jos tu žemėj gyveni" . . .

Nr. 79 — Susipažįstame su kard. V. Sladkevičiaus žodžiu, pasakytu kunigų simpoziume. Kiekvienam širdin sminga nebeatšaukiamos tiesos išsakymas: "Bažnyčia skaudžiai kentėjo, bet ji liko anuomet visoje šalyje vienintelė institucija, negarbinusi diktatoriaus". Aprašytas 21 metus Gulaguose iškalėjusio kun. A. Svarinsko įspūdingas išlydėjimas į tremtį ir pateikta jo atsisveikinimo kalba. Randame kreipimąsi į Lietuvos persitvarkymo sąjūdį, taipgi ir pareiškimą sąjūdį, taipgi ir pareiškimą TSKP XIX sąjunginei partinei konferencijai. Tai ištisa laiškų ir parašų dokumentacija, liudijanti tautos nuotaikas ir siekius.

Nr. 80 — Išspausdintas sveikinimas naujam arkivyskupui Audriui Bačkiui, kun. S. Tamkevičiaus pamokslas jo sutikimo metu . . . "atleiskime vieni kitiems, ką prasikaltome". O P. Anilionis dar perspėja kard. V. Sladkevičių, kam šis be jo leidimo leidęs kunigams "ekstremistams" kalbėti simpoziume. Uolusis religinių reikalų tvarkytojas bandė eiti pareigas, kurios jau jokios reikšmės nebeturėjo.

Nr. 81 — Rašoma apie iškilmes sugrąžintoje Vilniaus katedroje, įdėtas a.a. vysk. Mečislovo Reinio reabilitacijos tekstas. Apibūdinamos atsikuriančios jaunimo organizacijos — ateitininkai, skautai, jaunalietuviai. Aiškinama apie naujas — gediminaičiai, kudirkiečiai. Žiniose iš vyskupijų dar vis kur nors užkliūva tikintieji. Pastebimas pareigūnų tono pasikeitimas: mažiau grasinimų, daugiau įkalbinėjimų. Aprašoma Vasario 16 šventė. Vyskupijose prasidėjusi gyvesnė veikla, atkuriama Blaivybės draugija. Laikraštyje "Lenino vėliava" buvo pultas kun. Robertas Grigas už susitikimo su buvusiais tremtiniais pobūdį. Laikraštis kunigo atsakymo neįdėjo. Beviltiškai dar vis buvo bandoma, ypač mažesnėse vietovėse, kaip nors stabdyti prasiveržusį laisvėjimą.

Knygos pabaigoje — 22 psl. vardyno, 2 psl. pavadinimų ir santrumpų. Tomo mecenatas — kun. dr. Justinas Vaišvila, paaukojęs $12.214. IX tomo išleidimą parėmęs $9.119 auka. Įdėta Jono ir Rožės Tijūnų šeimos nuotrauka. Ši šeima "Kronikų" leidybai paaukojo $4.600. Toliau paskelbtas smulkesnių aukotojų sąrašas.

Knyga, kaip ir visi kiti šios serijos tomai, išleista gražiai. Kalba gera, tekstai puslapiuose nesugrūsti, gerai išdėstyti, antraštės švelnios, pabraukimai ryškūs, korektūros klaidų nedaug.

Šį tomą išleidus, dar nereikėtų kelti pabaigtuvių vainiko. Daugelio giliai jaučiama, kad šitoji žmonių sveikatos, kalinimo, trėmimo ir nuolatinio persekiojimo buitis, dokumentuota dešimtyje išleistų tomų, negali pasilikti vien tik lietuviškųjų knygų lentynose ar mūsų istorikų rankose. Faktai, kurie šitose knygose surašyti visais požiūriais turi prasiveržti į visuotinumą, nebesurištą su viena kuria tauta ar nukentėjusių žmonių grupėmis, nes jokiose kitose knygose tokia forma ligi šiolei dar nebuvo paskelbti paprasti kasdieninio gyvenimo faktai, liudijantys ateizmo kovą su tikėjimu. Anglų ir ispanų kalbomis išleisti dar nepasirodę vertimai apimtų gana plačią Vakarų pasaulio žmonijos dalį.

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA (10). Išleido Lietuvos Kronikos sąjunga. Viršelis ir iliustracijos – seselės Mercedes. Spaudai paruošė Aleksandras Pakalniškis, jn. Spausdino "Kingsport Press", Kingsport, Tennessee, 1992 m. Tiražas — 3000. Kaina kietais viršeliais — $10.

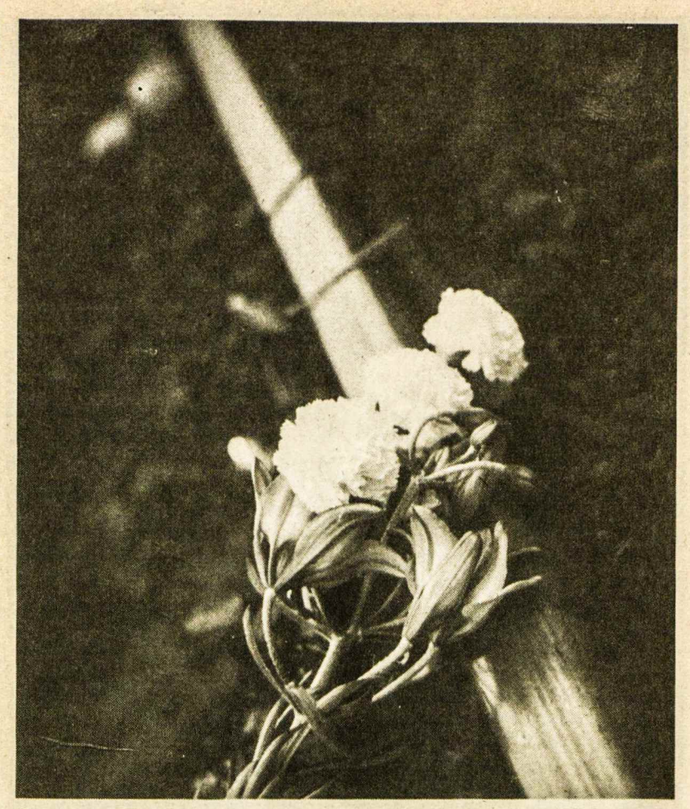

GĖLĖS LIETUVOJE ANT GELEŽINKELIO BĖGIŲ, kuriais sovietai gabeno lietuvius į Sibiro lagerius ir tremtį. Tos gėlės ten atsiranda birželio 14 dieną, kai 1941 m. prasidėjo sibiriniai trėmimai Nuotr. Alf. Laučkos

Išradingas fotografas

Foto metraštininkas V. Tamušauskas Lietuvoje

Kai vyko pirmieji "Sąjūdžio" mitingai Vilniuje, Katedros aikštėje ir Vingio parke, pastebėjau vyriškį, kuris su keista ir gremėzdiška medine dėžele vis taikėsi aukščiau palipėti.

— Ką tamsta ruošiesi daryti? — kažkas iš minios paklausė.

— Fotografuosiu! Bus panoraminės nuotraukos.

Dauguma patraukydavo pečiais, bet patogesnę vietą užleisdavo keistuoliui, nes žmonės tomis dienomis buvo geranoriški ir paslaugūs vienas kitam. Įsiminiau to vyro veidą ir kai jis atėjo į Lietuvos valstybės muziejų su tikrai įdomiom ir retom mūsų Atgimimo istorijos nuotraukom, rekomendacijų nereikėjo.

Vytas Tamušauskas gimė 1924 m. Šakių apskrities Žiūrių kaime. Tėvas turėjo 19 hektarų žemės. Kadangi turėjo didelį autoritetą kaimynų tarpe, buvo išrinktas seniūnu.

Prasidėjus bolševikų okupacijai, 1945 m. NKVD baudėjai Vyto tėvelį išsivedė iš namų ir daugiau jis nebegrįžo, dingo be žinios. Taip atsitikdavo dažnai — bolševikinis Saugumas be teismo šaudė ir naikino senosios valdžios atstovus, siekė palaužti mūsų tautos pasipriešinimą okupacijai.

Vytas Tamušauskas, netekęs tėvo ir gimtųjų namų, su motina kilnojosi iš vienos vietos į kitą, slapstėsi, nes grėsė Sibiras. Teko sunkiai dirbti, bet atkaklus jaunuolis sugebėjo baigti vidurinę mokyklą mokydamasis vakarais. Buvo gabus ir domėjosi įvairia technika, ypač fotografija. Ilgus metus dirbo laikraščio fotografu, administracinį darbą foto menininkų draugijoje. Pats sukonstravo ir pasigamino orginalų, labai plataus kampo panoraminį foto aparatą su judančiu objektyvu. Būdamas karštas Lietuvos nepriklausomybės patriotas, jis organizavo "Sąjūdžio" šalininkus Žemaitijoje, kur gyveno, dalyvavo visoje Lietuvos valstybės atstatymo ir gynybos veikloje. Jis tūkstančius fotografijų išdalino užsienio svečiams ir spaudos atstovams, kur įamžinta mūsų kova už laisvę.

Šiais metais Lietuvos valstybės muziejus Vilniuje surengė Vyto Tamušausko didelių, panoraminių nuotraukų (2,4 x 1,0 metro!) parodą, kuri buvo atidaryta Vilniaus sporto rūmuose, vykstant Sausio 13-tosios brolijos suvažiavimui. Kelios dešimtys istorinių fotografijų puikiai perteikė įvykių dvasią, turėjo didelį pasisekimą lankytojų tarpe, visi domėjosi jų autoriumi ir kaip jis fotografuoja.

Turėdamas labai primityvią foto laboratoriją ir savo gamybos originalią kamerą, Vytas viską atsveria išradingumu ir nepaprastu darbštumu. Jo panoraminės fotografijos puošia Lietuvos valstybės muziejaus priesalį, Lietuvos parlamento gynybos 1991 m. sausio 13 d. salę.

Vytas Tamušauskas yra nepaprastai didelis Mažosios Lietuvos prijungimo patriotas. Jis atsiėmė savo žuvusio tėvo žemę prie Šešupės ir jau šį pavasarį pradėjo ten ūkininkauti. Stebina jo nepaprastas darbštumas ir atkaklumas, nelaukiant niekieno malonės, patiems, savo rankomis ir jėgomis, atkurti Lietuvą. Tokiems žmonėms priklauso ateitis.

Henrikas Paulauskas,
Lietuvos valstybės muziejaus direktorius,
Studentų gt-vė 8, Vilnius – 600,
Lithuania.

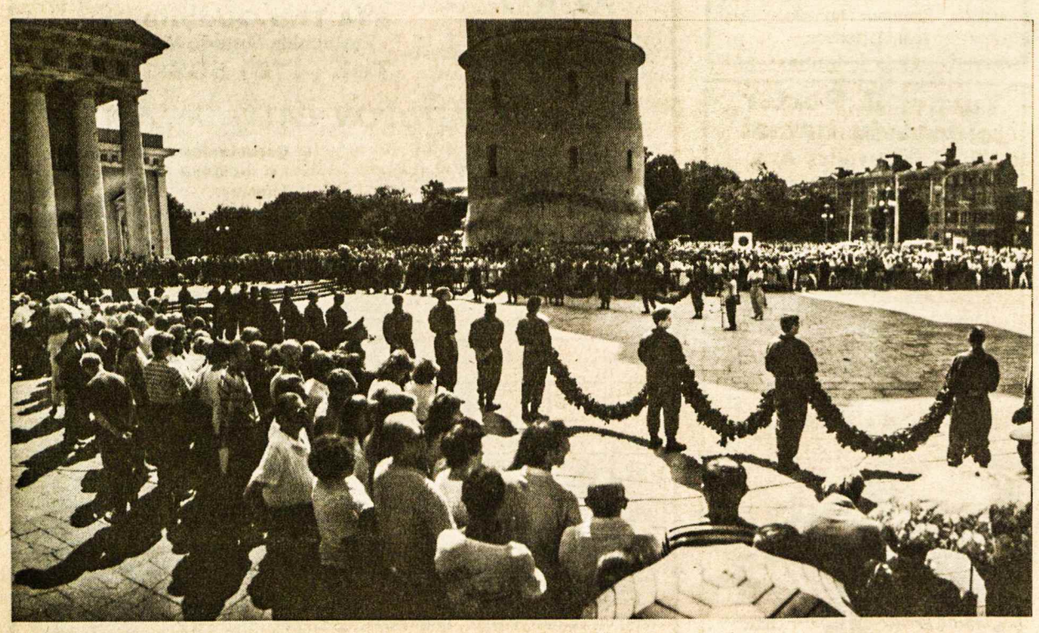

Bolševikų OMON'o gaujos nužudytų lietuvių muitininkų Medininkuose laidotuvės Vilniuje 1991 m. rugpjūtyje Nuotr. V. Tamušausko

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Bostonietis kompozitorius Jeronimas Kačinskas, apdovanotas Lietuvos valstybine 1991 m. premija, dabar kuria kantatą-siuitą "Klaipėda", skirtą šio Lietuvos uosto 740 metų sukakčiai. Su Klaipėda yra susietos J. Kačinsko studijų, pedagoginio darbo ir muzikinės veiklos jaunystės dienos.

Vasario 16 gimnazijos Romuvos pilyje bendrą savo darbų parodą surengė du Hiutenfelde gyvenantys dailininkai — Jūratė Batūraitė-Lemkienė ir vokietis Bernd Kroeber. J. Lemkienė buvo išstačiusi tušu nupieštus romantiškus Hiutenfeldo miestelio ir Vasario 16 gimnazijos parko vaizdus. Šįkart jos piešinius papildė akvarelės. Grafiko B. Kroeberio raižiniai pasižymėjo spalvų švelnumu.

Šiemetinio "Poezijos pavasario" baigminiame vakare Vilniuje specialus prizas už vertimus buvo įteiktas viešniai iš JAV prof. dr. Birutei Ciplijauskaitei, Wisconsino universitete Madisone dėstančiai ispanų kalbą ir literatūrą. Pernai Barselonoje buvo išleista jos ispanų kalbon išversta lietuvių poezijos antologija "Voces en el silencio" ("Balsai tyloje"). Viešėdama Lietuvoje, ji paliko vienkartinę šimto dolerių premiją grožinės literatūros vertėjui. Premijos laimėtojas bus paskelbtas š. m. lapkričio 12 d., kai bus minimos Lietuvoje mirusio išeivijos vertėjo Povilo Gaučio pirmosios mirties metinės. Vertintojų komisiją sudarė "Vagos" leidyklos redakcijai vadovaujanti vertėja Bronė Balčienė, mecenatė Birutė Ciplijauskaitė ir literatūros tyrinėtojas Kęstutis Nastopka.

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje birželio 19 d. Čikagos lietuviams surengta vakaronė buvo skirta muziejaus išleistai lietuvių tautinio paveldo knygai "The Lithuanian Heritage: The Many Views of Youth" ir Septintajam pasaulio lietuvių jaunimo kongresui Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje. Su lietuvių jaunimu susietą angliską leidinį redagavo kun. Antanas Saulaitis, SJ, Dana Račiūnas ir Marija Stankus-Saulaitis. Kalbėdamas redakcijos vardu, kun. A. Saulaitis, SJ, pabrėžė, kad šiam leidiniui didelės įtakos turėjo tautiniu paveldu susidomėjęs išeivijos lietuvių jaunimas. Tas tautinis paveldas buvo diskutuojamas Septintajame pasaulio lietuvių jaunimo kongrese P. Amerikoje. Buvo jaučiama, kad paveldo klausimais ypač domėjosi negausūs P. Amerikos lietuvių jaunuoliai, kuriems buvo sudaryta proga mokytis Vasario 16 gimnazijoje. Tautinio paveldo įtakos dėka pusė jaunimo kongreso dalyvių pritarė savanoriškam darbui nepriklausomybę atgavusioj Lietuvoj. Kun. A. Saulaičio, SJ, rodytos skaidrės vakaronės dalyvius supažindino su jaunimo kongreso atliktais darbais. Vakaronės programai vadovavo istorikas dr. Dovydas Fainhauzas.

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos XXII-jame seime Floridoje ir "Vilties" draugijos suvažiavime gegužės 17 d. paaiškėjo, kad jos Klivlande leidžiamą "Dirvos" savaitraštį teberedaguoja amžiaus aštuoniasdešimtmetį peržengęs žurnalistas Balys Gaidžiūnas. "Dirvą" jis jau yra redagavęs 1952-62 m., o dabar redakcijon buvo grįžęs tik išleisti keleto numerių, pensijon išėjus ilgamečiam red. Vytautui Gedgaudui. Pastarasis yra tik vieneriais metais jaunesnis už B. Gaidžiūną, negalintį pasitraukti iš redakcijos. Mat "Dirvą" leidžiančiai "Vilties" draugijai nepavyko rasti naujo redaktoriaus nei išeivijoje, nei Lietuvoje. Visi ligšioliniai bandymai buvo nesėkmingi. Iš Lietuvos iškviesti keli kandidatai "Vilties" draugijai buvo neprieinami dėl per didelių reikalavimų. Sovietinės sistemos ten jie yra įpratinti gauti gerus atlyginimus iš valdžios fondų ir nedaug darbo, kuriuo dargi reikėdavo dalintis su kitais gausiais redakcijų nariais. Išeivijos laikraščiai turi išsilaikyti savo lėšomis, o jų neužtenka didesniam redakcijos štabui. Pagrindinė našta dažniausiai tenka vienam žmogui, ne tik redaguojančiam, bet ir daug rašančiam. "Vilties" draugijos suvažiavime konstatuota, kad "Dirvos" redakcijai reikėtų redaktoriaus, mašininkės ir dar bent vieno pagalbininko. Vienintelis "Dirvos" red. B. Gaidžiūnas dabartinėse sąlygose netgi negalėjo dalyvauti Lietuvoje įvykusiame VLIKo seime.

Šventovės eskizinio projekto konkursą paskelbė Šv. Kazimiero parapija ir Klaipėdos miesto savivaldybė. Šv. Kazimiero parapijos šventovė Klaipėdoje bus statoma prie Panevėžio ir Dailidžių gatvių. Klaipėdos architektų sąjunga geriausio eskizinio projekto autoriams paskirs 20.000 rublių premiją.

Paminklo statyba Stepui Dariui ir Stasiui Girėnui Kaune iškilmingai pradėta liepos 22 d. Ąžuolyne. Ten susirinko miesto savivaldybės atstovai, paminklo statybai pasirinkę prieš II D. karą skulptoriaus Broniaus Pundziaus (1907-1959) sukurtą projektą, statybos komisijos nariai, architektai, dailininkai ir visuomenės atstovai. Lakūnų figūras iš akmens iškals skulptorius Juozas Kėdainis, joms panaudodamas iš Ukrainos atvežtą granitą. Įmonės, organizacijos ir atskiri asmenys paminklo statybai suaukojo nemažai lėšų. Įspūdingas paminklas Ąžuolyne bus atidengtas 1993 m. liepos 17 d., minint S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą šešiasdešimtąsias metines.

Vilniaus dramos teatras paskutinei sezono premjerai pasirinko vaikams skirtą spektaklį "Broliai liūtaširdžiai". Inscenizaciją parašė vyr. rež. Jonas Vaitkus, pasinaudodamas švedų rašytojos Astridos Lindgren dviejų dalių pasakišku kūriniu ir jon įjungdamas Sigito Gedos eilėraščių. Premjerinį spektaklį paruošė rež. Kristina Gudonytė, vaidmenis — aktoriai Diana Anevičiūtė, Neringa Bulotaitė, Jolanta Dapkūnaitė, Arūnas Sakalauskas, Laimonas Noreika, Saulius Balandis, Juozas Rygertas, Algimantas Zigmantavičius, Regina Paliukaitytė. Scenovaizdžius ir aprangą sukūrė dail. Vytautas Kalinauskas, muziką — kompoz. Faustas Lapėnas.

Vinco Mykolaičio-Putino šimtasis gimtadienis bus prisimintas 1993 m. sausio 6 d. Daug renginių visoje Lietuvoje turėtų susilaukti jo šimto metų gimimo sukaktis. Rengėjams didžiausią problemą sudaro lig šiol nepastatytas paminklas, užsakytas pas skulptorių Gediminą Jokūbonį ir architektą Vytautą Čekanauską. Jiedu 1987 m. pradėtą darbą baigė 1990 m. rudenį. V. Mykolaičio-Putino paminklas, atlietas iš gipso, jau yra G. Jokūbonio dirbtuvėje. Paminklo pastatymą sulėtino jau tris kartus pakeista jam pasirinkta vieta. Pradžioje paminklą Vilniaus vadovai norėjo statyti tarp Basanavičiaus ir Čiurlionio gatvių. Vėliau paminklui buvo pasiūlyta kita vieta prie Tauro kalno ir Putino namų. Dabar paminklą norima statyti aikštelėje prie Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejaus. Su vietos pakeitimais tenka pertvarkyti architektūrinį paminklo projektą. Iki šimtojo gimtadienio tikimasi aplopyti ir muziejėlio pastatą V. Mykolaičio-Putino gimtosiose Pilotiškėse, dabartiniame Prienų rajone.

Trakų salos pilyje šiemet lankytojams buvo atidarytas restauruotas vakarinis kazematas, turintis 14 parodų salių. Jose lankytojų laukia įvairūs šio muziejaus rinkiniai, sutelkti pastaraisiais dviedešimtpenkmetyje. Informacijų apie muziejumi tapusią Trakų pilį pateikia "Tiesoje" paskelbtas Kęstučio Bruzgelevičiaus pasikalbėjimas su pilies muziejaus buvusia ilgamete vadove Irena Misiūniene. Ji džiaugiasi vakarinio kazemato gausiais rinkiniais: "Kažkada, kai buvo sprendžiama konservuoti ar restauruoti šį kazematą, vienas iš argumentų buvo — ar turėsime ką ten eksponuoti. Galiu truputį pasigirti, dabar mums daug kas pavydi. Turime visais atžvilgiais įdomią numizmatikos (18.000 vienetų) kolekciją, ko gero, vertingiausią Lietuvoje. Sakyčiau, nepaprastą senųjų Lietuvos miestų atvirukų kolekciją. Deja, šių eksponatų kol kas lankytojai nemato — negalime sukurti jiems reikalingo klimatinio režimo. Žinoma, anksčiau ar vėliau tai bus padaryta, o kol kas lankytojams pateikiame eksponatus, kurie ne tokie jautrūs temperatūros svyravimui, apšvietimui, daugiausia tai — taikomosios dailės kūriniai. Bene didžiausias mūsų pasididžiavimas — spaudos kolekcija, pranokstanti visus senienų mėgėjų lūkesčius. Beje, vienintelė tokia Lietuvoje . . ." Trakų pilyje dar reikia sutvarkyti vartų ir pietryčių bokštus, kelias pietinio kazemato patalpas ir pačią jos aplinką. **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	4.75%
180-364 d. term. ind.	4.75%
1 metų term. indėlius	4.75%
2 metų term. indėlius	4.75%
3 metų term. indėlius	5.00%
1 metų GIC-mėn.palūk.	4.50%
1 metų GIC-met. palūk....	5.00%
2 metų GIC-met. palūk....	5.25%
3 metų GIC-met. palūk....	6.00%
4 metų GIC-met. palūk....	6.25%
5 metų GIC-met. palūk....	6.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP....	3.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	5.00%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	5.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.25%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.75%
Taupomąją sąskaitą	3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk..	3.00%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki...	2.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	8.75%
Sutarties paskolas nuo	8.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	7.00%
2 metų	7.25%
3 metų	8.00%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	6.75%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

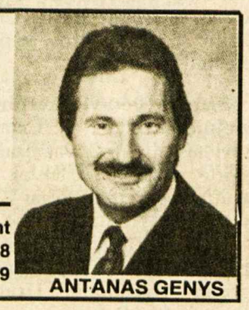
ANTANAS GENYS

RE/MAX Professionals Inc.
An Independent Member Broker
1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866
namų 766-5857
Fax 566-1102
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

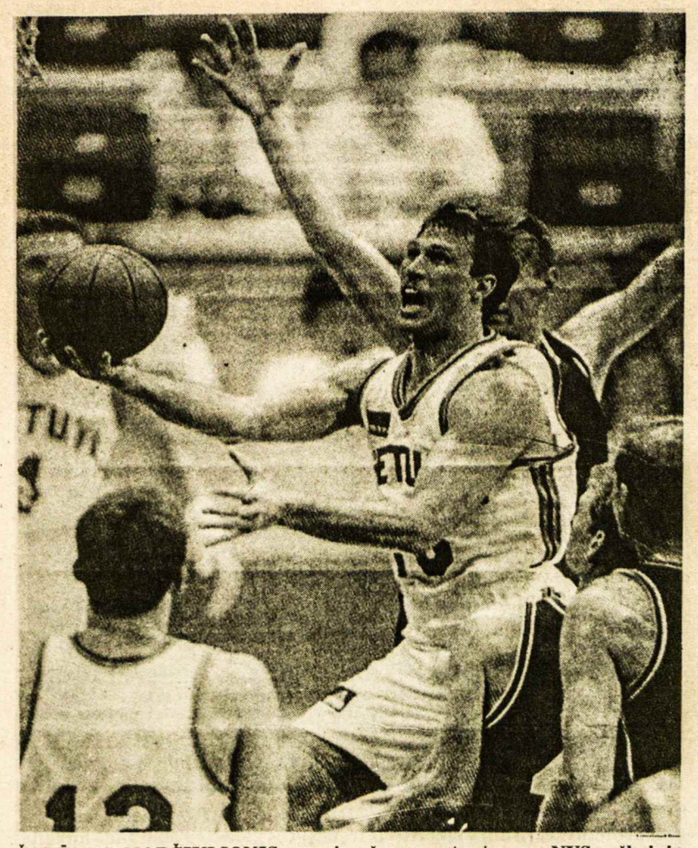
ŠARŪNAS MARČIULIONIS, prasiveržęs rungtynėse su NVS, užbaigia dar vieną metimą. Lietuva rungtynes laimėjo 82:78, tuo pačiu ir bronzos medalį. Šarūno taškų derlius šiose rungtynėse siekė 29

SPORTAS

T.V.

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Buvo labai sunkių rungtynių

XXV-ji vasaros olimpiada, vykusi Barcelonoje, jau yra tapusi istorija. Gyvename dar taip nesena patirtimi ir prisiminimais. Mus, lietuvius, šį kartą domino tautiečių, jau kaip nepriklausomos Lietuvos atstovų, dalyvavimas Pasaulio sporto šventėje.

Grįžtant prie puikaus krepšininkų pasirodymo, parvežusio Lietuvai bronzos medalius, reikia pripažinti, kad jų kelias į laimėjimus nebuvo lengvas. Kai kurie susitikimai buvo laimėti labai sunkiai. Dėl vaizdingumo pakartosime stebėtojo mintis apie pogrupio rungtynes – susitikimą Lietuvos ir Venezuelos rinktinių:

"Venezuelos krepšininkai – juodaodžiai, šoklūs, vikrūs ir taikliai metantys iš tolimų nuotolių. Išvakarėse per runtynes su NVS jie, tiesa, neblizgėjo, ir tai, matyt, mūsų krepšininkus veikė raminančiai. Tačiau žinoma, kad varžovai žaidžia taip, kaip jiems leidi. O mūsiškiai per pirmąjį kėlinį varžovams žaisti beveik netrukdė, bet, deja, ir patiems labai sunkiai sekėsi – metimai iš tolimų ir vidutinių nuotolių nekrito, o ir baudas ne visada visas pavykdavo realizuoti. Tad po 10 min. Venezuelos krepšininkai išsiveržė į priekį (23:19). Ypač jie efektingai sužaidė kėlinio pabaigoje, kai vienas po kito paeiliui įmetė keturis tritaškius, ir rezultatas išaugo iki 44:34.

Venezuela laimėjo kėlinį 46:38. Po pertraukos padidino skirtumą dar dviem taškais, bet po to prasidėjo Lietuvos "era": įmetė Š. Marčiulionis, du kartus A. Sabonis, sekė G. Krapiko tritaškis, vėl įmetė Arvydas ... 25 min. rezultatas jau buvo lygus – 50:50. O nuo 27 min. jau mūsų krepšininkai pradėjo didinti skirtumą (30 min. jie pirmavo 63:57). Tačiau iki rungtynių pabaigos dar buvo daug laiko, ir dramatiškumo užteko – likus 1.44 sek. Venezuelos krepšininkai tritaškiu buvo sušvelninę skirtumą iki minimumo (76:77). Vis dėlto rungtynių pabaiga priklausė Lietuvos krepšininkams. Jie nugalėjo 87:79. Sunki, labai sunki buvo ta pergalė".

Kitas atvejis ... Prisiminkime atrankines Europos tautų varžybas. Susitikimas su kroatų rinktine birželio 29, nors ir laimėtas 99:89, tačiau labai sunkiai. Kodėl buvo laimėtas šis susitikimas? Vilniaus "Sporte" Vytautas Zeliukas rašo:

"Suprantamas mūsų krepšininkų džiaugsmas, įveikta labai pajėgi rinktinė, planuojanti žaisti olimpinių žaidynių krepšinio baigmėje su JAV, išdidžiai galvojanti, kad Europoje jai nėra lygių ...

Pirmą kėlinį kroatai demonstravo tikrai puikų, griežta taktika pagrįstą žaidimą ... iki to momento, kai mūsiškiai kėlinio pabaigoje ėmė gintis "aikšte". Tai išmušė juos iš ritmo, ir nespėjus persitvarkyti, mūsų rinktinė iššoko į priekį dviem taškais. Ši "aikštės" gynyba gal ir buvo mūsų rinktinei žaidimo persilaužimo priežastis.

Negalėdami pakęsti, kad pirmauja lietuviai, jie puolėsi įrodyti savo pranašumą. Ir iš jų taktikos liko ... pirmo kėlinio mūsiškių žaidimas – kas sau. Dėl to daugiausia kaltas Petrovičius. Ir nesvarbu, kad jis tapo rezultatyviausias, bet komandos neliko ir pergalės deivė nusigręžė nuo kroatų. Vaizdingai galima būtų pasakyti – Petrovičius mums 'padovanojo' tą pergalę".

Kalbant apie Lietuvos krepšinio rinktinę, žinovų nuomone, jos gynyba buvo silpnoka, ir katastrofiškai nerimą kėlė trumpas suolelis. Atrodė, kad žaidėjų buvo su kaupu, tačiau kai reikėdavo leisti į aikštelę, visuomet pasirinkimas būdavo iš septynių. Kai kurie į rinktinę pateko nepelnytai. Reikėjo vis dėlto daugiau panaudoti A. Visocką, S. Jovaišą, D. Dimavičių, nes tas septynetas pirmųjų būdavo pervarginamas ... Gaila, kad Tarptautinio olimpinio komiteto sąlygos buvo per griežtos, ir mūsų išeivijos vyrai R. Šimkus, C. Aleksinas ir L. Rautinš negalėjo Lietuvos rinktinei padėti. **Sig. K.**

"Aušros" vyrų A klasės krepšininkai, "North York" vasaros lygoje laimėję antrą vietą. Klūpo iš kairės: Brainis, S. Bebeneu. Stovi iš k.: treneris R. Miečius, S. Arlauskas, L. Balaišis, A. Krašauskas-Tyler ir J. Rautinš'as
Nuotr. Sig. Krašausko

Dar vienas sporto laikraštis Lietuvoje

Lietuvoje paskutinių metų laikotarpyje buvo pradėta leisti nemažai sporto laikraščių bei žurnalų. Buvo užsimota spausdinti net labai didelių ir puošnių žurnalų. Tačiau jie, kaip ir buvo galima laukti, sustojo, o vienas pakeitė savo profilį – pasidarė tik mažos apimties laikraštuku.

Štai, birželio mėnesį pasirodė dar vienas kuklus sporto leidinys "Lietuvos sportas", turintis 8 nedidelio formato puslapius. Jo dažnumas nepažymėtas, tačiau pradžioje pasirodo kas savaitę. Leidėjas – Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos respublikos vyriausybės. Redaktorius – Vytautas Saulis.

Pirmame šio leidinio numeryje yra žodis skaitytojams, kur rašoma, kad vyresnieji sporto mėgėjai, be abejonės, dar atsimena nepriklausomoje Lietuvoje leistą laikraštį "Lietuvos sportas", atspindėjusį anų laikų aktualijas, varžybas ir kitus įvykius. Okupavus Lietuvą, buvo leidžiamas "Raudonasis (?) sportas", po karo kurį laiką spausdintas žurnalas "Sportas", kuris nuo 1966 m. pertvarkytas į to paties vardo laikraštį. Pastaraisiais metais, atgimus Lietuvai, pasirodė ir daugiau sporto leidinių, tačiau dalis jų buvo neilgalaikiai, kiti neatspindėjo valstybės sporto gyvenimo, tapę laikraščiais, ginančiais buvusią sporto nomenklatūrą, palikę nuošalyje aktualiausiais problemas, valstybės sporto politikai priešpastatydami atskirų grupių ir net asmenų interesus ...

Atrodo, kad šis laikraštukas yra pasiryžęs išspręsti visas sportinės spaudos problemas Lietuvoje. Bent iš pirmųjų numerių atrodo, kad šis žygis jam vargu ar pavyks. **E. Šulaitis**

"Aušros" žinios

"North York" vadinamose vasaros lygos pirmenybėse dalyvavo "Aušros" vyrų krepšinio komanda. Iš viso žaidė 10 rungtynių ir 8 laimėjo. Pirmenybes užbaigė antroje vietoje. Pirmą vietą laimėjo "Newton Bruck" komanda, pereitą sezoną buvusi Ontario vyrų B klasės nugalėtoja. Pagal šios lygos taisykles dviejų pirmųjų vietų laimėtojai dar turi žaisti baigminio rato rungtynes, kur du iš trijų laimėjimai nusprendžia čempionatą. Taigi baigmėje pirmas rungtynes "Aušra" laimėjo 99:97, antrąsias (84:89) ir trečiąsias (81:83) pralaimėję, tenkinosi antrąja vieta. Paskutinių rungtynių metu "Aušrai" pelnė taškus J. Rautinšas ir A. Brainis po 17, L. Balaišis ir A. Krašauskas-Tyler po 16, S. Bebeneu 10 ir S. Arlauskas 5. "Aušros" komandai vadovauja Rimas Miečius.

Skautų veikla

• "Romuvos" trisdešimtmečio stovykloje, nors draugovės kai kuriomis dienomis pačios gaminosi maistą, nenorit užmiršti šio skautiško auklėjamąjį pobūdį turinčio užsiėmimo – visą maitinimo naštą kantriai išnešė ūkio personalas: A. Kaminskas, R. Paškauskas, R. Bekerienė, R. Birgiolienė, Ž. Ignatavičienė, L. Kaminskienė, O. Narušienė, V. Puzerienė (ėjusi ir stovyklos slaugės pareigas), J. Ruslienė, A. Sergautienė, L. Stanulytė, V. Tirilienė, J. Yčienė, R. Yčienė, A. Januška, J. Karasiejus (ir laužavedys). Reikėjo ir įvairios kitos pagalbos. Labai gerai, kad kartu stovyklavo Br. Saplys, E. Rodtke, R. Tirilis, M. Yčas, P. Petrauskas. Ačiū visoms ir visiems!

• LSS rašinių konkursas pratęsiamas iki lapkričio 1 d. Vadovai-vės prašomi paraginti savo vienetų narius konkurse dalyvauti – tai geras lituanistinis užsiėmimas. S.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

4.75% už 90 dienų term. indėlius	
4.75% už 6 mėnesių term. indėlius	
4.75% už 1 m. term. indėlius	
4.75% už 2 m. term. indėlius	
5.00% už 3 m. term. indėlius	
5.25% už 4 m. term. indėlius	
5.50% už 5 m. term. indėlius	
4.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
5.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	
6.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	
6.25% už 4 m. GIC invest. pažym.	
6.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
5.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
6.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.25% už RRSP ir RRIF 4 m. term ind.	
6.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term ind.	
3.75% už OHOSP (variable rate)	
3.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
3.00% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
2.00% už kasd. pal. čekių sąsk.	
2.25% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	8.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	7.00%
2 metų	7.25%
3 metų	8.00%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	6.75%
(variable rate)	

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

MasterCard *Kredito kortelė*

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:
• Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
• Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
• Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West. •
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

***LEDAS* REFRIGERATION**
Nelikit karštyje šią vasarą!
Remontuoju, išvalau, aptarnauju visų rūšių
— Namų vėsinimo sistemas
— Languose įstatomus vėsinimo aparatus
— Automobilių vėsinimo sistemas
— Šaldytuvus, šaldymo aparatus (ledaines) ir drėgmės kontroliavimo aparatus (dehumidifiers)
Specialūs "Carrier" vėsinimo aparatai langams 5000, 6000, 8000... Btu nuo $450 (su įrengimu)
Atlieku įvairius vandentiekio sistemos (plumbing) darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 767-8711 / 533-6310 Toronte
(Nesivaržykite palikti pavardės ir savo telefono numerio)

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

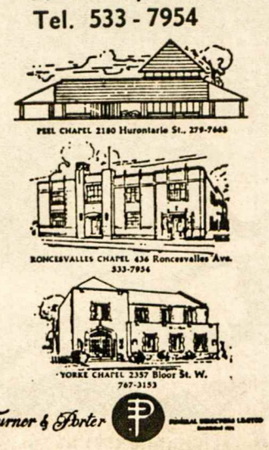
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7468
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

EURO AX PARCEL SERVICE
614 The Queensway
Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601
SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON
1.27 už svarą vasaros laikotarpiui

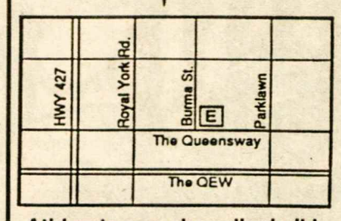

- Garantuojamos žemiausios kainos siuntinius pristatant į namus.
- Mes paimame siuntinius iš jūsų namų.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas 3 savaičių siuntinių pristatymas lėktuvu.

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r.-7 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r.-5 v.v.
Neapmokama automobiliams vieta prie raštinės.

Mūsų atstovai Hamiltone: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario. Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai
Mūsų atstovas Montrealyje Vytas Gruodis, jr., tel. 847-0881

PRINTING NET
66 MIMICO AVE.
ETOBICOKE, ONT.M8V 1R3,
TEL. (416) 252-6741

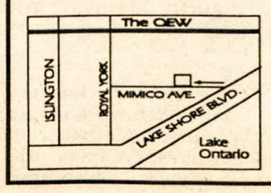

NAUJA LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ
Renkame tekstus lietuviškai ir angliškai.
Spausdiname: – *raštines reikmenis (laiškus, vokus, vizitines korteles)*
– *bekalkinio (carbonless) popieriaus blankus*
– *lankstinukus ir reklaminius lapelius (flyers)*
– *knygas, kalendorius*
– *vestuvinius ir kitus kvietimus*
– *koncertams bilietus ir programas*
Greitas ir tikslus patarnavimas. Susitarus užsakymus paimame ir pristatome. Prieinamos kainos. Lietuviams nuolaida. Nemokama autoaikštė prie įstaigos.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kui tenka 25,3% visų Kanados gyventojų, Ontario provincijai — 36,8%.

Pertvarkytam Kanados senatui veto teisė leis sustabdyti pajamų mokesčio pakeitimus natūraliems provincijų žemės turtams. Atstovų rūmų priimtiems kalbos ir kultūros įstatymams reikės dvigubo senato narių daugumos patvirtinimo. Pirmiausia tokiam įstatymui turės būti gautas visų senato narių daugumos pritarimas, o prie jo pridėtas ir Kvebeko senatorių daugumos sutikimas. Tokiu būdu Kvebekas galės atmesti prancūzų kalbai ir kultūrai nepalankius įstatymus. Jeigu kitus įstatymus sustabdytų didesnė pusė senatorių, tada būtų šaukiamas bendras atstovų rūmų ir senato posėdis tokiems įstatymams persvarstyti. Jame jie būtų priimami arba atmetami bendru atstovų ir senatorių balsavimu.

Reformuotam senatui leidžiama pasiūlyti naujų įstatymų projektus, jeigu jie neliečia finansų administraciniams Kanados valdžios reikalams. Senatui betgi nebus leista trukdyti valdžios sąskaitoms reikalingų pinigų patvirtinimo. Tokiu atveju senato pradedamą finansinį valdžios boikotą nutrauktų antrąkart atstovų rūmų priimtas tas pats nutarimas.

Sutartimi priimtas konstitucijos pakeitimas numato daugiau teisių Kanados provincijų vyriausybėms. Joms bus leista pasitraukti iš centrinės vyriausybės visai Kanadai skirtų programų, jei ekonominėse Kanados vadų konferencijose bus pasiūlyta įvesti savas programas, turinčias tokį pat lygį. Provincijos negalės atsisakyti tik visą Kanadą apimančios sveikatos ir ligoninės draudos. Provincijų vyriausybės galės tvarkyti miškininkystės, kasyklų, turizmo, poilsio pramogų, namų statybos, miestų ir jų savivaldybių reikalus, atsiimdamos iš Kanados vyriausybės jiems išleidžiamas lėšas. Kultūriniai Kanados reikalai dabar taipgi bus provincijų kontrolėje, išskyrus federacinės vyriausybės tvarkomą radijo ir televizijos CBC bendrovę, Kanados filmų tarybą.

Prancūziškai Kvebeko provincijai suteikiamas konstitucijon įrašytas savitos bendruomenės pripažinimas, kartu sustiprinantis angliškosios mažumos teises Kvebeke ir prancūziškosios mažumos teises kitose Kanados provincijose. Pasiūlytą tarpprovincinių prekybos varžtų panaikinimą, svarbų tarptautinei prekybai, nutarta atidėti iki 1996 m. liepos 1 d. Mat vidinės prekybos varžtų vis dar nenori ir neskuba atsisakyti visos provincijos.

Sutarta Kanados konstitucijos reforma pradinių Kanados gyventojų palikuonims eskimams, indėnams ir metisams pažada savivaldą, bet jos pilnas įgyvendinimas atidedamas penkeriems metams. Jam reikės išsamių planų ir susitarimų su provincijų vyriausybėmis. Dabartinėse derybose netgi nebuvo svarstytas tokios savivaldos finansavimas. Provincijų premjeram betgi buvo užtikrinta, kad tie palikuonys iš šios sutarties nesusilauks teisių į naujus žamės plotus.

Išimtis suteikta tik metisams, mišraus kraujo atstovams, kurių pilnateisiais savo genties nariais nenorėjo pripažinti grynakraujai indėnai. Jie dabar galės derėtis dėl jiems priklausančių žemės plotų su Ontario, Manitobos, Saskačevano, Albertos ir Britų Kolumbijos vyriausybėmis. Savivaldos tikslu sudarytom vyriausybėm reikės laikytis Kanados ir provincijų įstatymų, saugojančių ramybę, tvarką ir valdžios orumą. Speciali konferencija pradinių Kanados gyventojų reikalais turės būti sušaukta nevėliau kaip 1996 m. ir tada reguliariai rengiama kas dveji metai.

Taip atrodo pagrindiniai priimtos sutarties duomenys, neturintys smulkesnių detalių. Jos paaiškės oficialiame sutarties tekste, o su jomis ir šios svarbios sutarties patvirtinimo būdas, naujojo senato rinkimų metodai. Šiuo metu didžiausią rūpestį sudaro jos įpiršimas Kvebeko gyventojams, premjero R. Bourassos vyriausybės priimtas įstatymas iki spalio 26 d. pravesti referendumą. Laiko nedaug, separatistų opozicija didelė. Jon jungiasi ir premjero R. Bourassos provincinės liberalų partijos jaunimo sparnas.

Opozicinių balsų sutartin įtrauktiem konstitucijos pakeitimam girdisi ir kitose Kanados provincijose. Yra kanadiečių, susirūpinusių tikrai didelėmis nuolaidomis Kvebekui, ypač pažadu, kad ši provincija Kanados atstovų rūmuose visada turės ketvirtadalį visų narių, net ir sumažėjus jos gyventojų skaičiui. **V. Kst.**

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 110 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

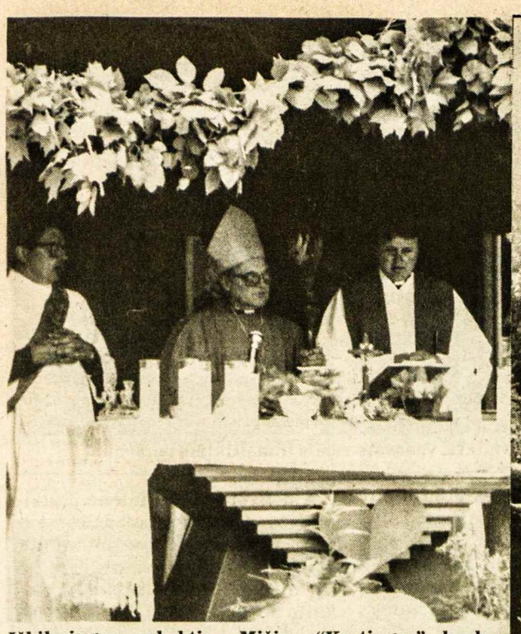

Iškilmingos sukakties Mišios "Kretingos" koplyčioje. Iš kairės: diakonas VYT. VOLERTAS, vysk. P. BALTAKIS, OFM, ir stovyklos kapelionas kun. E. PUTRIMAS; dešinėje: vysk. P. Baltakis, OFM, pašventina "Kretingos" dešimtmečio koplytstulpį stovyklavietės Kryžių kalne

Stovyklavietės "Kretinga" dešimtmetis

Šią vasarą Kanados lietuvių jaunimo stovykla "Kretinga", Wasagoje, Ontario, atšventė savo 10-mečio sukaktį. Liepos mėnesio temperatūra buvo vėsi, ir oras drėgnas, bet visa tai nepalietė šiltos stovykliškos dvasios. Šiemet stovyklautojai (jų buvo 198) ypatingai pasižymėjo entuziastišku dainavimu ir drąsa maudytis šaltame Georgian Bay ežere.

Esame dėkingi vysk. P. Baltakiui, OFM, vienam iš stovyklavietės pradininkų, kuris buvo atvykęs ir mielai įsijungė į stovyklos šventę ir jos iškilmes. "Kretinga" visuomet susilaukia didelės paramos iš klebono kun. A. Simanavičiaus, OFM, ir Prisikėlimo parapijos bei stovyklavietės komiteto. Jie supranta šios stovyklos reikalingumą ir vis entuziastiškai remia jos planus, programas ir tęstinumą.

Kretingiškas ačiū visiems tėveliams iš arti ir toli, kurie siunčia savo stovyklautojus į "Kretingą". Per dešimt metų perėjo 1,806 stovyklautojai ir 149 vadovai-vės, kurie vis kelia stovyklos nuotaiką savo talentais, jaunatviška viltimi ir šypsenom.

Visoms šeimininkėms ir ūkvedžiams esame labai dėkingi, nes jie ne tik skaniai maitina, bet ir linksmai prisideda prie stovykliškos programos. Toks rūpestingumas visiems yra geras pavyzdys ir išreiškia "Kretingos" stovyklos šeiminę dvasią.

Iki malonaus pasimatymo kitą vasarą "Kretingoje" "...mūsų šūkis Lietuva, mes dainuojam visada . . ."

"Kretingos" stovyklos vadovybė

KLB žinios

KLB valdyba posėdžiavo rugpjūčio 25 d. Pirmininkaujant D. Viskontienei, atskirų komisijų pirmininkai padarė pranešimus. Pagrindinis dėmesys – KLB krašto tarybos rinkimai spalio 4 d. Reikia daugiau kandidatų.

D. Viskontienė ir R. Karasiejienė lankėsi Lietuvoje, patyrinėjo galimybes glaudžiau bendradarbiauti su dainos bei tautinių šokių žinovais. Padaryta ir konkrečių susitarimų. Sekantis posėdis – rugsėjo 8 d., 7 v.v., Prisikėlimo posėdžių kambaryje.

KLB krašto valdybos veiklai aukojo: **$300** – S. Kačinskas; **$50** – J. Šileikienė.

Pagalbos Lietuvai vajui: $500 – R. Kalendra.

Solidarumo mokestis: $450 – KLB Londono apylinkė.

KLB krašto valdyba nuoširdžiai dėkoja už aukas ir įnašą. **Inf.**

Stiprinkime lietuvybę Lietuvos laivyne!

Dabartiniu metu Lietuvos prekybos ir žvejybos laivyne dirba apie 80% svetimkalbių. Net Jūreivystės mokykloje lietuviai sudaro mažumą. Visi raštai rusų kalba, taip pat visur vartojami įprasti rusams jūreiviški terminai.

Norėdamas plėsti lietuvių kalbos vartojimą laivyne, Jūrininkystės knygos fondas nutarė išleisti dar 1940 m. paruoštą dabar perredaguotą jūrų ltn. R. Nako jūrininkystės žodyną, kurio išleidimą sutrukdė okupacijos.

Žodyno autorius Prancūzijoje baigė jūrų karo mokyklą, už pogrindinę veiklą vokiečių kalintas, vėliau bolševikų ištremtas į Sibirą, iš kur grįžo palaužta sveikata ir 1963 m. mirė, sulaukęs vos 47 m.

Kviečiami tautiečiai prisidėti prie šio žodyno išleidimo. Sumanymą jau parėmė Toronto lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" su $500. Jūrininkystės knygos fondas yra jau išleidęs dvi laidas vadovėlio buriuotojams "Burės ir varikliai", kuris plačiai naudojamas Lietuvoje.

Fonde einamoji sąskaita "Paramoje" nr. 2337. Aukas galima siųsti iždininkui H. Stepaičiui, 21 Cosmo Rd., Etobicoke, Ont., M8X 1Z3, Canada. **B.S.** (Sklb.)

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

$300 – A. Tamošaitis; **$100** – E. Jonušas, R. Choromanskis, A. Katelienė; **$65** – L. Puskepalaitienė; **$50** – E. Šlekys, V. Šeštokas; **$30** – J. Asipavičius, K. Dulevičius, G. Gudauskas, B. Trukanavičius, P. Petrėnas; $20 – A. Bertulis, S. Bartusevičienė, A. D. Jurkšaitis, A. Stepaitis; **$15** – R. Valodka, K. Mikšys, B. Simonaitis, A. Šmulkštienė; **$13** – P. Čečys; **$10** – V. Alksninis, M. Lapienis, T. Aleliūnas, kun. B. S. Danis, J. Šeidys, J. Leiberis, E. Rastenis, H. Bernotas, A. Žemaitis, A. Radzivanas, L. Giedrienė; **$7** – E. Gudinskas; **$6** – S. Slavickienė; **$5** – V. Anelauskas, M. Gudas, B. Lukas, B. Abromaitienė, A. Gustaitis, A. Dundulis, F. Kasparas, K. Stirbys, K. Polikaitis, V. Stanislovaitis; **$3** – P. Boukouris.

Garbės prenumeratą atsiuntė:

$100 – V. Kamantas; **$74** – A. Kalvaitytė; **$50** – B. Bagdonas, J. Vaičius, B. Garbas, B. Girčys, I. Ehlers, P. Armonas, K. Balčiūnas, J. Baliukas, prel. Vyt. Balčiūnas, L. D. Šlenys, I. Wilkins, J. T. Vyšniauskas, V. Balsys, K. Grigaitis, R. Kisielius, A. L. Deksnys, A. Kraujalis, J. Prasauskas, M. Valiukas, K. Laurušaitis, kun. L. Kemešis, K. Mačiulis, S. Prekeris, S. H. Mineika, S. Paulaitis, V. Pošius, M. Pužauskas, J. Rukšienė, V. Puodžiūnas, M. Kurpys, B. Kaslas, V. Stanaitis, dr. J. Gutauskas, V. Kupcikevičius, V. Šeštokas, S. Šimoliūnas, B. S. Sakalas, A. Stanėnas, K. Bačanskas, J. Vaidotas, V. Juozaitis, S. Vaštokas, V. Valys, kun. dr. V. Skilandžiūnas, V. Platt, dr. A. Šležas, S. Žilevičius, V. Urbonas, J. Zdanys, P. Kaziukonis, J. Vaitkus, J. Purtulis, dr. J. Skučas, S. Gaidauskas, J. Žadeikis.

Už dvejus metus garbės prenumeratą atsiuntė – V. E. Smilgis, K. Žilvytis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė

$45 – V. Zauka, J. Pavilonis, V. Dubinsky, B. Simonaitienė, K. Bukauskas; **$40** – J. Venckus, M. Vaitonis, J. Valaitis, A. Artičkonis, V. Bacevičius, E. Jonušas, J. Bagdas, B. Sadauskienė, J. Jukna, P. Adomaitis, J. Černauskas, V. Nenortas, R. Satkauskas, V. Banelis, dr. S. Dubickas, V. F. Beliajus, Z. Didžbalis, J. Šaltenis, A. Augustinavičius, A. Gaputis, kun. J. Grabys, A. Druseikis, M. Kasperavičienė, J. Gimbutas, B. Agurkis, P. Kaziūnas, A. Martišius, V. Bernotas, V. Jokubauskas, A. Lukas, A. Kaminskas, R. Hoover, J. Bartkus, P. Grušys, J. Karalius, S. Vaiciekauskas, P. Tunkūnas, B. Underys, A. Gačionis, V. Gruzdys, Tėvai jėzuitai (Montrealis), I. Meyn, J. Zabulionis, B. Jasevičius, B. Jucėnas, V. Kubilius, J. Klimas, P. Murauskas, A. Stark, M. Šniuolis, A. L. Šeškus, P. Kuliešis, V. Mikuckas, S. Barškėtis, V. Liesunaitis, R. Shatas, A. Gaidauskas-Scott, V. F. Mašalas, J. Pupinskas, P. Petraitis, S. Pociulis, A. Rackus, A. Radžiūnas, A. Olis, J. Nešukaitis, V. S. Mažeika, J. Mikalauskas, K. Keciorius, S. Kilikauskas, J. Kregždė, R. Geležiūnas, J. Leiberis, V. Sherksnis, V. Valaitis, T. Ramonas, P. Juodikis, S. Vaškys, J. Jasinevičius, L. Balaišis, C. Šelmys, J. Spreinaitis-Sprein, A. Poškaitis, V. K. Nakas, A. Mileška, L. Ringus, G. Kazėnas, J. Sakevičius, O. Skėrius, L. Skripkutė, P. Skardis, R. Vaitkevičius, M. Adamonis, R. Styra, J. Dimskis, N. Zajančauskas, Č. Tiškevičius, K. Stonkus, K. Megne, E. Oželytė, G. Vasiliauskas, A. Vaivada, P. Norvilas, V. Šlenys, S. Vaičaitis, J. Valiukas, A. Vilkauskas, S. Vaišvila, E. Yuraitis, S. Ramanauskas, A. Gailius, P. Petrėnas, J. Jocas, P. Boukouris, K. Rusinas, dr. S. Sereika.

Už dvejus metus rėmėjo prenumeratą atsiuntė – Z. Burkšaitis, E. Bacevičius, J. E. Kojelis, D. Mitalas, R. Underys.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 **Telefonas: 276-8863**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) **Telefonas: 530-1070**

Advokatas
VICTOR E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
15 John St., Suite 2 **Tel. 240-0594** (24 valandas)
Weston, Ontario M9N 1J2 **FAX 248-5922**
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.
perėmė a.a.advokato **Algio Puterio**
bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. įstaigos (416) **763-3362**
Toronto, Ontario M6S 2S4

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416)**762-7393**
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų **233-0303**

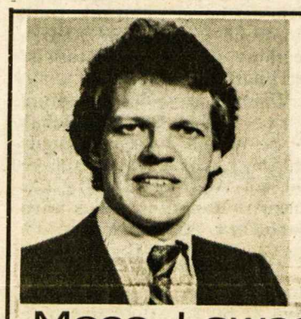

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
viceprezidentas
Telefonai – (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą**
- **Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.**

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

RE/MAX Above the Crowd!®
$500.00
Remkime svarbius lietuvių projektus.
Jei pirksite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paaukosiu **$500** jūsų nurodytai šalpos organizacijai:
Toronto Labdaros slaugos namų statybos vajui arba Kanados lietuvių bendruomenės medicininei Lietuvos šalpai.
Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet kuriuo laiku mūsų įstaigoje.
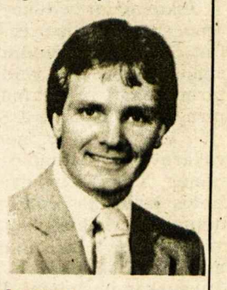
Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.
Nemokamas namų įvertinimas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616
An independent member broker

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Baranauskaitė-Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
tel.: verslo 769-3300 namų 769-1835
. Patarnauja lietuvių kalba
. Nemokamas namų įvertinimas.
2254 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo ateičiai

Century 21®
DRESHER Ltd.
Real Estate Member Broker
Tel. 233-3334 FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. ***Kreipkitės į Valterį ar Rick Drešerius.*** *Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.*
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

AUDRA Travel CORPORATION
KVIEČIAME naudotis mūsų vienintelio lietuviško kelionių biuro paslaugomis!
PIGI KELIONĖ Į VILNIŲ
rugsėjo 23 d.d.
tik $799 kan.
VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS,
SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!
****
Mūsų biure:
1. Užsakome keliones į įvairius pasaulio kraštus.
2. Sutvarkome kelionėms reikalingus dokumentus.
3. Pervežame giminėms Lietuvoje vaistus ir pinigus. Rugsėjo mėnuo – pati artimiausia proga perduoti dovanas.

SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAIS KELIONIŲ KLAUSIMAIS TEIKIAMA:
pirmadieniais-penktadieniais: 9.30 – 17.00 val.
šeštadieniais – pagal išankstinį susitarimą.
1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Tel. (416) 533-8443 FAX (416) 533-6279

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
The Lougheed & Barnard šeimos ir tarnautojai
"Žmonės, kurie atjaučia kitus"
Sudbury, Ontario

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Lietuvių-kanadiečių verslo ir patarnavimo bendrovė
"TORVIL"
Kviečia jus dalyvauti
"Bridge of Goodwill"
(Geros valios ryšiuose)
Skambinkite dabar!!!
Toronto (416) 798-3320
JAV (312) 278-5258
Buffalo (716) 894-9880
GERIAUSIAS KOKS GALI BŪTI PATARNAVIMAS.
JŪSŲ SIUNTINIAI BUVO, YRA IR BUS PRISTATOMI GARANTUOTAI

"LEDAS" REFRIGERATION
Įvedu visų rūšių
* Namų ir automobilių vėsinimo (air conditioning) sistemas
* Taisau šaldytuvus
* Skalbimo mašinas
* Vėsintuvus
Skambinti RAIMONDUI JARECKUI tel. 767-8711, Toronte.

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

Lietuvos generalinio konsulato pranešimas

Ryšium su ateinančiais seimo rinkimais Lietuvoje 1992 m. spalio 25 d. yra gautas pasirengimo tvarkaraštis. Norintiems rinkimuose dalyvauti išeivijoje gyvenantiems Lietuvos piliečiams, arba nustatyta tvarka pilietybę pasiruošusiems atstatyti žinotina:

1) iki rugsėjo 10 d. užsienyje esantys Lietuvos respublikos piliečiai gali paduoti pareiškimus dėl jų įrašymo į rinkėjų sąrašus;

2) iki rugsėjo 18 d. turi būti sudaryti sąrašai užsienyje esančių Lietuvos respublikos piliečių;

3) nuo spalio 15 d. rinkimų biuleteniai ir vokai balsavimui paštu turi būti laisvai prieinami rinkėjams Lietuvos respublikos diplomatinėse atstovybėse ir laivuose, plaukojančiuose su Lietuvos valstybės vėliava;

4) iki spalio 22 d. baigiamas balsavimas diplomatinėse atstovybėse;

5) iki lapkričio 11 d. galima pateikti skundus dėl rinkimų pripažinimo negaliojančiais;

LABAI SVARBU. Rinkėjai iki rugsėjo 4 d. turi pristatyti raštu Lietuvos generaliniam konsulatui ar savo vietovės rinkimų komisijos pirmininkui: vardą, pavardę, gimimo datą, vietą, dabartinį adresą ir tikslų adresą, iš kurios vietos išvyko iš Lietuvos. Lietuvos respublikos piliečiai, gimę tremtinių stovyklose, savo nuožiūra, pagal motiną ar tėvą, pasirenka, į kurios rinkimų apygardos rinkėjų sąrašus juos įrašyti. Lietuvos generalinio konsulato adresas: 236 Yorkland Boulevard, Suite 502, Willowdale, Ont. M2J 4Y8. Tel. (416) 494-8313. **Inf.**

Linksmi "Kretingos" stovyklautojai su savo naująja vėliava, vadovais-vėmis ir maitinimo personalu

PRIMENAME, kad 1992 m. rugsėjo 13, sekmadienį, įvyks KRYŽIŲ ŠVENTINIMAS. Pradžia 11.30 v.r. Šv. Jono šventovėje, 262 Stone St., Gananoque, Ont. Mišias atnašaus vysk. P. Baltakis, OFM. Kviečiame visus dalyvauti. (Sklb.)

Vilniaus radijas nuo š.m. rugsėjo 7 d. bus girdimas 11675, 17690, 17605 (kilohercais) dažniais.

Toronto vyrų choro "Aras" pirmoji repeticija įvyks rugsėjo 15, antradienį, 7 v.v. Prisikėlimo parapijos muzikos kambaryje. Kviečiame visus buvusius choristus, o taipgi laukiame ir naujų. Choras ruošis penkiolikmečio sukakčiai, kuri bus paminėta 1993 m. balandžio mėn.

Choro valdyba

George Brown College mokykloje nuo rugsėjo 14 d. prasidės neapmokamos anglų kalbos pamokos naujiems ateiviams. Registruotis – rugsėjo 10 d., 10 v.r., Kensington Campus, 21 Nassau Str., Room 1106, Toronte. Pamokos tęsis iki 1993 m. vasario 22 d. Dėl informacijos kreiptis: Marsha Skolnik tel. (416) 867-2422. **Inf.**

A.a. Anastazijos Tamošaitienės mirties metinių prisiminimui Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyrius "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

A.a. Antano Budreikos atminimui vietoje gėlių kun. Algimantas ir Rūta Žilinskai ir Uršulė Bleizgienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $40.

A.a. Stasės Geidukytės mirties metinių prisiminimui "Tėviškės žiburiams" aukojo: $50 – Regina Geidukytė; $30 – Sofija ir Stasys Rakščiai, Fruitland, Ont.

A.a. Jono Kazlausko atminimui, užjausdami sūnų dr. Sigitą su žmona dr. Angele, dukrą Birutę, Ona Jakimavičienę, Antonija ir Vytautas Petruliai "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

Gerojo Ganytojo koplyčios remonto vajui aukojo: $500 — A. J. Vaškevičiai; $200 — M. Vaškevičienė; $100 — A. Kanapka; $50 — V. Pevcevičius, A. Babeckienė; $20 — J. Vingelienė.

A.a. R. Klemkienės atminimui N. A. Benotai "Tėviškės žiburiams" akojo $25.

A. a. Jono Lietuvninko mirties metinių prisiminimui žmona ir vaikai "Tėviškės žiburiams" aukojo $40.

Patikslinimas. "TŽ" 1992 m. 35 nr. išspausdintame straipsnyje "Amerikos kunigai Lietuvoje" Vilniaus arkivyskupo Audrio Bačkio antrasis vardas yra Juozas (ne Antanas), kun. Jonas Rikteraitis (ne Riktoraitis).

Įvairios žinios

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga (PLJS) š.m. rugpjūčio 6 d. buvo priskirta prie Jungtinių Tautų (JT) kaip baltiečių visuomeninė organizacija. Metinėje sesijoje Jungtinių Tautų nevaldinių organizacijų komisija priėmė PLJ sąjungos prašymą, kad būtų įregistruota į komisijos sąrašus.

PLJ sąjunga turės teisę dalyvauti įvairiuose JT renginiuose ir atstovauti ne Lietuvoje gyvenančiam lietuvių jaunimui. JT paskutiniaisiais metais labiau atkreipia dėmesį į nevaldinių visuomeninių judėjimų bei organizacijų vaidmenį tarptautiniame gyvenime. Šios tarptautinės organizacijos vadovybė stengiasi sudaryti naujas galimybes visuomeninėms organizacijoms daugiau pasireikšti, siekiant didesnio viso pasaulio žmonių dalyvavimo tarptautiniuose sprendimuose.

PLJ sąjunga tikisi per savo ryšius su Jungtinėmis Tautomis užmegzti glaudesnius ryšius su kitomis pasaulinėmis jaunimo organizacijomis, supažindinti jas su užsienyje gyvenančių lietuvių kultūra ir rūpesčiais.

Š.m. rugsėjo mėn. vyks metinė JT nevaldinių organizacijų konferencija, kuri skirta aptarti sritinius konfliktus. PLJ sąjungos atstovai rengiasi šioje konferencijoje veikliai dalyvauti ir supažindinti dalyvius su svetimos kariuomenės buvimo Lietuvoje problemomis. **Inf.**

A. a. Bronė Medziukienė-Laukineitytė mirė liepos 19 d. Los Angeles mieste Kalifornijoje. Paliko liūdinčius savuosius: vyrą Igną, dukrą Ritą Bureikienę, vaikaitę Ritą Bureikaitę. Velionės vyras *Ignas Medziukas* yra ilgametis "Tėviškės žiburių" bendradarbis. Mielajam bendradarbiui laikraščio vardu reiškiama nuoširdi užuojauta.

Lietuvos seimo rinkimuose dalyvaujančios partijos ir organizacijos

Lietuvos ateities forumas, Lietuvos centro judėjimas, Lietuvos demokratų partija, Lietuvos demokratinė darbo partija, Lietuvos humanistų judėjimas, Lietuvos humanistų partija, Lietuvos judėjimas "Černobylis", Lietuvos konsultacinis seimas, Lietuvos krikščionių demokratų partija, Lietuvos Krikščionių demokratų sąjunga, Lietuvos laisvės kovos sąjūdis, Lietuvos laisvės lyga, Lietuvos leiboristų jaunimo unija, Lietuvos lenkų sąjunga, Lietuvos liberalų sąjunga, Lietuvos nepriklausomybės gynimo sausio 13-osios brolija, Lietuvos nepriklausomybės kovotojų-miško brolių draugija, Lietuvos nuosaikųjų judėjimas, Lietuvos patriotų sąjunga, Lietuvos pensininkų sąjunga "Bočiai", Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Lietuvos politinių kalinių sąjunga, Lietuvos Respublikos namų ir sklypų savininkų sąjunga, Lietuvos Respublikos piliečių chartija, Lietuvos Respublikos piliečių judėjimas "Talka tėviškei", Lietuvos Respublikos tautos pažangos judėjimas, Lietuvos sąjūdis, Lietuvos socialdemokratų partija, Lietuvos valstiečių sąjunga, Lietuvos žalioji partija, Lietuvos žemdirbių sąjūdis, Lietuviškasis tautinės socialdemokratijos judėjimas, Lietuvių tautininkų sąjunga, Lietuvių tautinio jaunimo sąjunga "Jaunoji Lietuva", Nepriklausomybės partija, Respublikonų partija, Rytų Lietuvos sandrauga, Visuomeninis politinis judėjimas Lietuvos laisvės sąjunga, Visuomeninis politinis judėjimas už socialinį teisingumą, Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdis.

MONTREAL QUE

Marijos ir Jono Adomaičių šešiasdešimt metų vedybinę sukaktį paminėjom rugpjūčio 23 d. Pamaldų pradžioje klebonas kun. Juozas Aranauskas suteikė jiems specialų palaiminimą. Po pamaldų visi vykom į "Rūtos" klubo patalpas. Čia prisiminėm, kad po įvairių kelionių Adomaičiai apsistojo Montrealyje ir tuoj pat įsijungė į lietuvišką veiklą. Marija Adomaitienė daug prisidėjo prie Montrealio katalikių moterų veiklos ir užtat yra draugijos garbės narė. Jonas Adomaitis nuoširdžiai įsijungė į lietuvių bendruomenės veiklą, "Litą", vienas "Rūtos" klubo organizatorių ir jos pirmasis pirmininkas. Taipgi Adomaičių lietuviškos bibliotekos galėtų pavydėti bet kuris lituanistas. Visi svečiai buvo pavaišinti kavute ir saldumynais. Adomaičiai džiaugėsi matydami atvykusius iš Bostono, Hamiltono ir kitų vietovių. Džiaugsmą didino gausus būrys vietinių tautiečių.

Montrealiečiai solistai – Gina Čapkauskienė ir Antanas Keblys šią vasarą sėkmingai koncertavo Kennenbunkport vasarotojams.

A.a. Petronelė (Kerevičiūtė) Snapkauskienė mirė rugpjūčio 19 d. Iš AV šventovės palaidota rugpjūčio 21 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi septyni vaikai, penki vaikaičiai ir kiti artimieji.

A.a. Marija (Gudaitė) Niaurienė, 92 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 20 d. Palaidota rugpjūčio 24 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi duktė ir kiti artimieji. **B.S.**

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Parapijos šventė bus švenčiama rugsėjo 20, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos bus 3 v.p.p., vaišės — 5 v.p.p. Šventėje dalyvaus vysk. P. Baltakis ir teiks Sutvirtinimo sakramentą. Vaišėms bilietus platina Z. Linkevičienė, tel. 844-9847 ir E. Sargautienė, tel. 827-0896.

— Rugpjūčio 31, pirmadienį, palaidota a.a. Regina Gvazdaitienė-Klemkienė, 80 m. amžiaus.

— Šiuo metu Wasagos Gerojo Ganytojo misijoje Mišias laiko kun. Liudas Januška, OFM. Vasarinė sekmadienio Mišių tvarka baigsis Darbo dienos savaitgaliu, rugsėjo 6 d. Po to sekmadieniais Mišios Wasagoje bus laikomos 2 v.p.p.

— Parapijos choras po vasaros atostogų savo pirmajai repeticijai renkasi rugsėjo 13, sekmadienį, 10 v.r. įprastinėje repeticijų salėje. Vaikučių choras, vadovaujamas muz. N. Benotienės, pirmai repeticijai renkasi rugsėjo 13, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių, įprastame repeticijų kambary.

— Susituokė Lisa Kaizerytė su Robert Campbell.

— Kanados lietuvių muziejaus Anapilyje lankymo valandos: sekmadieniais — nuo 10.30 v.r. iki 8 v.v.; pirmadieniais — nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v.

— Mišios rugsėjo 6, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Benediktą Šulcienę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Kazimierą Šileiką.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 110 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: A. Sutkutė iš Panevėžio; J. Slišauskienė iš Kauno; dr. Eugenijus Laurinaitis iš Vilniaus, V. Jokubaičiai ir dukra iš Bramptono; P. Bridickai iš Creemore, Ont. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos vicepirmininkas ir laikinai einantis pirmininko pareigas J. Šimkus.

— Rugpjūčio 28, penktadienio vakare ir šeštadienio rytą, svetainės "Lokys" grindys buvo užlietos keliolikos centimetrų vandeniu dėl užsikimšusių nubėgimo vamzdžių. Į talką atėjo: K. Juzumas, V. Mikolainis, K. Latvis, V. Žukauskas ir vedėjas T. Stanulis. Visi valymo darbai buvo užbaigti 1 v.p.p. LN administracija nuoširdžiai dėkoja visiems talkininkams, ypač K. Juzumui, kuris visą laiką padeda LN išsisukti iš nenumatytų nelaimių.

— Rugsėjo 1, antradienį, 7 v.v. Vytauto Didžiojo menėje įvyks dr. Eugenijaus Laurinaičio iš Vilniaus paskaita apie dabartinę žmonių psichologinę būklę Lietuvoje. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

— LN valdybos posėdis — rugsėjo 10, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

Aukos slaugos namams

$1,000 — Stasys Dargis. Iš viso statybos fonde yra $810,212. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugpjūčio 30, sekmadienį, mūsų šventovėje pamokslus sakė kun. Petras Baniulis, Truskavos ir Ančiškio parapijų klebonas. Diakonas Vytautas Volertas per 9.20 v.r. Mišias pasakė pamokslą angliškai. Šios Mišios laikomos anglų kalba mišrioms parapijos šeimoms. Abu šią savaitę išvyksta: kun. P. Baniulis į Lietuvą, o diakonas V. Volertas, atlikęs pastoracinę praktiką mūsų parapijoje, į Romą, kur ruošis kunigystės šventimams ateinantį pavasarį.

— Rugpjūčio 29 d. palaidota a.a. Adelė Margienė, 90 m.

— Parapijos biblioteka, kuriai vadovauja P. Jurėnas ir R. Žiogarys, pradės veikti ateinantį sekmadienį, rugsėjo 6.

— Parapijos choro repeticijos prasidės rugsėjo 17, 7 v.v., muzikos studijoje. Chorui vadovauja Dalia Viskontienė ir Danguolė Radtke. Kviečiame naujus choristus įsijungti į parapijos chorą.

— Mišios rugsėjo 6, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a.a. Eleną Spilchak, 9.20 v.r. – už a.a. Julių Pargaliauską, 10.15 v.r. – už a.a. Mariją Kevėžienę, a.a. Algirdą Strumilą, Lesniauskų ir Ranonių šeimos mirusius, 11.30 v.r. – už parapiją.

Paieškojimai

Olga Surugytė, gyvenanti Vytauto g-vė 27 bt. 32, Šilutė, ieško sesers **Elzbietos Surugytės-Vendielienės** ir jos dukrų: Vendielyčių Martos, Minos ir Anės, anksčiau gyvenusių Kanadoje.

Paieškomas **Povilas Rubliauskas,** sūnus Balio, iš Dusetų, Retiškių km., anksčiau dirbęs Kanados kasyklose. Ieško sesuo Angelė. Gal jo likimą žino Jonas Vasiliauskas, gyv. Toronto, Ont. Prašau rašyti: E. Sparkienė, 4358 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60632.

Ar jūsų vaikai ir draugai yra Lietuvių namų nariai?
Stiprinkite LIETUVIŲ NAMŲ ateitį, stokite į narius!
Informaciją teikia: Aldona Barysaitė tel. 763-3362, Valteris Dreseris tel. 233-3334, Lietuvių namų raštinė tel. 532-3311.
LN verbavimo komitetas

BALTIC CONSTRUCTION
Namų įrengimai ir pataisymai:
* staliaus darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall)
* dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) *įvairūs cemento darbai (masonary)
* kiemų sutvarkymas (landscaping)
* prieplaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. **(416) 604-1871** Toronte
Wasaga Beach tel. **(705) 428-6502**

NORDLAND EXPRESS
Pagalbos siuntos į Lietuvą jūsų giminėms ir draugams.
$1.50 už kg ar $7.50 už kubinę pėdą.
$15 už siuntinių pristatymą į namus.

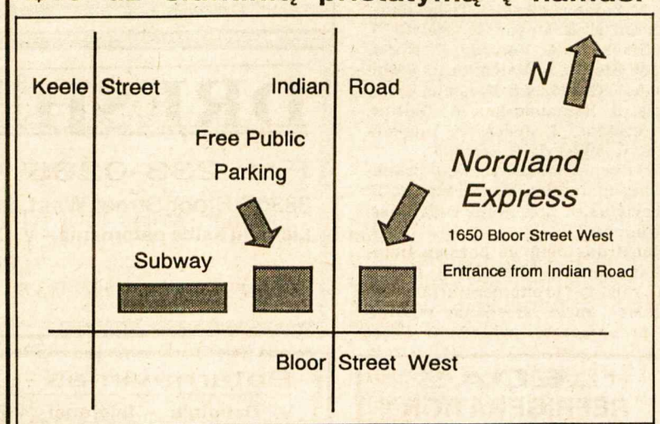

Nordland Express bendrovė įsikūrusi 1650 Bloor St. W., Toronte, šalia Keele požeminės stoties (Indian Road exit).
Patogi automobiliams pastatyti aikštė.
Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. – 9 v.v.
TELEFONAS: 535-5000

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 **FAX 722-3546**
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. *DONNA SVRAKA, A.I.B.*
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. **Res. 256-5355**
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS – virš $29,000,000 REZERVAS – virš milijono.
MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.–	4¾%	Taupymo – special.	2¾%
Certifikatus 2 m.	5¾%	Taupymo – su gyv. dr.	2 %
Term. indėlius:		Taupymo – kasdienines	2½%
1 metų	4½%	Einamos sąsk.	1½%
180 d. - 364 d.	4¼%	RRIF–RRSP – 1 m.term.	5 %
120 d. - 179 d.	4 %	RRIF–RRSP – 2 m.term.	6 %
60 d. - 119 d.	4 %	RRIF – RRSP – taup.	2¾%
30 d. - 59 d.	2¾%		

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 6½%, asmenines – nuo 7½%
Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"
KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIS,
Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vedamas, priima ikimokyklinio amžiaus vaikus pilnai ar pusei dienos.
Skambinti telefonu **534-5773**

AUDRONĖ KAIRYS
makrobiotikos konsultantė
* *diagnostika*
* *sveikatingumo dieta*
* *svorio ir energijos reguliavimas*
* *gydymas maistu ir mankšta*
Dėl konsultacijų skambinkite į makrobiotinį centrą "It's a great life".
Tel. Toronte (416) 255-1049
(voice message)

IMIGRACIJOS PATARNAVIMAI
Jei jums reikia pagalbos imigracijos reikaluose, gauti įsidarbinimo leidimus, vizas studentams, įsigyti naujojo ateivio teisinę padėtį, gauti pabėgėlio teises, verslininko imigranto statusą – ***Kreipkitės į autorių knygos "How to immigrate to Canada" per World Wide Immigration Services,*** P.O. Box 58528 Corctown Postal Outlet, Hamilton, Ontario, Canada L8N 4G6. **Tel. 1(416)527-8227, FAX 1(416)546-1715**
ROC R. David, direktorius-vedėjas. Skyrius lietuviams – kreiptis į dr. **Natalją Kazakevičienę tel. 1(416)524-1122**

ODRA
INSURANCE & TRAVEL

· Kelionės į LIETUVĄ:
Sterling - Austrian - Swissair - Lufthansa - LOT oro linijomis
▪ Siunčiame siuntinius ir pinigus į Lietuvą ir į Punską
▪ Visų rūšių drauda
▪ Aptarnaujame *lietuviškai*
Rugsėjo 3 d. tik už $799 + mokesčiai Sterling oro linija
Kreiptis pas *ELONĄ PUNKRIENĘ*
Mūsų adresas:
1582 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-0202 **FAX: (416) 532-2180**
Leidimo nr. 03247911

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronte.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

JAUNA INŽINIERĖ LIETUVAITĖ iš Lietuvos nori susirašinėti su lietuviu, lietuvaite Kanadoje ar JAV. Prašome rašyti V. Tereikytė, Šermukšnių 20, Tauragė, Lithuania.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

PASLAUGOS "RŪTA" PATARNAVIMAI. Siunčiame oro paštu jūsų pačių sudarytus siuntinius. 1 kg kaina $5.99. Mažiausias svoris 2 kg. Perduodame pinigus iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Persiunčiame naujas ir vartotas lengvas mašinas. Galite užsisakyti sovietų gamybos traktorių. Tarpininkaujame norintiems pirkti Lietuvoje žemės sklypą namo statybai, namus ir butus. Teirautis tel. (416) 536-4742 nuo 9 v.r. iki 11 v.v. Toronte.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai – savaitei $200. Miegamas kambarys, bendra prausykla – savaitei $150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

PASLAUGŲ BIURAS "ŽEMAITIJA" lapkričio mėnesio antroje pusėje nuveš į Lietuvą jūsų giminėms tiesiai į namus bet kokius nedidelius daiktus – vaistus, laiškus, pinigus, kalėdines dovanas. Galite užsakyti ir didesnes dovanas – automobilius, baldus, šaldytuvus, televizijos aparatus ir kt. Gera proga pasveikinti su šv. Kalėdom savo artimuosius laisvoje Tėvynėje! Kreiptis į R. Mačiuką iki lapkričio 16 d. tel. (416) 385-3453 Hamiltone.